

ΜΑΖΙΚΑ - ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ

Για μια κοινωνία Έμφυλης Ισότητας και Δικαιοσύνης
Για Επανένωση και Ειρήνη



15

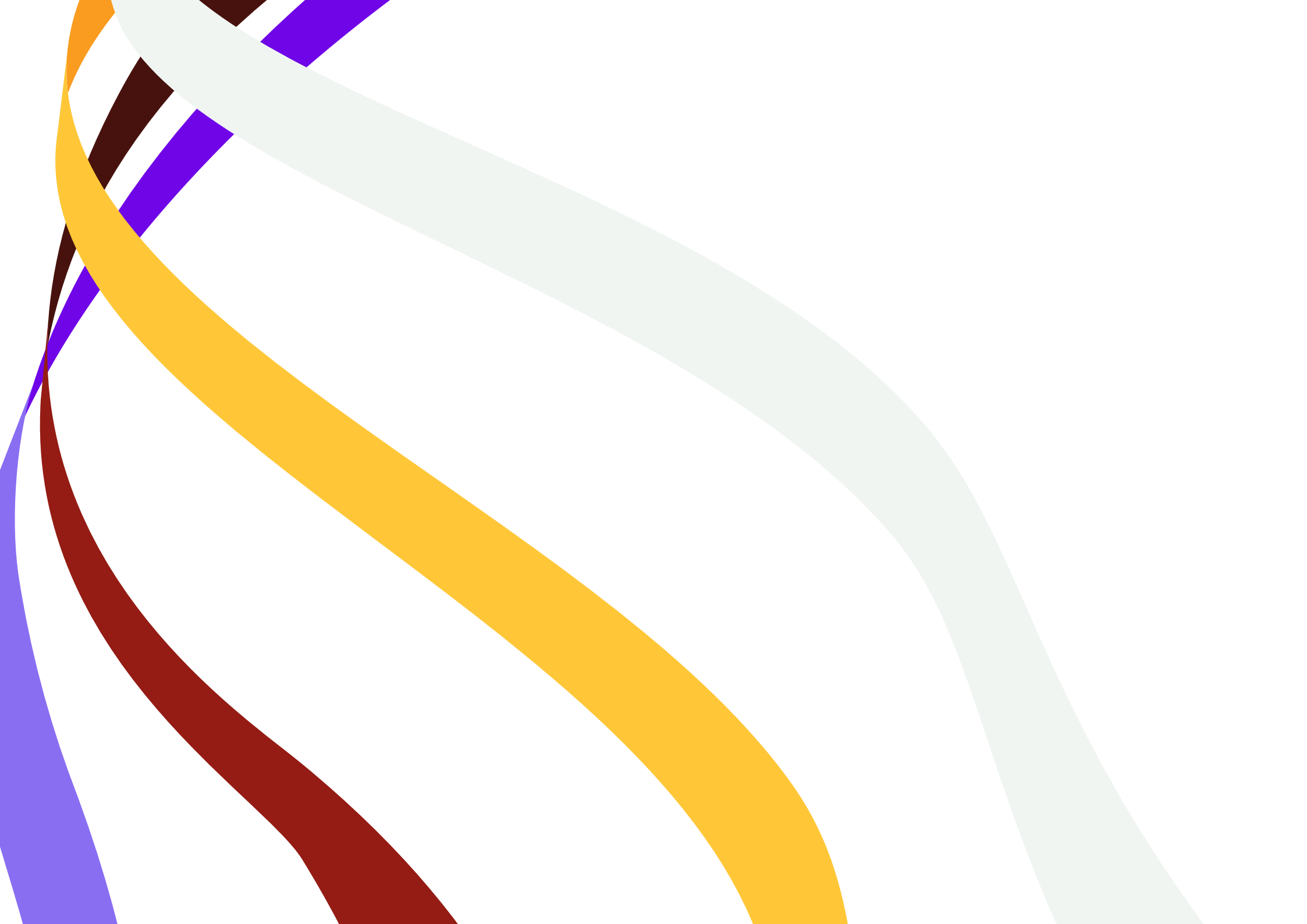
Παγκύπριο
Συνέδριο
Γυναικείου
Κινήματος
ΠΟΓΟ

23.11.2025

Θέσεις προς το 15^ο Παγκύπριο Συνέδριο Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ

**15°
Παγκύπριο
Συνέδριο
Γυναικείου
Κινήματος
ΠΟΓΟ**





Περιεχόμενα

01 Εισαγωγή

02-03 Κεφάλαιο 1: Ιδεολογική ανάπτυξη του Γυναικείου ζητήματος

04-06 Κεφάλαιο 2: Η θέση μας για τη λύση του Κυπριακού

07-12 Κεφάλαιο 3: Διεθνές Περιβάλλον και Γυναίκα

07-09 Νεοφιλελευθερισμός, Ευρωπαϊκή Ένωση και γυναίκα

10-11 Διεθνισμός - Αλληλεγγύη

11-12 Παγκόσμιο Γυναικείο Κίνημα

13-32 Κεφάλαιο 4: Γυναίκα στην κυπριακή κοινωνία

13-14 Έμφυλα Στερεότυπα και Διακρίσεις

14-17 Γυναίκα, εργασία και κοινωνική πολιτική

17-18 Στέγη: αναφαίρετο δικαίωμα

18 Η συμμετοχή της γυναίκας στη δημόσια και πολιτική ζωή

19 Ισότιμη φωνή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

19-21 Η βία κατά των γυναικών

21-23 Υγεία για όλες

23-24 Γυναίκα και Αναπηρία: ισότιμη πρόσβαση στη ζωή

24-25 Μετανάστριες: ισότητα, δικαιώματα, κοινωνική ένταξη

25-27 Γυναίκα και περιβαλλοντικές προκλήσεις

27-28 Ψηφιακή εποχή: μια σύγχρονη πρόκληση με έμφυλη διάσταση

28 Η γυναίκα στο πεδίο του Πολιτισμού

28-29 Αθλητισμός: αγώνας για ίσες ευκαιρίες

29-30 ΛΟΑΤΚΙ+: αγώνας για ίσα δικαιώματα

30-31 Έμφυλος Προϋπολογισμός

31-32 Μηχανισμοί και Φορείς Προώθησης της Ισότητας

33-36 Κεφάλαιο 5: Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ στις σύγχρονες συνθήκες

33-34 Περιεχόμενο δράσης

34 Ενίσχυση της Οργανωτικής Κατάστασης

34-35 Η δομή και η συγκρότηση του Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ

35 Τα Τοπικά και Περιφερειακά Κινήματα

35-36 Τα Επαρχιακά Κινήματα

36 Εμπλοκή Νέων Γυναικών

Εισαγωγή

Το 15^ο Παγκύπριο Συνέδριο του Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ θα πραγματοποιηθεί στις 23 Νοεμβρίου 2025, μια σημαδιακή χρονιά, αφού φέτος συμπληρώνονται 75 χρόνια από την ίδρυση της ΠΟΓΟ.

Η πραγματοποίηση του Συνεδρίου κάθε 4 χρόνια, αποτελεί την ευκαιρία για ανασκόπηση της δράσης μας κατά την περίοδο αυτή και επικαιροποίηση των θέσεων μας που αποτελούν την πυξίδα στους καθημερινούς μας αγώνες για βελτίωση της θέσης της γυναίκας, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της, για τη συμβολή της στους αγώνες για μια πιο δίκαιη κοινωνία, για ειρήνη και δημοκρατία στον κόσμο.

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει την αναλυτική εισήγηση του Γενικού Συμβουλίου με τις διαπιστώσεις και τοποθετήσεις της ΠΟΓΟ σε μια σειρά ζητημάτων που αφορούν την ισοτιμία και ισότητα των φύλων, το μέλλον του τόπου μας, την παγκόσμια ειρήνη και δικαιοσύνη.

Με τις θέσεις του Γενικού Συμβουλίου προς το 15ο Παγκύπριο Συνέδριο προσβλέπουμε να δώσουμε στις γυναίκες την ευκαιρία για ένα γόνιμο διάλογο, να ακούσουμε προβληματισμούς και εισηγήσεις που θα καταστήσουν την ΠΟΓΟ πιο δραστήρια, πιο αποτελεσματική, πιο έτοιμη να ανταποκριθεί στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γυναίκα σήμερα.

Το Συνέδριο πραγματοποιείται σε μια περίοδο έντονων προκλήσεων σε ολόκληρο το κόσμο και στην πατρίδα μας.

Στην περιοχή της Μέσης Ανατολής μαίνονται ακόμα οι βαρβαρότητες του Ισραήλ σε βάρος του Παλαιστινιακού λαού ενώ οι εξελίξεις στη Συρία δεν προοιωνίζουν καλύτερες μέρες για τον συριακό λαό και την περιοχή μας. Ο αιματηρός πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται. Πρόκειται ουσιαστικά για σύγκρουση μεταξύ NATO και Ρωσίας σε ουκρανικό έδαφος, με εφιαλτικά σενάρια κλιμάκωσής της σε πυρηνική σύρραξη και παγκόσμιο πόλεμο.

Η στασιμότητα στο κυπριακό προκαλεί τεράστια ανησυχία αφού από το 2017 βρίσκεται σε πρωτοφανές αδιέξοδο καθιστώντας την οριστική διχοτόμηση πραγματικό κίνδυνο ενώ οι συζητήσεις περί NATO υπονομεύουν τη διακηρυγμένη θέση για επανέναρξη των συνομιλιών. Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ τασσόμαστε ενάντια στη NATOποίηση του νησιού μας και απαιτούμε την άμεση επανέναρξη των συνομιλιών που θα οδηγήσουν σε λύση του Κυπριακού στη συμφωνημένη βάση και πλαίσιο για μια Κύπρο ελεύθερη, ανεξάρτητη, ενωμένη και αποστρατιωτικοποιημένη, γέφυρα ειρήνης στην Ανατολική Μεσόγειο.

Το Συνέδριο πραγματοποιείται επίσης σε μια περίοδο που η ακρίβεια, η τραπεζική αυθαιρεσία, το στεγαστικό, οι χαμηλοί μισθοί και συντάξεις, η ενεργειακή φτώχεια και οι σοβαρές ελλείψεις στην παιδεία, την υγεία, την κοινωνική πολιτική, ταλανίζουν μεγάλο μέρος της κυπριακής κοινωνίας

ενώ η κυβέρνηση θριαμβολογεί για τους ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας. Την ίδια στιγμή, η άνοδος του φασισμού και της ακροδεξιότητας δείχνει τα δόντια στη Δημοκρατία και συντηρητικοποιεί την κοινωνία.

Σε αυτό το πλαίσιο τα δικαιώματα και οι κατακτήσεις των γυναικών δέχονται μεγάλα πλήγματα. Η αύξηση της φτώχειας και της μακροχρόνιας ανεργίας, η απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους και η ανεπάρκεια των υπηρεσιών φροντίδας, η αύξηση της έμφυλης βίας είναι μόνο μερικά από τα παραδείγματα που υπογραμμίζουν πως το Γυναικείο Κίνημα βρίσκεται μπροστά σε μεγάλες προκλήσεις που του επιβάλλουν να είναι ακόμη πιο μαζικό και ισχυρό.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, το 15ο Συνέδριο, επιβάλλεται να αποτελέσει ορόσημο στις προσπάθειες για ένα ακόμα πιο μαζικό, σύγχρονο και διεκδικητικό Γυναικείο Κίνημα, το οποίο θα συνεχίσει να εμπνέει τις γυναίκες στο συλλογικό αγώνα για την προώθηση και την επίλυση των προβλημάτων τους, για την ισοτιμία και τη χειραφέτηση τους.

Το σύνθημα του 15ου Παγκύπριου Συνεδρίου του Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ συμπυκνώνει τους στόχους μας: «Μαζικά- Αγωνιστικά! Για μια κοινωνία Έμφυλης Ισότητας και Δικαιοσύνης. Για Επανένωση και Ειρήνη.»

Κεφάλαιο 1

Ιδεολογική ανάπτυξη του Γυναικείου Ζητήματος

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ είναι η πρωτοπόρα έκφραση των γυναικών της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων της Κύπρου. Δημιουργήθηκε ως αποτέλεσμα της ανάγκης των γυναικών της Κύπρου να αγωνιστούν ενάντια σε κάθε μορφή ανισότητας, εκμετάλλευσης και καταπίεσης και έχει ως στόχο την οικοδόμηση μιας δίκαιης κοινωνίας. Αντλεί τη δύναμη του από τη συνειδητή δράση και συμμετοχή των μελών του, από τη συνεχή διεύρυνση και ενίσχυση των δεσμών του με τις γυναίκες και την κοινωνία ευρύτερα.

Οι διακρίσεις σε βάρος των γυναικών ως κοινωνικό φαινόμενο πηγάζουν από την πατριαρχία και τις ταξικές σχέσεις εκμετάλλευσης και εκδηλώνονται σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και προσωπικής ζωής.

Ο ρόλος της γυναίκας της εργατικής τάξης και η θέση της στο πλαίσιο του πατριαρχικού καπιταλισμού αποτελούν κεντρικά ζητήματα για την κατανόηση των κοινωνικών και πολιτικών ανισοτήτων. Η αλληλεπίδραση πατριαρχίας και καπιταλισμού διαμορφώνει ένα πλέγμα καταπίεσης, όπου η γυναίκα όχι μόνο τυγχάνει εκμετάλλευσης αλλά και υποβιβάζεται πολιτισμικά και ιδεολογικά. Παρά τα μεγάλα λόγια για «τον κόσμο των ανερχόμενων γυναικών» και παρά τους νόμους που θεωρητικά εγγυώνται την «ισότητα», οι γυναίκες εργαζόμενες παραμένουν σήμερα το

πιο εκμεταλλεόμενο και καταπιεσμένο κομμάτι του ανθρώπινου εργατικού δυναμικού.

Η καταπίεση των γυναικών είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την καπιταλιστική τάξη πραγμάτων και για να κατανοήσουμε πλήρως την καταπίεση των γυναικών πρέπει να κατανοήσουμε τον καπιταλισμό. Στη δική μας αντίληψη έννοιες όπως ο σεξισμός και η πατριαρχία, πρέπει να εξετάζονται και σε συνάρτηση με τον καπιταλισμό και τις μορφές της ταξικής εκμετάλλευσης της γυναικείας υποτέλειας. Η έννοια της πατριαρχίας βασίζεται στην ανδρική κυριαρχία σε όλη την οργανωμένη κοινωνία και τις ατομικές σχέσεις. Η υλική βάση της εντοπίζεται στον έλεγχο της γυναικείας εργατικής δύναμης. Η πατριαρχία αντλεί δύναμη από τον έλεγχο στις αναπαραγωγικές δυνατότητες των γυναικών και στη γυναικεία σεξουαλικότητα ενώ αλλάζει και μεταμορφώνεται σε κάθε κοινωνία ανάλογα με την πολιτιστική και ιστορική περίοδο.

Η πατριαρχία ως σύστημα εξουσίας συντηρεί και αναπαράγει επίσης στερεότυπα για το ρόλο της γυναίκας στην κοινωνία. Οι γυναίκες αντιμετωπίζονται ως φορείς αναπαραγωγικής και φροντιστικής εργασίας, ενώ η συμμετοχή τους στον δημόσιο βίο θεωρείται δευτερεύουσα. Τα στερεότυπα που τις θέλουν “φυσικά” προορισμένες για την οικιακή εργασία, τη μητρότητα και τη φροντίδα αποτελούν ισχυρά ιδεολογικά εργαλεία που στηρίζουν αυτή την ανισότητα.

Ο καπιταλισμός ως σύστημα εκμεταλλεύεται και ενισχύει αυτές τις προκαταλήψεις. Ο διαχωρισμός ανάμεσα στη “γυναικεία” και την “ανδρική” εργασία θεμελιώνει μισθολογικές και άλλες διακρίσεις και υποβαθμίζει τα επαγγέλματα που συνδέονται με τις γυναίκες, όπως η διδασκαλία, η νοσηλευτική και η καθαριότητα, που στην πλειοψηφία τους αποφέρουν χαμηλές αμοιβές. Η “αόρατη” εργασία στο σπίτι, που περιλαμβάνει το μαγείρεμα, τη φροντίδα του νοικοκυριού, των παιδιών και των ηλικιωμένων, θεωρείται δεδομένη και παραμένει απλήρωτη, ενισχύοντας την εξάρτηση της γυναίκας από την πατριαρχική οικογένεια.

Στην πατριαρχία και τον καπιταλισμό οι προκαταλήψεις για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία έχουν ριζωθεί στην κουλτούρα και επηρεάζουν τη συλλογική συνείδηση. Σε αυτό το πλαίσιο αποδίδονται στις γυναίκες ως έμφυτα, χαρακτηριστικά όπως η ευαισθησία, η υπομονή, η αφοσίωση και η «ικανότητά» τους να φροντίζουν. Αυτές οι αντιλήψεις ουσιαστικά χρησιμοποιούνται για να αιτιολογήσουν την ανισότητα, προβάλλοντας ως φυσικό φαινόμενο τον περιορισμό των γυναικών σε βοηθητικούς και υποδεέστερους ρόλους με συνεπακόλουθα μεγαλύτερη εκμετάλλευση τους στο πλαίσιο του καπιταλιστικού συστήματος.

Παράλληλα, οι γυναίκες που διεκδικούν ισότητα συχνά στιγματίζονται ως «επιθετικές» ή «μη

θηλυκές». Στην πραγματικότητα οι προκαταλήψεις αυτές λειτουργούν ως μηχανισμοί πειθάρχησης, αποθαρρύνοντας τις από το να σπάσουν τα δεσμά της πατριαρχικής τους ταυτότητας.

Για να πετύχουμε στον αγώνα μας είναι σημαντικό να συμβάλουμε στην αποδόμηση των μηχανισμών που χρησιμοποιεί ο καπιταλισμός για να επιβάλλει και να διαιωνίζει ανισότητες και διακρίσεις. Στον αγώνα μας για αταξική κοινωνία επιδιώκουμε κατάλυση της πατριαρχίας και κάθε μορφής εκμετάλλευση, μέχρις ότου πετύχουμε μια ποιοτικά ανώτερη κοινωνία σε ένα κόσμο χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

Στις γυναίκες τίποτα δεν χαρίστηκε, όλα κατακτήθηκαν μέσα από αγώνες. Παρά τις σημερινές δύσκολες και σύνθετες συνθήκες και τον περιορισμένο ελεύθερο τους χρόνο, οι γυναίκες είναι σημαντικό να συνεχίσουν να αγωνίζονται. Ο ρόλος του Κινήματος μας είναι να συμβάλει στην ανάπτυξη ταξικής συνείδησης και στη συμμετοχή των γυναικών στη συλλογική και οργανωμένη πάλη καταδεικνύοντας την ανάγκη για την αποδόμηση των πατριαρχικών προκαταλήψεων που καθηλώνουν τη γυναίκα σε ρόλους υποταγής.

Στη σύγχρονη εποχή, η τεχνολογία παρέχει νέες δυνατότητες για την οργάνωση και την ενδυνάμωση των γυναικών. Μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και τις ψηφιακές πλατφόρμες, μπορούμε να ενημερωνόμαστε, να δικτυωνόμαστε και να οργανώνουμε δράσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ανάγκη οργάνωσης των γυναικών σήμερα δεν είναι μόνο ζήτημα δικαιωμάτων, αλλά και προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός κόσμου όπου κάθε άνθρωπος μπορεί να ζει ελεύθερος από

διακρίσεις. Μέσα από τη συλλογική δράση, την τεχνολογία και την αλληλεγγύη, οι γυναίκες έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώσουν το μέλλον τους και να διεκδικήσουν τη θέση που τους αξίζει σε μια δίκαιη και ισότιμη κοινωνία.

Μπροστά μας ορθώνονται νέα καθήκοντα, στα οποία πρέπει να ανταποκριθούμε με οργανωμένους αγώνες. Αγώνες που θα αποκαλύπτουν και θα αντιπαλεύουν την εκμετάλλευση που υφίσταται η γυναίκα και θα διευρύνουν τις κατακτήσεις της στην κυπριακή κοινωνία. Η ανασύνταξη και η μαζική διεκδίκηση απαιτεί συλλογική δράση, εκπαίδευση και αλληλεγγύη. Σε έναν κόσμο όπου ο καπιταλισμός αναπαράγει τις έμφυλες και ταξικές ανισότητες, οργανωνόμαστε και διεκδικούμε μια κοινωνία πιο δίκαιη και ισότιμη.

Κεφάλαιο 2

Η θέση μας για τη λύση του Κυπριακού

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ επαναβεβαιώνει την πάγια θέση του για λύση του Κυπριακού προβλήματος στη βάση αρχών το συντομότερο δυνατό, εκτιμώντας ότι η απελευθέρωση και επανένωση του τόπου και του λαού μας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ενότητα των αγώνων όλων των γυναικών της Κύπρου που στόχο έχουν την κατάκτηση της ισοτιμίας των φύλων.

Από τη δημιουργία του, το Κυπριακό παραμένει το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κυπριακός λαός στο σύνολό του. Συνιστά πρωτίστως διεθνές πρόβλημα εισβολής, κατοχής, παράνομου εποίκισμού, εθνικού ξεκαθαρίσματος και ξένων επεμβάσεων. Ταυτόχρονα το πρόβλημα έχει και την εσωτερική του πτυχή, που αφορά τις σχέσεις των δύο κοινοτήτων και την επιδιωκόμενη ομοσπονδιακή πολιτειακή δομή της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μισό και πλέον αιώνα μετά από την παράνομη τουρκική εισβολή, η κατοχική Τουρκία συνεχίζει να παραβιάζει απροκάλυπτα την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας καταπατώντας βασικές αρχές του Διεθνούς Δικαίου, του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, σωρεία ψηφισμάτων και αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, τις αρχές και αξίες στις οποίες εδράζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες του συνόλου του Κυπριακού λαού. Παράλληλα, ενισχύει τις επεκτατικές της επιδιώξεις

σε βάρος της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συνεχίζει να προβαίνει σε ενέργειες που συνιστούν κατάφωρη παραβίαση του Δικαίου της Θάλασσας, να εντείνει την στρατιωτικοποίηση των κατεχομένων περιοχών της Κύπρου και εμμένει στην κλιμάκωση των μεθοδεύσεων για εποίκισμό της περίκλειστης περιοχής της Αμμοχώστου ανατρέποντας το στάτους της περιοχής και παραβιάζοντας τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και ειδικότερα τα 550 (1984) και 789(1992).

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ επαναβεβαιώνει την πάγια θέση του για λύση του Κυπριακού προβλήματος στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου λύσης το συντομότερο δυνατό, υπογραμμίζοντας ότι οι διεθνείς και οι εσωτερικές πτυχές του προβλήματος είναι εξίσου σημαντικές. Υπενθυμίζει ότι το Κυπριακό πρέπει να λυθεί μέσα στο πλαίσιο του ΟΗΕ και στη βάση των ψηφισμάτων του διεθνούς οργανισμού, των συμφωνιών υψηλού επιπέδου 1977 και 1979, του διεθνούς δικαίου, των ευρωπαϊκών αρχών και αξιών. Εκφράζει παράλληλα ανησυχία για τη διαιώνιση του Κυπριακού που επιτρέπει στην κατοχική Τουρκία να δημιουργεί τετελεσμένα επί του εδάφους, τα οποία εξυπηρετούν τις διχοτομικές της επιδιώξεις.

Μοναδική προσφερόμενη επιλογή για το λαό μας

συνιστά η μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας σε δικοινοτική, διζωνική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, όπως αυτή περιγράφεται μέσα από τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Μια λειτουργική, βιώσιμη και στο μέτρο του δυνατού δίκαιη λύση που μπορεί να διασφαλίσει την ενότητα της χώρας και του λαού, την κοινή οικονομική πρόοδο και ανάπτυξη, καθώς και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων. Αυτές είναι και οι προϋποθέσεις που θέτουμε για τους μελλοντικούς κοινούς ταξικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Δυστυχώς το παρατεταμένο διαπραγματευτικό αδιέξοδο, στο οποίο εισήλθαμε μετά το ναυάγιο του 2017, συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη περίοδο στασιμότητας στις διαπραγματεύσεις του Κυπριακού, κατά την οποία η αμφισβήτηση των συγκλίσεων και οι αλληπάλληλες παλινδρομήσεις του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας, η υποβολή από μέρους του «νέων ιδεών» που συγκρούονταν με τις συγκλίσεις και το Πλαίσιο των Έξι Σημείων που είχε καταθέσει ο κ. Γκουτέρες στο Κραν Μοντανά, την ίδια ώρα που η διεθνής κοινότητα αποτιμούσε ως θετική τη στάση της Τουρκίας στη Διάσκεψη του 2017, διευκόλυναν την αποθράσυνση της κατοχικής δύναμης. Με αποκορύφωμα της τουρκικής προκλητικότητας τις παράνομες δραστηριότητές της στην ΑΟΖ της

Κυπριακής Δημοκρατίας, τις έκνομες μεθοδεύσεις στην Αμμόχωστο και την επίσημη επιστροφή της στην απaráδεκτη θέση για λύση δύο κρατών.

Η φραστική αποδοχή από τον τέως Πρόεδρο Αναστασιάδη της συνέχισης των διαπραγματεύσεων από το σημείο που είχαν μείνει, δηλαδή με σεβασμό στην Κοινή Διακήρυξη του 2014, στις συγκλίσεις που είχαν επιτευχθεί μέχρι και το τέλος της Διάσκεψης του Κραν Μοντανά και στο Πλαίσιο Γκουτέρες, η οποία εκφράστηκε και κατά την άτυπη διάσκεψη της Γενεύης στις 24 Απριλίου 2021, ουδέποτε συνοδεύτηκε από πραγματική και πειστική υιοθέτηση αυτής της θέσης. Αντίθετα, προχώρησε στην αμφισβήτηση της μίας θετικής ψήφου στο Υπουργικό Συμβούλιο για όλα τα ζητήματα ακυρώνοντας την αποτελεσματική συμμετοχή της τουρκοκυπριακής κοινότητας που ήταν συμφωνημένη, πρόβαλε τη θέση για περαιτέρω αποκέντρωση της ομοσπονδίας ενώ οι ομοσπονδιακές αρμοδιότητες είχαν συμφωνηθεί χωρίς μάλιστα να εξηγεί ποιες αρμοδιότητες μπορούν να αποκεντρωθούν και επανέφερε την ιδέα για αντικατάσταση του συμφωνημένου προεδρικού συστήματος από κοινοβουλευτικό, το οποίο θα είναι μη λειτουργικό στις συνθήκες της Κύπρου. Επιπρόσθετα, πρόταξε τη θέση για επιστροφή στο Σύνταγμα του 1960, η οποία συγκρούεται με τη συμφωνημένη βάση λύσης του Κυπριακού, ικανοποιώντας ένα σκληρό ακροδεξιό και εθνικιστικό ακροατήριο που διαχρονικά αντιπαλεύει την ομοσπονδιακή λύση χύνοντας νερό στο μύλο της οριστικής διχοτόμησης.

Δυστυχώς, η πολιτική του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας είχε ως αποτέλεσμα την εντεινόμενη δυσπιστία της διεθνούς κοινότητας έναντι των

προθέσεων της ελληνοκυπριακής πλευράς και την εκμετάλλευσή της από την Τουρκία και το διχοτομιστή Τουρκοκύπριο ηγέτη Ερσίν Τατάρ προκειμένου να εισάγουν και να επαναφέρουν στη δημόσια συζήτηση δικές τους απaráδεκτες και επικίνδυνες προσεγγίσεις.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από το 14^ο Συνέδριο της ΠΟΓΟ και μετά από την εκλογή του Νίκου Χριστοδουλίδη στην προεδρία της Δημοκρατίας, δεν κατέστη εφικτή η δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων για την επανέναρξη των απευθείας διαπραγματεύσεων. Δυστυχώς, η επιμονή της τουρκικής πλευράς σε λύση δύο κρατών, στην αναγνώριση κυριαρχικής ισότητας και ισότιμου διεθνούς καθεστώτος των δύο κοινοτήτων ως προϋποθέσεις για την επανέναρξη του απευθείας διαλόγου, δεν έχει καμφθεί. Τα μονομερή μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης προς τους Τουρκοκύπριους που έχουν αναληφθεί από τον νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τα οποία λαμβάνουν μερικώς υπόψη και εισηγήσεις που είχε υποβάλει το ΑΚΕΛ, ενώ κινούνται στη σωστή κατεύθυνση, αποδείχτηκε ότι δεν αρκούν για να μεταβάλουν το δυσμενές κλίμα που έχει δημιουργηθεί από το 2017 και εντεύθεν. Οι ορθές δημόσιες τοποθετήσεις του κ. Χριστοδουλίδη για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων από το σημείο που διακόπηκαν στο Κραν Μοντανά, προσκρούουν στις κατά καιρούς αντιφατικές του προσεγγίσεις αναφορικά με κεφαλαιώδους σημασίας συγκλίσεις που είχαν επιτευχθεί, επιτρέποντας τη συνέχιση της δυσπιστίας που είχε εδραιωθεί επί Νίκου Αναστασιάδη.

Ο διορισμός της κ. Ολγκίν – Κουεγιάρ το Γενάρη του 2024 ως προσωπικής απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, παρότι δημιούργησε

αρχικά ένα κλίμα ευφορίας, δεν κατέληξε σε επανέναρξη των διαπραγματεύσεων. Θετική εξέλιξη αποτελεί βέβαια το γεγονός ότι ο κ. Γκουτέρες, δεν εγκατέλειψε την προσπάθεια. Τον περασμένο Οκτώβριο συγκάλεσε τους δύο ηγέτες σε άτυπο δείπνο στην έδρα του ΟΗΕ, κατά το οποίο συμφωνήθηκαν σημαντικά επόμενα βήματα. Συγκεκριμένα, συμφωνήθηκε η προσωπική τους εμπλοκή στην προσπάθεια διάνοιξης νέων οδοφραγμάτων, η ανάθεση στην κ. Ντι Κάρλο καθηκόντων εκπροσώπου του ΓΓ του ΟΗΕ στα επόμενα στάδια της διαδικασίας, καθώς και η διεξαγωγή μιας άτυπης διευρυμένης συνάντησης – των ηγετών και των εγγυητριών δυνάμεων στην παρουσία των Ηνωμένων Εθνών – στα μέσα Μαρτίου του 2025. Κατά την άτυπη πενταμερή που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη αποφασίστηκε η ενίσχυση των προσπαθειών για εφαρμογή ΜΟΕ, η σύγκληση νέας Διάσκεψης τον Ιούλιο και ο διορισμός προσωπικού απεσταλμένου. Ακολούθησε ο επαναδιορισμός της κ. Ολγκίν. Σε ανάλογο μοτίβο και με σοβαρές εκκρεμότητες να παραμένουν ως προς την υλοποίηση των ΜΟΕ που είχαν αποφασιστεί, όπως το άνοιγμα νέων οδοφραγμάτων, η Διάσκεψη του Ιουλίου 2025 στη Νέα Υόρκη κράτησε εκ νέου ζωντανή την προσπάθεια χωρίς όμως να οδηγήσει σε διάρρηξη του αδιεξόδου.

Το 15ο Συνέδριο της ΠΟΓΟ υπογραμμίζει ότι η επανέναρξη των διαπραγματεύσεων υπό την αιγίδα του ΟΗΕ και πιο συγκεκριμένα από εκεί που έμειναν κατά τις συνομιλίες στο Κραν Μοντανά, στη βάση δηλαδή της κοινής διακήρυξης του 2014, του Πλαισίου Γκουτέρες της 30ης Ιουνίου 2017 και με το κεκτημένο των συγκλίσεων που είχαν επιτευχθεί, συνιστά μονόδρομο. Αυτά ζητούσε και ο Γ.Γ. του ΟΗΕ στις εκθέσεις του προς

το Συμβούλιο Ασφαλείας από τον Σεπτέμβριο του 2017 προκειμένου να διανοιχθεί η προοπτική επανέναρξης μιας διαπραγμάτευσης που να έχει νόημα. Εκτιμούμε παράλληλα ότι προκειμένου να αλλάξει το αρνητικό κλίμα και να δημιουργηθεί μια νέα προοπτική επανέναρξης ουσιαστικών διαπραγματεύσεων με στόχο τη λύση εντός του συμφωνημένου πλαισίου όπως έχει περιγραφεί, θα πρέπει η ελληνοκυπριακή πλευρά να επιδιώξει μέσα από την ανάληψη πειστικών και στοχευμένων πρωτοβουλιών της να δημιουργήσει η ίδια κίνητρα ικανά να μετακινήσουν την τουρκική πλευρά από τις μέχρι στιγμής αδιάλλακτες και απαράδεκτες τοποθετήσεις της. Εκτιμούμε ότι η υιοθέτηση μιας θετικής ατζέντας που ανάμεσα σε άλλα θα αξιοποιεί τον παράγοντα της ενέργειας χωρίς να υπερβαίνει κόκκινες γραμμές της ελληνοκυπριακής πλευράς, όπως η πρόταση που είχε υποβληθεί από το ΑΚΕΛ από το Δεκέμβριο του 2020 προς τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και η οποία τέθηκε ενώπιον και του κ. Χριστοδουλίδη αργότερα, μπορεί να δοκιμάσει τις πραγματικές προθέσεις της Άγκυρας και να δώσει ώθηση στην επανέναρξη μιας ουσιαστικής διαδικασίας.

Η εμπειρία των τελευταίων οκτώ χρόνων επιβεβαιώνει τη διαχρονική μας εκτίμηση πως το στάτους κβο δεν είναι στατικό και ότι η παθητική παρέλευση του χρόνου εξυπηρετεί τις διχοτομικές μεθοδεύσεις της Τουρκίας. Ταυτόχρονα, διαπιστώνουμε ότι η όποια αμφισβήτηση του διαπραγματευτικού κεκτημένου που επιτεύχθηκε μέχρι και το τέλος της Διάσκεψης του Κραν Μοντανά εμποδίζει την επανέναρξη των ουσιαστικών διαπραγματεύσεων και επιτρέπει την πρόταξη νέων επικίνδυνων ιδεών που θα οδηγήσουν σε χρονοβόρες, αδιέξοδες και επικίνδυνες συζητήσεις, καθιστώντας πλέον πιο ορατή από ποτέ άλλοτε την οριστική διχοτόμηση.

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ δεν θα πάψει να εργάζεται υπέρ της συνολικής λύσης του Κυπριακού την οποία θα κρίνει ο λαός μέσα από ξεχωριστά δημοψηφίσματα στις δύο κοινότητες, κατόπιν προηγούμενης συμφωνίας ανάμεσα στους δύο ηγέτες. Με τη λύση, πέραν του τερματισμού της κατοχής και της αποκατάστασης της εδαφικής ακεραιότητας και κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα πρέπει να προνοείται η απαλλαγή από τον εποίκισμό, η κατάργηση των όποιων επεμβατικών δικαιωμάτων προκύπτουν από το αναχρονιστικό καθεστώς των εγγυήσεων, η διασφάλιση του δικαιώματος επιστροφής των προσφύγων στις περιουσίες τους, η διαλεύκανση της τύχης όλων των αγνοουμένων. Επιπρόσθετα, εξίσου σημαντικό είναι ότι θα πρέπει να προνοεί την αποστρατιωτικοποίηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έξω από τους όποιους στρατιωτικούς συνασπισμούς. Η απομάκρυνση των Βρετανικών Βάσεων παραμένει στόχος ο οποίος εξ'αντικειμένου διευκολύνεται μέσα από την ίδια τη λύση.

Προς επίτευξη των πιο πάνω στόχων, που είναι κρίσιμοι για το μέλλον της πατρίδας μας και όλων των ανθρώπων της, η ΠΟΓΟ θα συνεχίσει να εμβαθύνει τις σχέσεις της με τις Τουρκοκύπριες συναγωνίστριες και θα παραμείνει στην πρωτοπορία της υπεράσπισης των κοινών μας αγώνων. Η ειρήνη, η ανθρώπινη ασφάλεια, η κοινωνική πρόοδος και ευημερία είναι αδύνατο να προωθηθούν και να έχουν διάρκεια χωρίς την ενεργό εμπλοκή των γυναικών, οι οποίες πλήττονται όλο και περισσότερο και ως εκ τούτου έχουν διαφορετικές εμπειρίες και απόψεις για την ανοικοδόμηση των κοινωνιών τους, για την προώθηση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

και της προώθησης των φύλων. Γεγονός που αναγνωρίστηκε και μέσα από την ομόφωνη υιοθέτηση του ψηφίσματος 1325 «Για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια» (γνωστού ως UN-SCR 1325) από το Συμβούλιο Ασφαλείας το 2002. Γεγονός που υπογραμμίζεται και μέσα από σειρά Εκθέσεων του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για τις Καλές του Υπηρεσίες στην Κύπρο, ο οποίος τονίζει εμφαντικά την ανάγκη ουσιαστικής συμμετοχής των γυναικών στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού και οικοδόμησης βιώσιμης ειρήνης στην πατρίδας μας.

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ θα συνεχίσει να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες τόσο σε παγκύπριο όσο και σε τοπικό επίπεδο ώστε όλες οι γυναίκες της Κύπρου, Ελληνοκύπριες και Τουρκοκύπριες, να αναπτύξουν και να εμπλουτίσουν τις κοινές τους δραστηριότητες. Θα συνεχίσει να πρωτοστατεί στην προσπάθεια ανάληψης πρωτοβουλιών που έχουν ως στόχο να υποβοηθήσουν τη δημιουργία κουλτούρας υπέρ της συμφωνημένης λύσης, να προωθήσουν τη συμμετοχή των γυναικών στη διαδικασία λύσης του Κυπριακού, τη συμπερίληψη των ζητημάτων ισότητας στις δομές και πολιτικές που συζητούνται για την ομόσπονδη Κυπριακή Δημοκρατία και στην κατοχύρωση της αρχής της ισότητας των φύλων ανάμεσα στις άλλες θεμελιώδεις ελευθερίες στο Σύνταγμα της ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κεφάλαιο 3

Διεθνές Περιβάλλον και Γυναίκα**Νεοφιλελευθερισμός, Ευρωπαϊκή Ένωση και γυναίκα**

Η ισότητα των φύλων συνιστά αναντίλεκτα μία εκ των οριζόντιων αξιών που πρέπει να διέπουν τόσο τις πολιτικές της ΕΕ συνολικά, όσο και την εσωτερική οργάνωση των θεσμικών της οργάνων. Ως μία από τις βασικές αξίες που είναι κοινές για τα κράτη μέλη της ΕΕ, η ισότητα των φύλων κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), με το άρθρο 3(3) της ΣΕΕ να αναθέτει στην ΕΕ την προώθηση της. Το άρθρο 8 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζει ότι η ισότητα των φύλων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις δράσεις της ΕΕ. Ταυτόχρονα, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ απαγορεύει κάθε διάκριση για οποιονδήποτε λόγο συμπεριλαμβανομένου του φύλου και υπογραμμίζει ότι “η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, της εργασίας και της αμοιβής”.

Ωστόσο, παρά τις γενικότερες κατευθύνσεις καθώς και τις προσπάθειες ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι ενδείξεις ότι η ΕΕ ή τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί πλήρως να θέσουν στο επίκεντρο την ισότητα των φύλων, υπό το πρίσμα μιας διατομεακής οπτικής, ακολουθούν μια πορεία δυσανάλογη

των διακηρύξεων. Εφόσον, προχωρώντας στη διαδικασία υλοποίησης, καθίσταται σαφές ότι η αξία που αποδίδεται δηλωτικά στην ισότητα των φύλων δεν συνοδεύεται απαραίτητα από μέτρα για την εφαρμογή τους στην πράξη.

Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές, που κυριαρχούν σε ολόκληρο το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, αποτελούν ένα δύσκαμπτο πλαίσιο ακόμη και για τη μερική προώθηση της ισότητας. Αυταπόδεικτα, παρότι η ΕΕ παρουσιάζει ένα σχετικά προοδευτικό καθεστώς φύλου, την ίδια ώρα αυτό συρρικνώνεται και υποβαθμίζεται γιατί προσαρμόζεται θεμελιωδώς στις υφιστάμενες πολιτικές της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα, η δραστική συρρίκνωση και κατάργηση κοινωνικών προγραμμάτων και κοινωνικών παροχών, οι ιδιωτικοποιήσεις, η υποβάθμιση των υπηρεσιών υγείας και παιδείας, οι ελλειπείς ρυθμίσεις για τον κατώτατο μισθό και η δραστική μείωση της αγοραστικής του αξίας, η απορρύθμιση της εργασίας με ακόμα μεγαλύτερη επέκταση των ευέλικτων και άτυπων μορφών απασχόλησης, επιβεβαιώνουν τις μεγάλες προκλήσεις που παραμένουν και είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τη γυναίκα.

Ιδιαίτερα αποκαλυπτική υπήρξε στο πρόσφατο παρελθόν η θεσμική αντιμετώπιση από την ΕΕ της βαθιάς και παρατεταμένης καπιταλιστικής κρίσης που ξέσπασε το 2008, της πανδημίας του COVID-19 και

της ραγδαίας ύφεσης στην πραγματική οικονομία μετά το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία. Βασικό χαρακτηριστικό σε όλες τις περιπτώσεις υπήρξε η αδυναμία ενεργοποίησης πολιτικών που να εμποδίζουν την επιδείνωση προηγούμενων διαρθρωτικών ανισοτήτων μεταξύ των φύλων. Η στείρα οικονομική προσέγγιση που ακολουθήθηκε στη διαχείριση των κρίσεων σε συνάρτηση με την περιορισμένη κοινωνική παρέμβαση του κράτους και τον αλόγιστο περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων, οδήγησε σε οπισθοδρόμηση σε ότι αφορά τα εργασιακά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα των γυναικών. Ακόμη και στην προσπάθεια ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου μέσα από το Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας η ΕΕ απέτυχε να διασφαλίσει ικανοποιητικά αποτελέσματα, με τα κράτη να έχουν διαμορφώσει εθνικά σχέδια προσαρμοσμένα στις ανάγκες της νεοφιλελεύθερης οικονομίας της αγοράς που ουσιαστικά παραγνωρίζουν τη διάσταση του φύλου.

Οι αριθμοί που προκύπτουν μέσα από έρευνες, μετρήσεις και Εκθέσεις αναφορικά με την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, την ανταπόκριση της ΕΕ και των κρατών- μελών στα ελλείμματα κοινωνικών δομών στήριξης και στην καταπολέμηση των στερεότυπων αντιλήψεων για τα δύο φύλα, επιβεβαιώνουν το μέγεθος

των προκλήσεων που παραμένουν. Στην ΕΕ, ο αριθμός των φτωχών γυναικών παραμένει σταθερά υψηλότερος από αυτόν των φτωχών ανδρών. Ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ ήταν, το 2022, υψηλότερος για τις γυναίκες από ό,τι για τους άνδρες (22,7 % σε σύγκριση με 20,4 %). Παρά τη μείωση της φτώχειας στην ΕΕ όσον αφορά τόσο τις γυναίκες όσο και τους άνδρες, οι γυναίκες εξακολουθούν να πλήττονται δυσανάλογα περισσότερο από τη φτώχεια και τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού απ' ό,τι οι άνδρες, ιδίως δε οι γυναίκες που υφίστανται διατομεακές μορφές διακρίσεων. Από το 2017, το χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φτώχεια έχει αυξηθεί σε 21 κράτη μέλη και σύμφωνα με τα στοιχεία, τα ποσοστά φτώχειας των γυναικών διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών.

Οι γυναίκες συνεχίζουν να ξοδεύουν το διπλάσιο ή περισσότερο χρόνο από τους άνδρες σε μη αμειβόμενη εργασία ενώ κερδίζουν κατά μέσο όρο τα δύο τρίτα των αποδοχών των ανδρών για την ίδια εργασία, με πρόδηλες τις συνέπειες και στο χάσμα των συντάξεων. Η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε Εκθέσεις της καταγράφει ότι οι γυναίκες υπεραντιπροσωπεύονται ανάμεσα στον χαμηλά αμειβόμενο πληθυσμό, στη μερική εργασία και στην εργασία σε συνθήκες ανασφάλειας, όπου δηλαδή κυριαρχούν τα ευέλικτα ωράρια και τα προσωρινά συμβόλαια τα οποία επιδρούν καταλυτικά στις προοπτικές ανέλιξης και οικονομικής αυτάρκειας του γυναικείου πληθυσμού.

Οι αριθμοί καταγράφουν ότι το 83% των εργαζομένων με μερική απασχόληση στην ΕΕ είναι γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα, στην ΕΕ, τα στοιχεία δείχνουν ότι το ποσοστό των γυναικών εργαζομένων

μερικής απασχόλησης στο σύνολο των γυναικών που απασχολούνται ηλικίας 15-64 ετών, το τρίτο τρίμηνο του 2022, ήταν υψηλότερο (28%) από το ποσοστό των ανδρών (8%), με τις γυναίκες να αντιπροσωπεύουν τα υψηλότερα ποσοστά σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες.

Επιπρόσθετα, η εισαγωγή νέων μορφών εργασίας κατά την πανδημία, όπως η τηλεργασία, έχει ανατρέψει δεδομένα όπως το ωράριο εργασίας και έχει μετατοπίσει πολλές από τις ευθύνες των εργοδοτών στους εργαζόμενους. Η τηλεργασία, έχει εκθέσει τις γυναίκες σε πιο δυσμενείς εργασιακές συνθήκες, καθώς όταν εργάζονται στο σπίτι, συχνά αναγκάζονται να συνδυάσουν τη δουλειά τους με τη φροντίδα του νοικοκυριού, των παιδιών και των ηλικιωμένων. Κατά μέσο όρο οι γυναίκες προσφέρουν 62 ώρες εβδομαδιαία για τη φύλαξη των παιδιών ενώ οι άντρες μόλις 36, με πιο πιθανή εξέλιξη οι γυναίκες να μειώνουν τις ώρες εργασίας τους ή να εγκαταλείπουν εντελώς τη δουλειά τους προκειμένου να ανταποκριθούν στη φροντίδα των παιδιών. Γεγονός που δυστυχώς τροφοδοτεί τα έμφυλα στερεότυπα.

Η βία κατά των γυναικών καταγράφει επικίνδυνα αυξητικές τάσεις. Στην ΕΕ μία στις 3 γυναίκες, από την ηλικία των 15 έχει βιώσει φυσική και/ή σεξουαλική βία, 1 στις 2 γυναίκες έχει τύχει σεξουαλικής παρενόχλησης, 1 στις 20 έχει βιαστεί ενώ το 95% των θυμάτων σωματεμπορίας για σκοπούς σεξουαλικής εκμετάλλευσης στην ΕΕ είναι γυναίκες. Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν κοινά επίπεδα προστασίας στα κράτη μέλη και εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στα μέτρα της ΕΕ για την καταπολέμηση αυτής της σοβαρής παραβίασης των δικαιωμάτων των γυναικών που

συνιστά τεράστιο εμπόδιο για την ισότητα των φύλων. Τον Μάιο του 2024, η ΕΕ εξέδωσε οδηγία με την οποία θεσπίζονται ελάχιστα πρότυπα για την ποινικοποίηση ορισμένων μορφών έμφυλης βίας, την ενίσχυση της υποστήριξης των θυμάτων και τη βελτίωση της πρόληψης, τα οποία θα πρέπει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν.

Πέρα από τις θεμελιώδεις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ ως προς την προώθηση της έμφυλης ισότητας, οι οποίες οφείλονται στις ίδιες τις παθογένειες του νεοφιλελεύθερου οικοδομήματος της, προστίθεται εντεινόμενα τα τελευταία χρόνια η μεταφόρτωση αντιδραστικών εθνικών προτιμήσεων. Οι πιέσεις που ασκούνται από κράτη-μέλη τα οποία αντιδρούν κατά των φεμινιστικών και διατομεακών προτύπων ισότητας, δημιουργούν πρόσθετα εμπόδια στην προοδευτική ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στις πολιτικές και τις νομοθετικές ρυθμίσεις της ΕΕ ή/και περιορίζουν στον ελάχιστο κοινό παρονομαστή την ενσωμάτωση πολιτικών ισότητας στα εθνικά σχέδια δράσης. Η άνοδος της ακροδεξιάς σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, με τις επικίνδυνες θέσεις της να αποκτούν απήχηση σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού, επηρεάζει δυσμενώς την προσπάθεια των προοδευτικών δυνάμεων και των γυναικείων οργανώσεων σε σχέση με τις πολιτικές ισότητας και τις διατομεακές προσεγγίσεις των πολιτικών της ΕΕ και των κρατών-μελών. Επιπρόσθετα, καθώς τα ακροδεξιά κόμματα αποκτούν τον έλεγχο σε ολοένα και περισσότερα κράτη, η ισορροπία δυνάμεων σε επίπεδο ΕΕ, ή τουλάχιστον σε ορισμένα από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, επίσης μετατοπίζεται.

Σε όλα τα πιο πάνω προστίθεται δυστυχώς και το γεγονός ότι, αν και οι γυναίκες αποτελούν πέραν

του ήμισυ του πληθυσμού, εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στην πολιτική σε ολόκληρη την ΕΕ, παρά τα σαφή οφέλη της ισορροπίας των φύλων στη λήψη αποφάσεων για το σύνολο της κοινωνίας. Από θέση αρχής για την ισότιμη συμμετοχή στη δημόσια ζωή όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου και μακριά από στερεότυπες αντιλήψεις περί κοινωνικών ρόλων, αλλά και γιατί οι γυναίκες έχουν θέση στην αντιμετώπιση όλων των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών προκλήσεων που τις αφορούν εξίσου ή και ειδικά, η σημερινή εικόνα κρίνεται ως απαράδεκτη. Παρότι σημειώνεται μια αυξητική τάση, ο ρυθμός της παραμένει χαμηλός. Μόνο το 39 % των εκλεγμένων ευρωβουλευτών στις εκλογές του 2024 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι γυναίκες, ενώ ο μέσος όρος σε εθνικό επίπεδο παραμένει σημαντικά πιο κάτω.

Συνεκτιμώντας τις αντικειμενικές δυσκολίες που προκύπτουν και το αρνητικό περιβάλλον που διαμορφώνεται τα τελευταία χρόνια, καθίσταται σαφές ότι ο ρόλος των προοδευτικών γυναικείων οργανώσεων, περιλαμβανομένης της ΠΟΓΟ, αποκτά ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα. Σε συνεργασία με την πολιτική ομάδα της Ομάδα της Αριστεράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (The Left) και την Αντιπροσωπεία του ΑΚΕΛ στην Ομάδα της Αριστεράς, θα συνεχίσει να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να επεξεργάζεται τρόπους με τους οποίους οι διαχρονικές και οι νέες προκλήσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν πιο αποφασιστικά και ολοκληρωμένα. Με εκστρατείες ενημέρωσης, δημόσια διαβούλευση, επαφές με αξιωματούχους σε διάφορα επίπεδα, νομοθετικές παρεμβάσεις και μαζικές κινητοποιήσεις θα συνεχίσουμε να αναδεικνύουμε τη σημασία της γυναικείας ισότητας ως κομβικού σταθμού για τη συνολική πρόοδο της κοινωνίας.

Από κοινού, δίνουμε τον αγώνα ώστε μέσα στις σημερινές συνθήκες επέλασης του νεοφιλελευθερισμού και της ακροδεξιάς,

- Να τύχουν υπεράσπισης στην ΕΕ τα δικαιώματα της γυναίκας και η ισότητα των φύλων κατά τρόπο που να προάγεται η ανεξαρτησία και η χειραφέτηση των γυναικών,
- Να υιοθετηθούν πολιτικές εστιασμένες στην εργασία που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των σημαντικών ανισοτήτων και των διακρίσεων, θα προάγουν τη μισθολογική και συνταξιοδοτική ισότητα, τη ρύθμιση της εργασίας και του χρόνου εργασίας και θα προασπίζονται το δικαίωμα στη συλλογική διαπραγμάτευση,
- Να αντιμετωπιστεί η φτώχεια που πλήττει ειδικότερα τις γυναίκες και να αρθούν οι επισφαλείς συνθήκες εργασίας τους, περιλαμβανομένων των μεταναστριών που αντιμετωπίζουν επιδείνωση των συνθηκών εργασίας τους με χαμηλότερους μισθούς, περιορισμένα ή καθόλου εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα,
- Να καταπολεμηθεί κάθε μορφή βίας κατά των γυναικών και να αναληφθούν ουσιαστικές πρωτοβουλίες για την πρόληψη, καθώς και για την στήριξη των θυμάτων,
- Να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ποιοτικές και ασφαλείς δημόσιες υπηρεσίες για την σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, με σεβασμό στα δικαιώματα των γυναικών αναφορικά με το σώμα τους όπως είναι οι αμβλώσεις,
- Να προωθηθεί μέσω της ΕΕ η δημιουργία προσβάσιμων, ποιοτικών και οικονομικά προσιτών υπηρεσιών μέριμνας και στήριξης

της οικογένειας, έτσι ώστε η γυναίκα να επιλέγει ελεύθερα τις δραστηριότητές της και να τερματιστούν οι στερεότυπες αντιλήψεις που τη θέλουν αποκλειστικά υπεύθυνη για τη φροντίδα της οικογένειας,

- Να πάψει η διάρκεια και το ύψος του επιδόματος της άδειας μητρότητας και πατρότητας να καθορίζεται βάσει των οικονομικών πολιτικών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη κοινωνικοί, οικογενειακοί παράγοντες και παράγοντες σχετικοί με την υγεία, ενώ θα πρέπει η προστασία των δικαιωμάτων μητρότητας, πατρότητας και των γονεϊκών δικαιωμάτων να συνοδεύεται από την προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων και την ασφάλεια της εργασίας,
- Να προωθηθεί η ισότιμη συμμετοχή της γυναίκας στις εθνικές δομές λήψης αποφάσεων, σε διοικητικά συμβούλια, σε πολιτικά κόμματα και διευθυντικές θέσεις εργασίας.
- Να διασφαλιστεί η ρύθμιση όλων των ψηφιακών και άλλων μορφών εργασίας με τρόπο που να διασφαλίζονται τα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα των εργαζομένων γυναικών.
- Να σταματήσει η προώθηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης ως η λύση μεταξύ ιδιωτικής και επαγγελματικής ζωής, οι οποίες δαιμονίζουν τις ανισότητες στα συνταξιοδοτικά και άλλα δικαιώματα.

Διεθνισμός - Αλληλεγγύη

Το 15^ο Παγκύπριο Συνέδριο του Κινήματος μας, συνέρχεται μέσα σε συνθήκες αυξημένης διεθνούς αστάθειας και αβεβαιότητας. Οι διεθνείς εξελίξεις καθορίζονται από την εμβάθυνση της συστημικής κρίσης του καπιταλισμού και την όξυνση των ανταγωνισμών, την προώθηση αντιδραστικών σχεδίων και δυνάμεων, με φόντο την αναδιάταξη των δυνάμεων αυτών σε διεθνή κλίμακα και τη διεκδίκηση της κυριαρχίας, με αποτέλεσμα την αύξηση των τριβών και των συγκρούσεων ανάμεσα στα διάφορα ιμπεριαλιστικά κέντρα του πλανήτη.

Στο επίκεντρο αυτών των ανταγωνισμών σε παγκόσμιο επίπεδο, βρίσκεται η προσπάθεια ελέγχου των αγορών, των ενεργειακών πηγών και των θαλάσσιων οδών, με την ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου να συγκεντρώνει μεγάλο ενδιαφέρον, λόγω ακριβώς της γεωστρατηγικής της θέσης.

Η εποχή μας σημαδεύεται από τη γενοκτονία που διαπράττει το δολοφονικό κράτος του Ισραήλ σε βάρος του λαού της Παλαιστίνης, με την στήριξη και την ανοχή ΗΠΑ και ΕΕ. Αυτό έρχεται σε συνέχεια της 77χρονης κατοχής και του εποικισμού, που ξεκίνησαν με τη Νάκμπα του 1948. Από το 2023 μέχρι σήμερα, στη Γάζα έχουν χαθεί πάνω από 64.000 ζωές, 1,9 εκατομμύρια Παλαιστίνιοι έχουν προσφυγοποιηθεί, ολόκληρες πόλεις και χωριά έχουν ισοπεδωθεί, ενώ η κατοχική βία στη Δυτική Όχθη κλιμακώνεται συνεχώς. Ο τραγικότερος απολογισμός έρχεται από τον ΠΟΥ, ο οποίος αναφέρει ότι κάθε μέρα στη Γάζα σκοτώνονται 160 παιδιά. Τα εγκλήματα που συνεχίζουν να συντελούνται εις βάρος του Παλαιστινιακού λαού

έχουν τη στήριξη των ΗΠΑ και των συμμάχων τους καθώς και της ΕΕ. Η ανοχή της διεθνούς κοινότητας και η εκκωφαντική σιωπή της, αποτελεί μαύρη σελίδα της Ιστορίας. Την ειρήνη στην περιοχή θα φέρει μόνο ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου και η λύση δύο κρατών, στα σύνορα του 1967, όπως περιγράφουν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, με πρωτεύουσα της Παλαιστίνης την Ανατολική Ιερουσαλήμ. και όχι τα σχέδια εθνοκάθαρσης των Παλαιστινίων από τη Γάζα.

Αισιόδοξη προοπτική αποτελεί το τεράστιο διεθνές κύμα αλληλεγγύης προς τον πολύπαθο Παλαιστινιακό λαό, με το οποίο ένωσε τη φωνή του και το δικό μας Κίνημα ΠΟΓΟ, στηρίζοντας και ενδυναμώνοντας κάθε προσπάθεια δικαίωσης του.

Την ίδια στιγμή ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζει να μαίνεται, με εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους να έχουν προσφυγοποιηθεί, ενώ άμαχοι συνεχίζουν να χάνουν τις ζωές τους από τα πυρά του πολέμου.

Στο ίδιο πλαίσιο προώθησης αντιδραστικών σχεδίων, εντάσσεται και η επέκταση του εγκληματικού αποκλεισμού της Κούβας με άμεσες συνέπειες στην καθημερινότητα των πολιτών, έχοντας ως απώτερο στόχο την ανατροπή της επανάστασης. Ταυτόχρονα επιχειρείται αλλαγή των κυβερνήσεων σε χώρες όπως η Βενεζουέλα και η Βολιβία. Αυτές οι ενέργειες παραβιάζουν κατάφωρα το διεθνές δίκαιο, καταστρατηγώντας τις αρχές του σεβασμού της εθνικής κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας των κρατών και της μη επέμβασης στις εσωτερικές τους υποθέσεις. Αρχές οι οποίες έχουν καταστρατηγηθεί με το χειρότερο τρόπο και στη Συρία, η οποία έχει μετατραπεί σε θέατρο αντιπαράθεσης ξένων συμφερόντων. Τόσο

στη Συρία, όσο και στην Λιβύη, πρωταγωνιστικό ρόλο στην παραβίαση της διεθνούς νομιμότητας διαδραματίζει η Τουρκία.

Η επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στην Προεδρία των ΗΠΑ καθώς και η ακροδεξιά στροφή που παρατηρείται σε πολλές χώρες ανά το παγκόσμιο, ανάμεσα τους και κράτη μέλη της ΕΕ, εγείρουν σοβαρές ανησυχίες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διεθνώς. Η ακροδεξιά ρητορική απέναντι στις μειονότητες, τις γυναίκες και τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, σε συνδυασμό με πολιτικές που στοχεύουν στον περιορισμό κοινωνικών και δημοκρατικών κεκτημένων, ενισχύουν τον διχασμό και υπονομεύουν θεμελιώδεις ελευθερίες. Παράλληλα, η ενίσχυση συντηρητικών και εθνικιστικών δυνάμεων παγκοσμίως ενδέχεται να αυξήσει τις πολεμικές συγκρούσεις και να επηρεάσει αρνητικά τη διεθνή συνεργασία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, δίνοντας χώρο στον αυταρχισμό.

Όλα αυτά τα δεδομένα επιδρούν σημαντικά στις ζωές των γυναικών, με αυτές που βιώνουν τις συνέπειες της ιμπεριαλιστικής επιθετικότητας και των πολέμων να πληρώνουν το πιο βαρύ τίμημα. Χιλιάδες είναι οι γυναίκες και τα παιδιά ανάμεσα στους νεκρούς ενώ οι επιζώσες καλούνται να αντιμετωπίσουν ανείπωτες συνθήκες ανάμεσα σε ερείπια, απώλειες αγαπημένων προσώπων και συνεχούς απειλής της ζωής τους. Η πείνα και οι ασθένειες θερίζουν, ενώ η πρόσβαση σε συνθήκες υγιεινής και καθαρού νερού είναι σχεδόν αδύνατη.

Σε άλλες χώρες οι σκοταδιστικές νοοτροπίες, οι ένοπλες συγκρούσεις, η πολιτική αστάθεια επιδεινώνουν ολοένα και περισσότερο τη θέση των γυναικών. Στο Αφγανιστάν, οι πολιτικές των

Τα λιμπάν έχουν αποκλείσει τις γυναίκες από την εκπαίδευση, την εργασία και τη δημόσια ζωή, ενώ υποχρεούνται να ακολουθούν αυστηρούς περιορισμούς στην εμφάνιση ακόμα και στη διακίνηση τους. Στο Ιράκ έχει πρόσφατα μειωθεί η ηλικία γάμου στα 9 χρόνια, γεγονός που αποτελεί τεράστια οπισθοχώρηση στα δικαιώματα των γυναικών ενώ η έμφυλη βία έχει φτάσει σε ακραία επίπεδα, με τις ανθρωπιστικές οργανώσεις να κάνουν λόγο για πολλές κακοποιημένες γυναίκες οι οποίες αυτοπυρπολούνται ως ένδειξη αποστροφής στο σύστημα που ζουν. Την ίδια στιγμή οι γυναίκες σε χώρες της Ασίας και της Αφρικής βιώνουν ακόμα και σήμερα εξευτελιστικές πρακτικές, όπως ο Ακρωτηριασμός των Γυναικείων Γεννητικών Οργάνων και επιβιώνουν δύσκολα σε συνθήκες ακραίας φτώχειας.

Η ΠΟΓΟ, ανέκαθεν βρίσκεται δίπλα στις αγωνιζόμενες γυναίκες και λαούς του κόσμου, που παλεύουν ενάντια στον ιμπεριαλισμό, το νεοφιλελευθερισμό, και τις αναχρονιστικές αντιλήψεις. Οι σύγχρονες συνθήκες επιβάλλουν να εντείνουμε την πάλη μας ενάντια στις γενεσιουργές αιτίες της καταπίεσης και να ενώσουμε τη φωνή μας με όλες τις γυναίκες του κόσμου για ένα κόσμο ειρηνικό και δίκαιο.

Παγκόσμιο Γυναικείο Κίνημα

Το Γυναικείο Κίνημα της ΠΟΓΟ συμμετέχει ενεργά και κατέχει αναβαθμισμένο και πρωταγωνιστικό ρόλο στη δράση του παγκόσμιου και Ευρωπαϊκού Γυναικείου Κινήματος. Η αντιιμπεριαλιστική πάλη και ο αγώνας για την υπεράσπιση της παγκόσμιας ειρήνης και δικαιοσύνης έχουν πρωτεύοντα ρόλο στις δράσεις του.

Οι σύγχρονες συνθήκες επιβάλλουν περαιτέρω συντονισμό για την προάσπιση των κεκτημένων δικαιωμάτων των γυναικών που σήμερα βρίσκονται σε κίνδυνο λόγω της ανόδου της ακροδεξιάς και των φασιστικών αντιλήψεων και αναβάθμιση του ρόλου του παγκόσμιου γυναικείου κινήματος στην εντατικοποίηση του αγώνα για την ισοτιμία των φύλων.

Διαχρονικά, το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, στρέφει το βλέμμα έξω από τα σύνορα της Κύπρου και της Ευρώπης. Ως αναπόσπαστο κομμάτι του διεθνούς φιλειρηνικού κινήματος και σε συνεργασία με άλλες διεθνείς ομοσπονδίες και θεσμούς, αξιοποιώντας τη μακρόχρονη εμπειρία που έχει αποκτήσει, θα συνεχίσει να συμμετέχει ενεργά στους αγώνες των γυναικών και των λαών σε κάθε γωνιά του πλανήτη που αγωνίζονται ενάντια στους πολέμους, ενάντια στην εκμετάλλευση και την καταπίεση, για την εξάλειψη της φτώχειας, για ελευθερία και δημοκρατία.

Μέσα από τις γραμμές της Παγκόσμιας Δημοκρατικής Ομοσπονδίας Γυναικών (ΠΔΟΓ), αλλά και με διμερείς και περιφερειακές πρωτοβουλίες, το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, δίνει έμπρακτα την παρουσία του στο παγκόσμιο γίνεσθαι. Βασική του επιδίωξη είναι η συμβολή του στην ανάληψη διεθνών πρωτοβουλιών αλληλεγγύης και κοινής δράσης των γυναικών του κόσμου που μαστιάζονται από τις συνέπειες των πολέμων, τις έμφυλες διακρίσεις, τις πολιτικές λιτότητας και του νεοφιλελευθερισμού, της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης.

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, αν και προέρχεται από μια μικρή χώρα, επωμίζεται σημαντικά καθήκοντα στα πλαίσια της ΠΔΟΓ, κατέχοντας εδώ και χρόνια,

μία από τις θέσεις Αντιπροέδρου. Στελέχη της ΠΟΓΟ συμμετέχουν σε διεθνείς συναντήσεις και κινητοποιήσεις, βρίσκονται επικεφαλής αποστολών για παρακολούθηση της εφαρμογής ειρηνευτικών Συμφωνιών, όπως είναι η Ειρηνευτική Συμφωνία στην Κολομβία, η συμμετοχή στην αποστολή για ενημέρωση για την εφαρμογή της ειρηνευτικής Συμφωνίας στην Ιρλανδία, η συμμετοχή στο Διεθνές Δικαστήριο για τις συνέπειες του Εμπάργκο των ΗΠΑ στο λαό της Κούβας, η συμμετοχή στις κινητοποιήσεις της πρωτοβουλίας «Γυναίκες Ενωμένες Ενάντια στο NATO» και η συμμετοχή στην οργάνωση το 2025, Διεθνούς Δικαστηρίου Συνείδησης για καταδίκη του Ισραήλ για τη γενοκτονία σε βάρος του Παλαιστινιακού λαού.

Η παρουσία του Γυναικείου Κινήματος σε παγκόσμιες κινητοποιήσεις και εκδηλώσεις δίνει, πέραν των άλλων, τη δυνατότητα για ενημέρωση για τον αγώνα του κυπριακού λαού και των δράσεων του γυναικείου κινήματος της ΠΟΓΟ για τερματισμό της τουρκικής κατοχής και την επανένωση της πατρίδας μας.

Μέσα στις σημερινές διεθνείς συνθήκες, επιβάλλεται όπως το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, συνεχίσει να δίνει ιδιαίτερο βάρος στην περαιτέρω ενίσχυση της ΠΔΟΓ και στην περαιτέρω συσπείρωση των γραμμών της από προοδευτικά γυναικεία κινήματα κάθε χώρας, ώστε να συνεχίσει να διαδραματίζει τον πρωτοποριακό, αντιιμπεριαλιστικό και αγωνιστικό της ρόλο. Ιδιαίτερα φέτος που συμπληρώνονται 80 χρόνια από την ίδρυση της ΠΔΟΓ, επιβάλλεται η ανασκόπηση της δράσης της αλλά και η αναγνώριση του ρόλου της στην προώθηση της ισοτιμίας των γυναικών σε όλο τον κόσμο.

Επιβάλλεται ταυτόχρονα να ενδυναμωθεί η συμμετοχή της ΠΔΟΓ και συνεπακόλουθα των οργανώσεων μελών της μέσω της τακτικής παρουσίας και ενίσχυση του ρόλου και της σχέσης της με τους διάφορους θεσμούς του ΟΗΕ που σχετίζονται με τη ισοτιμία των φύλων και την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος της γυναίκας. Ταυτόχρονα ως κομμάτι του Ευρωπαϊκού Περιφερειακού Γραφείου της ΠΔΟΓ, το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, θα συνεχίσει να αγωνίζεται, ώστε να πάψουν οι γυναίκες να επωμίζονται το μεγαλύτερο κόστος των νεοφιλελεύθερων πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κεφάλαιο 4

Γυναίκα στην Κυπριακή Κοινωνία

Έμφυλα Στερεότυπα και Διακρίσεις

Τα έμφυλα στερεότυπα και οι διακρίσεις είναι διάχυτα σε όλες τις εκφάνσεις της προσωπικής, κοινωνικής, επαγγελματικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής στη χώρα μας. Σίγουρα έχουν γίνει βήματα προς τα μπρος, εντούτοις ευρωπαϊκοί και παγκόσμιοι δείκτες καταδεικνύουν πως έχουμε να διανύσουμε αρκετή απόσταση μέχρι να φτάσουμε στα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων και διακρίσεων είναι μια επίπονη διαρκής διαδικασία, γιατί χρειάζεται να απαλλάξουμε τις κοινωνίες και τους ανθρώπους από νοοτροπίες που κληρονομούνται από γενιά σε γενιά για αιώνες. Ένας άνθρωπος έρχεται σε επαφή με τα στερεότυπα αυτά πολύ νωρίς, όταν αρχίζει να καλλιεργείται, ήδη από την παιδική ηλικία, το δίπολο αγόρι - κορίτσι, προωθώντας στερεοτυπικά διαφορετικά χρώματα στα ρούχα και τα παιχνίδια, διαφορετικά ενδιαφέροντα στα παιδιά, και κατ' επέκταση σε όσα προτάσσει το κοινωνικό στερεότυπο του φύλου.

Σύμφωνα με μετρήσεις, το κοινωνικό μοντέλο που θέλει τη γυναίκα να βρίσκεται σε υποδεέστερη θέση συνεχίζει να είναι το κυρίαρχο στη χώρα μας. Η γυναίκα είναι ακόμη ταυτισμένη με το έμφυλο στερεότυπο που τη θέλει να είναι υπεύθυνη να παρέχει φροντίδα και εκπαίδευση καθημερινά

στα παιδιά ή τα εγγόνια, σε ηλικιωμένους ή άτομα με αναπηρία. Την ίδια στιγμή ο άντρας είναι ταυτισμένος με τον δημόσιο χώρο και ως εκ τούτου είναι κυρίαρχος στην πολιτική ζωή σε όλα τα επίπεδα. Σε αυτό το πλαίσιο προκύπτουν μεγάλες ανισότητες όσον αφορά την εκπροσώπηση αντρών και γυναικών στη δημόσια ζωή και στην εργασία. Επιπρόσθετα, νομιμοποιούνται πλειάδα σεξιστικών συμπεριφορών οι οποίες εμποδίζουν την πρόοδο των γυναικών και την απελευθέρωση τους από όσα προστάζει το πατριαρχικό πρότυπο.

Οι κρατικοί θεσμοί διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην εμπέδωση των έμφυλων στερεοτύπων, είτε μέσω της νομοθεσίας και των πολιτικών τους είτε μέσω της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και της εκπαίδευσης. Νομοθετικά κενά, ελλιπής εφαρμογή των νομοθεσιών για την ισότητα των φύλων, η απουσία ουσιαστικών μηχανισμών στήριξης και προστασίας των γυναικών κατά των διακρίσεων, συντηρούν τις προκαταλήψεις στη βάση του φύλου και τις έμφυλες διακρίσεις. Τρανταχτό παράδειγμα το εκπαιδευτικό σύστημα, που συνεχίζει να αναπαράγει αναχρονιστικές αντιλήψεις για τους ρόλους των δύο φύλων διαιωνίζοντας την εικόνα της γυναίκας ως φροντίστριας και του άνδρα ως ηγέτη.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και πιο πρόσφατα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εμπέδωση και αναπαραγωγή

των έμφυλων στερεοτύπων. Οι παραδοσιακές αφηγήσεις στα ΜΜΕ συχνά παρουσιάζουν τις γυναίκες μέσα από στερεοτυπικούς ρόλους, όπως αυτούς της μητέρας, τη συζύγου ή του «αντικειμένου του πόθου», ενώ οι άνδρες προβάλλονται ως δυναμικοί, ηγετικοί και ανεξάρτητοι. Τα ΜΚΔ λειτουργούν ως πολλαπλασιαστής αυτών των αντιλήψεων μέσα από την αναπαραγωγή εξιδανικευμένων προτύπων ομορφιάς, τις σεξιστικές διαφημίσεις, την αντικειμενοποίηση του γυναικείου σώματος και τη ρητορική μίσους που στρέφεται ενάντια στα άτομα που αμφισβητούν τις έμφυλες νόρμες. Η κυριαρχία του σεξιστικού και πατριαρχικού λόγου στα παραδοσιακά και σύγχρονα μέσα παραμένει ισχυρή δύναμη που επηρεάζει την κοινωνική αντίληψη για τα φύλα και ενισχύει τις έμφυλες ανισότητες.

Η εμπέδωση της ισότητας των φύλων απαιτεί σκληρούς και συνεχείς αγώνες. Επιβάλλεται πολυεπίπεδη δράση, που να στοχεύει στην επίτευξη της έμφυλης ισότητας μέσω της ανατροπής των πατριαρχικών προτύπων που αναπαράγονται προς όφελος του καπιταλιστικού συστήματος. Στα πλαίσια αυτά γίνεται και η δική μας προσπάθεια έτσι ώστε να αναπτύσσεται η δημόσια συζήτηση γύρω από τα θέματα μέσα από την ανάδειξη σεξιστικών πολιτικών, πρακτικών και αντιλήψεων αλλά και με τη διενέργεια εκδηλώσεων που ενημερώνουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και διακρίσεων απαιτούμε:

- Να υιοθετηθεί η έμφυλη διάσταση στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των κρατικών πολιτικών και προϋπολογισμών.
- Τα αναλυτικά προγράμματα και η διδακτική πρακτική σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης να προωθούν την έμφυλη ισότητα, αποδομώντας τα στερεότυπα φύλου από μικρή ηλικία με ταυτόχρονη και συνεχή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στο ζήτημα.
- Κατάρτιση και συνεχή εκπαίδευση των δημόσιων λειτουργών για θέματα που αφορούν την έμφυλη ισότητα.
- Δημιουργία και ουσιαστική εφαρμογή Σχεδίου Δράσης Ισότητας των Φύλων τόσο σε Ημικρατικούς Οργανισμούς όσο και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Να εφαρμοστεί η Νομοθεσία για την Καταπολέμηση του Σεξισμού και του Διαδικτυακά διαδεδομένου σεξισμού.
- Να εφαρμοστεί αυστηρά ο Κώδικας Δεοντολογίας των ΜΜΕ αναφορικά με τα έμφυλα στερεότυπα και να μελετηθεί περαιτέρω διαμόρφωση αποτελεσματικότερου ρόλου του
- Να θεσμοθετηθούν εκστρατείες ενημέρωσης σε σχέση με τα έμφυλα στερεότυπα.
- Να εξαλειφθεί ο γλωσσικός σεξισμός από όλα τα έντυπα και διαδικτυακά μέσα της Κυπριακής Δημοκρατίας και άλλων θεσμών.
- Να ελέγχονται αποτελεσματικά τα νομικά εργαλεία που αφορούν την έμφυλη ισότητα.
- Διαμόρφωση των αναλυτικών προγραμμάτων των σχολείων, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης με τρόπο που να αποδομούνται

σεξιστικές αντιλήψεις και έμφυλα στερεότυπα με την παράλληλη εισαγωγή σχετικών σεμιναρίο. ύκεια και τεχνικές σχολές.

- Απαλοιφή των νομοθετικών προνοιών που διαιωνίζουν τα έμφυλα στερεότυπα καθώς και ουδέτερη ως προς το φύλο διατύπωση των νόμων.

Γυναίκα, εργασία και κοινωνική πολιτική

Κατά τη τετραετία που ανασκοπούμε από το προηγούμενο Συνέδριο της Οργάνωσης μας, στο κεφάλαιο γυναίκα, εργασία και κοινωνική πολιτική δεν υπήρξαν τα αποτελέσματα εκείνα που να καταδεικνύουν ουσιαστική πρόοδο και να βελτιώνουν τους ποιοτικούς δείκτες μέτρησης της ισότητας. Ήταν μια περίοδος όπου τόσο επί διακυβέρνησης Αναστασιάδη όσο και επί της σημερινής διακυβέρνησης Χριστοδουλίδη, τα μέτρα και οι πολιτικές που ελήφθησαν ήταν αποσπασματικά και μέσα από μια νεοφιλελεύθερη προσέγγιση που σε αρκετές περιπτώσεις αντιβαίνουν και στον διακηρυγμένο τους στόχο για την έμφυλη ισότητα.

Διαχρονικά ουσιαστικά κεφάλαια όπως η στήριξη της γυναικείας απασχόλησης με διασφάλιση ποιοτικών θέσεων εργασίας, η εξάλειψη των διακρίσεων στον χώρο εργασίας, η εξάλειψη του χάσματος αμοιβών και συντάξεων που σήμερα βρίσκεται στο 12,2% και 37% αντίστοιχα, η συμφιλίωση επαγγελματικής με οικογενειακή ζωή, η στήριξη της εργαζόμενης οικογένειας μέσα από μια ολοκληρωμένη κοινωνική πολιτική, παραμένουν στάσιμα. Η στασιμότητα αυτή διαιωνίζει τα εμπόδια για συμμετοχή της εργαζόμενης γυναίκας και σε άλλους τομείς της κοινωνίας. Επιπλέον η ελλειμματική κοινωνική και επιδοματική πολιτική διαιωνίζει τις κοινωνικές

ανισότητες και την φτώχεια κατατάσσοντας τις γυναίκες στην πλειοψηφία των φτωχών.

Ενώ το ποσοστό απασχόλησης έχει αυξηθεί και σήμερα από τις 580 χιλιάδες άτομα στην απασχόληση, το 46.8% είναι γυναίκες, οι θέσεις εργασίας που έχουν δημιουργηθεί δεν συνοδεύονται με ρυθμισμένους όρους απασχόλησης και βελτίωσης των ποιοτικών δεικτών. Από την άλλη, ενώ υπάρχει έλλειψη εργατικού δυναμικού, δεν αναπτύσσονται πολιτικές προσέλκυσης στην εργασία αδρανούντος γυναικείου δυναμικού που υπολογίζεται σε μερικές δεκάδες χιλιάδες.

Το εργασιακό πλαίσιο και περιβάλλον συνεχώς μεταβάλλεται όμως δεν δίνονται παράλληλα οι απαραίτητες λύσεις για να μπορεί η γυναίκα να ενταχθεί και να παραμείνει στην αγορά εργασίας. Η φιλελευθεροποίηση του ωραρίου των καταστημάτων σε 7 μέρες την εβδομάδα, η εισαγωγή νέων μορφών απασχόλησης με μη ρυθμισμένους όρους, ιδιαίτερα στο τομέα των υπηρεσιών, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών κ.α. εξαναγκάζουν χιλιάδες γυναίκες σε εργασιακές συνθήκες που αντί να συμβάλουν στη χειραφέτηση τους και στη συμμετοχή τους σε όλους τους κοινωνικούς τομείς, τις εγκλωβίζουν όλο και περισσότερο στον παραδοσιακό ρόλο της μητέρας/οικοκυράς. Αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις τόσο κατά τη διάρκεια της εργασιακής ζωής όσο και στην συνταξιοδότηση τους καθώς με αυτούς τους όρους εργασίας, υπάρχει ο κίνδυνος, το σημερινό πολύ υψηλό χάσμα συντάξεων αντρών και γυναικών, να παραμείνει σε τόσο ψηλό ποσοστό και τα επόμενα χρόνια.

Η προστασία της μητρότητας παραμένει ένα

σημαντικό κεφάλαιο που χρήζει συνεχούς βελτίωσης. Με τη σημαντική συμβολή της ΠΟΓΟ έχουν προωθηθεί νομοθετικές ρυθμίσεις που κατοχυρώνουν ακόμη περισσότερο τις εργαζόμενες οι οποίες αποφασίζουν να ασκήσουν το δικαίωμα τους στη μητρότητα, όπως: αύξηση της άδειας σε περίπτωση πολλαπλής κύησης, νομική κατοχύρωση της παρένθετης μητρότητας, αύξηση της περιόδου προστασίας από απόλυση, προώθηση και προστασία του μητρικού θηλασμού και αύξηση των ποινών για παραβίαση του νόμου. Σημειώνεται ιδιαίτερα η αύξηση την μητρότητας στις 22 εβδομάδες για το 1ο και 2ο παιδί και 26 εβδομάδες για το 3ο και άνω. Επίσης η παροχή επιδόματος για τις 8-14 από τις 18 βδομάδες της γονικής άδειας, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών της οικογένειας, και επέκταση του δικαιώματος λήψης της άδειας μέχρι το 15ο έτος της ηλικίας του παιδιού είναι σημαντικά βήματα που δικαιώνουν το αίτημα μας αφού πλέον γίνεται σημαντική χρήση αυτού του δικαιώματος από τους εργαζόμενους γονείς.

Σημαντικό πρόβλημα παραμένει η σεξουαλική παρενόχληση και η ψυχολογική παρενόχληση (mobbing) στο χώρο εργασίας με την πλειοψηφία των θυμάτων να είναι γυναίκες. Επιπρόσθετα, η εμπορία προσώπων για σεξουαλική εκμετάλλευση έχει ως θύματα κυρίως γυναίκες, μεγάλο αριθμό των οποίων αποτελούν οι μετανάστριες. Τα δύο αυτά φαινόμενα καταρρακώνουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και απαιτούμε να ληφθούν δραστικά μέτρα τόσο στην πρόληψη όσο και στην αντιμετώπιση τους αλλά και στην στήριξη των θυμάτων.

Η κοινωνική και επιδοματική πολιτική είναι ένας σημαντικός πυλώνας για μια κοινωνία της

δικαιοσύνης και της ισότητας. Εδώ κράτος και κυβέρνηση έχουν αποτύχει να ανταποκριθούν στα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζει σημαντικό μέρος της κοινωνίας μας με αποτέλεσμα να παγιώνεται η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και οι ανισότητες.

Το ποσοστό φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στην Κύπρο με βάση τα τελευταία στοιχεία, το 2023 ήταν 16.7%, δηλαδή 153,000 άτομα. Στις γυναίκες ήταν 18,1%, και στους άντρες 15.3%. Τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά, οι γυναίκες άνω των 65 ετών και οι μετανάστες/τριες είναι οι κατηγορίες με τα πιο ψηλά ποσοστά φτώχειας. Ιδιαίτερα ανησυχητική παραμένει η κατηγορία των εργαζόμενων φτωχών, αυτών δηλαδή που εργάζονται και ο μισθός τους είναι κάτω από το όριο της φτώχειας. Οι δείκτες καταγραφής της φτώχειας αποδεικνύουν ότι οι γυναίκες και τα παιδιά βιώνουν περισσότερο τη φτώχεια και παρά τη μικρή βελτίωση των δεικτών, συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια, παραμένουν ανησυχητικοί.

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) εξακολουθεί με τις παθογένειες του να ταλαιπωρεί τους δικαιούχους. 11 χρόνια μετά την εισαγωγή του απέτυχε να δώσει λύσεις στα καθημερινά προβλήματα. Τα κριτήρια που έχουν τεθεί στο Νόμο αποκλείουν άτομα που πραγματικά χρειάζονται τη στήριξη του κράτους. Επιπρόσθετα η διαδικασία, η πρόσβαση, η ενημέρωση, η καθυστέρηση στην εξέταση και έγκριση αιτήσεων αφήνουν για μήνες πολλές οικογένειες εκτεθειμένες στις πολλαπλές τους υποχρεώσεις και στην απόλυτη φτώχεια. Η συνεχιζόμενη αυτή κατάσταση θα πρέπει να διορθωθεί μέσα από τον εκσυγχρονισμό του ΕΕΕ, να επανεξεταστούν τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια,

το ύψος του ποσού που παρέχεται ως ελάχιστο εισόδημα και να ψηφιστεί νέα νομοθεσία για την επιδοματική πολιτική των ατόμων με αναπηρία.

Ταυτόχρονα, για τα επιδόματα τέκνου και μονογονιού θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η ανάγκη περαιτέρω στήριξης της οικογένειας και να διορθωθούν στρεβλώσεις που έχουν δημιουργηθεί στη διάρκεια του χρόνου. Τα εισοδηματικά κριτήρια, το ύψος και η κλιμάκωση των επιδομάτων να επανεξεταστούν και να ληφθούν υπόψη τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια και οι ανάγκες της οικογένειας. Σημειώνουμε την πρόσφατη υλοποίηση του αιτήματος μας το επίδομα Μονογονεϊκής Οικογένειας να μην αποκόπτεται όταν υπάρχει συμβίωση του γονέα με άλλο άτομο που δεν είναι ο πατέρας/μητέρα του παιδιού, γιατί αυτό συνιστούσε κατάφωρη παραβίαση της προσωπικής ζωής και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Μεγάλη ανεπάρκεια συνεχίζει να υπάρχει στις δομές φροντίδας και φύλαξης παιδιών και άλλων εξαρτωμένων ατόμων, καταλυτικός παράγοντας που συμβάλει στη στήριξη της εργαζόμενης οικογένειας και της μητέρας. Το κράτος με την ανεπάρκεια του κοινωνικού του ρόλου, δεν έχει ουσιαστικά δώσει απαντήσεις στις προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει σήμερα η οικογένεια με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα κύρια στα παιδιά αλλά και στις γυναίκες οι οποίες συνεχίζουν να κουβαλούν, στις περισσότερες περιπτώσεις το ρόλο της φροντίδας των παιδιών. Σοκαριστικός είναι ο αριθμός των 3800 παιδιών που βρίσκονται σε λίστα αναμονής για μια θέση σε βρεφοκομικό ή παιδοκομικό

σταθμό καθώς και η πρακτική κράτησης θέσης πριν ακόμα γεννηθεί το παιδί στην οποία προβαίνουν οι οικογένειες. Επίσης το γεγονός ότι μόνο το 50% των ιδιωτικών δομών έχουν ενταχθεί στο σχέδιο επιδότησης τροφείων αποκλείει πολλούς γονείς να επωφελούνται της επιδότησης των τροφείων. Η απάθεια του κράτους στο γεγονός ότι οι δομές φροντίδας βρίσκονται ουσιαστικά στον ιδιωτικό τομέα μας ανησυχεί ιδιαίτερα αφού αφήνεται η οικογένεια να λύση από μόνη της το ζήτημα αυτό και αποτελεί βασικό λόγο να μην προχωρά στην απόκτηση πέραν του ενός παιδιού.

Σημειώνεται επίσης ότι στην Κύπρο, σύμφωνα με μετρήσεις του EIGE (2024), οι γυναίκες έχουν 70% περισσότερες πιθανότητες συγκριτικά με τους άντρες, να αναλάβουν αποκλειστικά τη φροντίδα των παιδιών και του νοικοκυριού. Το γεγονός αυτό οφείλεται τόσο στις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων όσο και στην ανεπάρκεια των κρατικών δομών, την οποία στις περισσότερες περιπτώσεις καλούνται να αναπληρώσουν οι γυναίκες. Ως εκ τούτου οι γυναίκες καταβάλλουν πολλές ώρες απλήρωτης οικιακής εργασίας, η οποία δεν αναγνωρίζεται.

Για αντιμετώπιση των πολλαπλών ζητημάτων που ταλανίζουν τις γυναίκες και διαιωνίζουν τις ανισότητες και τις διακρίσεις σε βάρος τους δεν αρκούν μόνο οι νομοθεσίες και τα ευκαιριακά μέτρα.

Τα στατιστικά δεδομένα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η πορεία προόδου είναι τόσο αργή, που θα χρειαστούν πολλά χρόνια για επίτευξη της έμφυλης ισότητας. Σε αυτό το πλαίσιο επαναβεβαιώνουμε και επικαιροποιούμε τις θέσεις και διεκδικήσεις του Κινήματος μας στον τομέα αυτό.

Η ΠΟΓΟ καταθέτει συγκεκριμένες θέσεις και μέσα από κάθε βήμα λόγου και δράσης αγωνίζεται για την προώθηση τους προς όφελος των γυναικών.

Συγκεκριμένα διεκδικούμε:

- Στήριξη της γυναικείας απασχόλησης με ασφαλείς και αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας και διασφάλισή των όρων απασχόλησης μέσα από τη σύναψη και εφαρμογή συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Για το σκοπό αυτό να εφαρμοστεί η οδηγία ΕΕ. 2022/2041 για επαρκείς μισθούς για όλους τους εργαζόμενους και την εφαρμογή συλλογικών συμβάσεων στο 80% των εργαζομένων.
- Αύξηση του κατώτατου μισθού, ο οποίος καλύπτει 100 χιλιάδες εργαζόμενους που δεν καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις, στην πλειοψηφία γυναίκες, με συνοδευόμενη τιμαριθμική αναπροσαρμογή, ωριαίο υπολογισμό, επιπλέον ανταμοιβή της υπερωριακής εργασίας χωρίς αποκλεισμούς σε καμία κατηγορία εργαζομένων.
- Πλήρη εφαρμογή του νόμου για την Ίση Αμοιβή για Όμοια Εργασία και για Εργασία Ίσης Αξίας και αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση του χάσματος αμοιβών μεταξύ αντρών και γυναικών μέσα από τη βελτίωση των μισθών των γυναικών και όχι από την μείωση των μισθών των αντρών.
- Ρύθμιση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, οι οποίες μπορεί να αποτελούν ελεύθερη επιλογή των εργαζομένων αλλά όχι να μην προωθούνται ως μέτρο συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Αύξηση των στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για επανένταξη ανέργων γυναικών και ένταξη αδρανούντων γυναικών στην

εργασία λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες σε θέσεις εργασίας.

- Τερματισμό της φιλελευθεροποίησης των ωραρίων λειτουργίας των καταστημάτων και της εργασίας την Κυριακή.
- Βελτίωση των χαμηλών συντάξεων και άλλων επιδομάτων μέσα από τις παροχές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ένταξης της διάστασης του φύλου στις συζητήσεις για τον εκσυγχρονισμό του συνταξιοδοτικού.
- Βελτίωση και επέκταση της άδειας Πατρότητας.
- Αύξηση της άδειας Μητρότητας στις 26 εβδομάδες από το 1ο παιδί και ταυτόχρονη κάλυψη επιδόματος, βελτίωση και διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων μητέρων, ενίσχυση της προστασίας τους και εντατικοποίηση των ελέγχων για πάταξη της εργοδοτικής αυθαιρεσίας κατά των εγκύων εργαζομένων.
- Εξέυρεση τρόπων αναγνώρισης και αμοιβής της απλήρωτης οικιακής εργασίας που καταβάλλουν οι γυναίκες για τη φροντίδα του νοικοκυριού και της οικογένειας, ειδικά σε περιπτώσεις διαζυγίου.
- Εφαρμογή του Νόμου Περί Προώθησης του Θηλασμού για δημιουργία χώρων θηλασμού και εξαγωγής μητρικού γάλακτος σε δημόσιους χώρους και σε χώρους εργασίας.
- Αύξηση ποιοτικών και ποσοτικών δομών φύλαξης και φροντίδας παιδιών και άλλων εξαρτωμένων ατόμων. Ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, δομών και υπηρεσιών στήριξης της εργαζόμενης οικογένειας.
- Βελτίωση των σχεδίων που αφορούν την

επιδότηση τροφείων για την φροντίδα των παιδιών και την προίκα του μωρού έτσι που να καλύπτουν περισσότερες ανάγκες και δικαιούχους.

- Κάλυψη της γονικής άδειας με επίδομα για ολόκληρη την περίοδο των 18 εβδομάδων.
- Λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της παρενόχλησης και σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας.
- Καταπολέμηση της εμπορίας γυναικών για σεξουαλική και εργασιακή εκμετάλλευση.
- Αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής των νομοθεσιών που αφορούν την ισότητα και άμεση εξέταση καταγγελιών και παροχής νομικής αρωγής των θυμάτων. Εφαρμογή της οδηγίας ΕΕ 2024/1499 σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας στον τομέα της ίσης μεταχείρισης.
- Επανεξέταση των εισοδηματικών κριτηρίων και του ύψους του ΕΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του κόστους ζωής και των αναγκών διαβίωσης. Επίσπευση και απλοποίηση των διαδικασιών έγκρισης αιτήσεων και εξέτασης των ενστάσεων για το ΕΕΕ.
- Εκσυγχρονισμό του επιδόματος Τέκνου.
- Λήψη άμεσων και ουσιαστικών μέτρων για αντιμετώπιση της ακρίβειας.

Στέγη: αναφαίρετο δικαίωμα

Η στέγαση δεν είναι απλώς ένα οικονομικό αγαθό — είναι θεμελιώδες δικαίωμα, προϋπόθεση ασφάλειας και αξιοπρέπειας. Στην Κύπρο, η κρίση στέγης πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες: μονογονείς, νέες γυναίκες, χαμηλόμισθες εργαζόμενες και μετανάστριες αντιμετωπίζουν καθημερινά δυσκολίες πρόσβασης σε ασφαλή και οικονομικά προσιτή στέγη.

Αντιλαμβανόμαστε ότι η στεγαστική πολιτική του κράτους δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες των πολιτών. Τα σχέδια που εξαγγέλλονται είναι ανεπαρκή, ενώ η συνεχής αύξηση των επιτοκίων καθιστά τον κίνδυνο νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων πιο ορατό από ποτέ. Οι τιμές των ενοικίων έχουν αυξηθεί κατακόρυφα, όπως και το κόστος ανέγερσης κατοικίας, ενώ τα προβλήματα στους προσφυγικούς συνοικισμούς χρονίζουν. Παράλληλα, το ζήτημα των εκποιήσεων εντείνεται και η αυθαιρεσία των τραπεζών αφήνει πίσω της οικογένειες και γυναίκες χωρίς δίχτυ προστασίας.

Σύμφωνα με την Eurostat, το 11,2 % των ενηλίκων στην Κύπρο το 2023 βίωσε στεγαστικές δυσκολίες — ποσοστό διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ανάμεσα στους ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στο 14,7 %. Ταυτόχρονα, οι τιμές κατοικίας και ενοικίων αυξάνονται με σταθερό ρυθμό, μετατρέποντας τη στέγαση από δικαίωμα σε εμπόρευμα.

Η διασφάλιση αξιοπρεπών ανθρώπινων συνθηκών στέγασης αποτελεί βασικό δικαίωμα κάθε ανθρώπου ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, εθνική καταγωγή, καθεστώς διαμονής και οικονομική δυνατότητα. Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, απαιτούμε από την πολιτεία να αναγνωρίσει τη στέγαση ως θεμελιώδες δικαίωμα και να το μετατρέψει από ευχολόγιο σε πολιτική πραγματικότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο διεκδικούμε:

- Σύσταση Ενιαίου Στεγαστικού Φορέα για τον συντονισμό και παρακολούθηση όλων των πολιτικών στέγασης, με κοινωνικό πρόσημο και έμφαση στις ανάγκες των ευάλωτων γυναικών.

- Θεσμό Κοινωνικής Στέγης, σε συνεργασία Κράτους και Τοπικής Αυτοδιοίκησης: ανέγερση οικιστικών μονάδων σε κρατική ή δημοτική γη και παραχώρηση σε προσιτές τιμές.
- Προστασία της πρώτης κατοικίας και ουσιαστική παρέμβαση του κράτους στην αυθαίρετη αύξηση επιτοκίων και τις εκποιήσεις.
- Στήριξη ευάλωτων ομάδων γυναικών (μονογονεϊκές, νέες, μετανάστριες, χαμηλόμισθες) με επιδότηση ενοικίου και πρόσβαση σε κοινωνικά προγράμματα στέγασης.
- Επαναφορά του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης στον αρχικό του ρόλο: στήριξη πολιτών και όχι λειτουργία ως τραπεζικό ίδρυμα.
- Φορολόγηση αδρανούς και αναξιοποίητης ακίνητης ιδιοκτησίας και αξιοποίηση ευρωπαϊκών ταμείων (ΕΚΤ, ΕΤΠΑ) για επενδύσεις σε κοινωνική στέγη.
- Ανάπτυξη της Υπαίθρου με κίνητρα κατοίκησης, βελτίωση υποδομών και δημιουργία κρατικών προγραμμάτων ενοικιαγοράς.
- Φοιτητική στέγη: επιτάχυνση ανέγερσης εστιών, κίνητρα για φοιτητικές κατοικίες με προσιτό ενοίκιο.
- Επείγουσα μέριμνα για τους προσφυγικούς συνοικισμούς: αύξηση επιδοτήσεων, απλοποίηση αιτήσεων, επιδιόρθωση υφιστάμενων οικισμών.
- Απλοποίηση και ψηφιοποίηση διαδικασιών για πρόσβαση των πολιτών στα στεγαστικά προγράμματα.
- Συλλογή φύλο-διακριτών δεδομένων, ώστε να καταγράφονται οι στεγαστικές ανάγκες γυναικών ξεχωριστά και να σχεδιάζονται πολιτικές με βάση αυτά.

- Σύνδεση στεγαστικής πολιτικής και πολιτικών προστασίας από βία κατά των γυναικών: διασφάλιση ασφαλούς στέγασης για γυναίκες θύματα έμφυλης βίας, με επαρκείς δομές στήριξης.

Η συμμετοχή της γυναίκας στη δημόσια και πολιτική ζωή

Το χαμηλό ποσοστό παρουσίας των γυναικών στα δημόσια και πολιτικά αξιώματα παραμένει ένα κραυγαλέο έλλειμμα δημοκρατίας. Παρά την πρόοδο που επιτεύχθηκε στη θέση των γυναικών διεθνώς, η αύξηση των γυναικών στα δημόσια αξιώματα κινείται με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς, χωρίς να λείπουν ακόμα και τα πισωγυρίσματα.

Κατά την άποψη μας, η μειωμένη παρουσία των γυναικών στα διάφορα αξιώματα, στα ψηφοδέλτια ή τα ανώτερα όργανα των κομμάτων ξεκινά από τη βάση, δηλαδή από τη συμμετοχή τους στην κοινωνικοπολιτική δράση, στο συνδικαλισμό, στους μαζικούς φορείς, στους κοινωνικούς αγώνες.

Η παρουσία των γυναικών στα δημόσια αξιώματα και στα λεγόμενα κέντρα λήψης αποφάσεων δεν αποτελεί το κυριότερο ή το αποκλειστικό πρόβλημα, αλλά μέρος του ευρύτερου ζητήματος. Χρειάζεται λοιπόν να αναδεικνύουμε και να επικεντρωνόμαστε στις κοινωνικοοικονομικές αιτίες που εμποδίζουν τη μεγάλη πλειοψηφία των γυναικών να δραστηριοποιηθούν ενεργά στην πολιτική οι οποίες μπορούν να συμπυκνωθούν σε δύο άξονες: αφενός τα έμφυλα στερεότυπα και προκαταλήψεις που θέλουν τις γυναίκες ανίκανες να ανταπεξέλθουν στη δημόσια ζωή και αφετέρου οι πολλαπλοί ρόλοι με τις οποίες τις επιφορτίζει η κοινωνία.

Η φιλελεύθερη συστημική αντίληψη διαφημίζει ως αυτοσκοπό την παρουσία/εκλογή γυναικών στα δημόσια αξιώματα ανεξάρτητα από τις πολιτικές και τις θέσεις που η καθεμιά εκφράζει και υπηρετεί. Αυτή η αντίληψη αποτελεί διαστρέβλωση του γυναικείου ζητήματος και δεν υπηρετεί την υπόθεση της ισότητας των φύλων, αφού πολύ συχνά, γυναίκες σε κέντρα λήψης αποφάσεων εφαρμόζουν πολιτικές οι οποίες αντιστρατεύονται κάθετα τα δίκαια και τα δικαιώματα της εργαζόμενης γυναίκας.

Ως ΠΟΓΟ δεν αποσπούμε το φύλο από την ταξική και πολιτική θέση που εκφράζει μια γυναίκα σε θέση εξουσίας. Εμείς θέλουμε πολλές, ικανές, αγωνίστριες και προοδευτικές γυναίκες στη δημόσια ζωή, οι θέσεις των οποίων να συμβάλλουν σε μια ισότιμη και δίκαιη κοινωνία.

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ θα συνεχίσει ακόμα πιο αποφασιστικά να αναδεικνύει τις κοινωνικές και οικονομικές αιτίες που εμποδίζουν τις γυναίκες, ιδιαίτερα τις γυναίκες των λαϊκών στρωμάτων, να εμπλακούν στην κοινωνική και πολιτική δράση. Αυτές οι αιτίες πρέπει να αναζητηθούν στους όρους εργασίας και ζωής της σύγχρονης γυναίκας, όπως για παράδειγμα τα ανεξέλεγκτα ωράρια εργασίας στο λιανικό εμπόριο, όπου υπάρχει υψηλή γυναικεία απασχόληση, που έχουν ως αποτέλεσμα ο ελεύθερος χρόνος χιλιάδων γυναικών να συρρικνώνεται περαιτέρω.

Εφαρμογή ποσοστώςεων στις εκλογικές διαδικασίες, στους διορισμούς δημοσίων συμβουλίων κ.α. δεν θα επιλύσει το πρόβλημα της υποεκπροσώπησης των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή. Η πολιτική των ποσοστώςεων αποτελεί αποσπασματικό μέτρο

καθώς διορθώνει τη βιτρίνα του προβλήματος αντί να το αντιμετωπίζει ουσιαστικά. Η εφαρμογή του μέτρου αυτού σε κάποιες χώρες έχει αυξήσει την πολιτική συμμετοχή γυναικών, πρωτίστως όμως αυτών που είχαν τη δυνατότητα να απαλλαγούν από όσα είναι επιφορτισμένη η πλειοψηφία των γυναικών: φροντίδα του νοικοκυριού, των παιδιών, των ηλικιωμένων.

Η ίση εκπροσώπηση γυναικών και αντρών στη δημόσια και πολιτική ζωή θα επιτευχθεί μόνο αν ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα σε τρεις άξονες: αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων που περιορίζουν τη γυναίκα στην ιδιωτική σφαίρα, ενδυνάμωση των ίδιων των γυναικών σε ζητήματα που αφορούν τη συμμετοχή τους στο εν λόγω πεδίο και παροχή υποστηρικτικών δομών που να στηρίζουν τη συμμετοχή των γυναικών στην δημόσια ζωή.

Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ διεκδικούμε:

- Εκστρατείες αντιμετώπισης των έμφυλων στερεοτύπων που κρατούν τις γυναίκες μακριά από την πολιτική και δημόσια ζωή και προώθησης της συμμετοχής των γυναικών τους.
- Προώθηση μέτρων στους αρμόδιους φορείς (ημικρατικούς οργανισμούς, πολιτικά κόμματα και οργανώσεις) τα οποία να προωθούν την ισότιμη πρόσβαση των γυναικών στην πολιτική ζωή.
- Προγράμματα ενδυνάμωσης των γυναικών για συμμετοχή στη δημόσια και πολιτική ζωή.
- Υποστηρικτικές δομές που να στηρίζουν τη συμμετοχή των γυναικών στη δημόσια και πολιτική ζωή.

Ισότητα φωνής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της δημοκρατίας και τον θεσμό που βρίσκεται πιο κοντά στον πολίτη. Η καθημερινή ζωή, η ποιότητα των υπηρεσιών, η πρόσβαση σε κοινωνικές δομές, οι υποδομές, ακόμα και η αίσθηση ασφάλειας, επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις και τις πολιτικές που διαμορφώνονται σε επίπεδο Δήμων και Κοινοτήτων. Παρ' όλα αυτά, η εμπειρία μας δείχνει ότι οι πολιτικές που ασκούνται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι ουδέτερες ως προς το φύλο: οι γυναίκες βιώνουν με διαφορετικό τρόπο την πόλη, τις υπηρεσίες και τους θεσμούς.

Η συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων, η ένταξη της έμφυλης διάστασης στους δημοτικούς προϋπολογισμούς, η ύπαρξη πολιτικών και δομών που στηρίζουν τη φροντίδα, η πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, όλα αυτά παραμένουν ανεπαρκή. Η νέα νομοθεσία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση δημιουργεί προοπτικές, όμως η ισότητα των φύλων δεν μπορεί να αφεθεί σε διακηρύξεις: χρειάζεται συγκεκριμένα μέτρα, δεσμεύσεις και έλεγχο εφαρμογής.

Η ΠΟΓΟ θεωρεί ότι η ένταξη της διάστασης του φύλου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί προϋπόθεση για ανθρώπινες, συμπεριληπτικές και ασφαλείς πόλεις. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να μένει ουδέτερη μπροστά στις ανισότητες: είναι ο θεσμός που έχει τη δυνατότητα να τις αμβλύνει με άμεσες και ουσιαστικές παρεμβάσεις. Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ θα συνεχίσουμε να διεκδικούμε ώστε κάθε Δήμος και κάθε Κοινότητα να γίνει χώρος ισότητας, ασφάλειας και συμμετοχής για όλες και όλους.

Σε αυτό το πλαίσιο διεκδικούμε:

- Ισότητα εκπροσώπησης γυναικών σε δημοτικά συμβούλια, επιτροπές και σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Υιοθέτηση και εφαρμογή κωδίκων για την πρόληψη και αντιμετώπιση σεξουαλικής παρενόχλησης, διακρίσεων και εκφοβισμού σε κάθε Δήμο/Κοινότητα.
- Εκπαίδευση αιρετών και προσωπικού σε θέματα ισότητας, συμπεριληπτικής γλώσσας, στερεοτύπων και προκαταλήψεων.
- Σύσταση τοπικών επιτροπών ισότητας με τη συμμετοχή οργανώσεων γυναικών και κοινωνίας των πολιτών.
- Έμφυλη ανάλυση σε όλους τους δημοτικούς προϋπολογισμούς ώστε να αξιολογείται ο αντίκτυπος των δαπανών σε γυναίκες και άνδρες.
- Σχεδιασμός υποδομών φιλικών προς γυναίκες, μητέρες, παιδιά, ΑμεΑ και ηλικιωμένους (ασφαλείς δρόμοι με φωτισμό, προσβάσιμα πεζοδρόμια, πάρκα και παιδότοποι).
- Ενίσχυση κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο: παιδικοί σταθμοί, δομές για ηλικιωμένους, στήριξη μονογονεϊκών οικογενειών.
- Δημιουργία και στήριξη δομών για κακοποιημένες γυναίκες και παιδιά (καταφύγια, συμβουλευτικά κέντρα, προγράμματα ενδιάμεσης στήριξης).
- Συνεργασία με οργανώσεις και φορείς για προγράμματα αλλαγής συμπεριφοράς θυτών και εκστρατείες ενημέρωσης κατά της έμφυλης βίας.
- Πολιτικές συμμετοχής των γυναικών στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή, με χώρους διαβούλευσης και συνοικιακές επιτροπές.
- Δράσεις στήριξης εξαρτημένων γυναικών και οικογενειών, καθώς και θυμάτων βίας.
- Μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης εφαρμογής Σχεδίων Ισότητας με συγκεκριμένους δείκτες και ετήσιες δημόσιες εκθέσεις.

Η βία κατά των γυναικών

Η βία κατά των γυναικών έχει τις ρίζες της στην πατριαρχία και τον καπιταλισμό, καθώς τα δύο αυτά συστήματα δημιουργούν και διαιωνίζουν ανισότητες εξουσίας και εκμετάλλευσης. Αφενός, η ανδρική κυριαρχία που χαρακτηρίζει την πατριαρχία επιβάλλει ρόλους που μειώνουν την αυτονομία των γυναικών και τις καθιστούν ευάλωτες στη βία. Η πατριαρχία, ως εσωτερικευμένος τρόπος σκέψης, διαιωνίζεται μέσα από τη γλώσσα, τα μέσα ενημέρωσης, τις παραδόσεις και τις πολιτισμικές αξίες, ενισχύοντας τις δομές της κοινωνικής καταπίεσης και δικαιολογώντας τη βία κατά των γυναικών.

Αφετέρου, ο καπιταλισμός ενισχύει αυτές τις ανισότητες. Στο πλαίσιο ενός συστήματος που στηρίζεται στην εκμετάλλευση με τις γυναίκες να αποτελούν φθινό εργατικό δυναμικό, οι πατριαρχικές αντιλήψεις είναι χρήσιμο εργαλείο διατήρησης της κοινωνικής ιεραρχίας. Οι οικονομικές ανισότητες, καθιστούν τις γυναίκες πιο ευάλωτες στη βία, ενώ η προτεραιοποίηση του κέρδους έναντι στα δικαιώματα των ανθρώπων εμποδίζει την πρόληψη της έμφυλης βίας, την απονομή δικαιοσύνης, την παροχή επαρκών δομών προστασίας και στήριξης των κακοποιημένων γυναικών.

Οι κοινωνικοί ρόλοι που αποδίδονται στα φύλα διαιωνίζουν την ιδέα ότι οι γυναίκες είναι κατώτερες και υποταγμένες στις επιθυμίες και τις ανάγκες των ανδρών. Αυτά τα στερεότυπα όχι μόνο ενισχύουν τη διάκριση και την ανισότητα, αλλά και καλλιεργούν την τοξική αρρενωπότητα, όπου η ανδρική κυριαρχία και η βία θεωρούνται φυσικές εκφράσεις των χαρακτηριστικών φύλου ενός άντρα. Στο πλαίσιο αυτό, η βία κατά των γυναικών, εμφανίζεται ως το

αποκορύφωμα μιας βαθιά ριζωμένης σεξιστικής νοοτροπίας, όπου το θηλυκό θεωρείται ιδιοκτησία του άνδρα—πατέρα, συζύγου ή αδελφού.

Η βία κατά των γυναικών αποτελεί την πιο διαδεδομένη και αποσιωπημένη μορφή βίας παγκοσμίως, με πολλές εκφάνσεις, όπως η ψυχολογική και σωματική κακοποίηση, ο βιασμός, η σωματεμπορία, η εμμονική παρακολούθηση και η γυναικοκτονία. Οι αριθμοί καταγράφουν το μέγεθος του προβλήματος. Στην Ευρώπη 1 στις 3 γυναίκες δηλώνει ότι έχει δεχτεί κάποιου είδους βίας από το σύζυγο ή το σύντροφο της. Στην Κύπρο, σύμφωνα με έρευνα της Eurostat (2024) 44.5% των γυναικών της Κύπρου δηλώνουν ότι έχουν δεχτεί απειλές, ψυχολογική, φυσική και σεξουαλική βία. Σημειώνουμε ότι η έμφυλη βία είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες ανεξαρτήτως εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, ωστόσο εκτιμούμε ότι οι γυναίκες από χαμηλά κοινωνικά στρώματα και μεταναστευτική βιογραφία αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα εμπόδια στην προσπάθεια διαφυγής λόγω των περιορισμένων πόρων και έλλειψης υποστηρικτικού περιβάλλοντος.

Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας έχει θεσπιστεί ένα νομοθετικό πλαίσιο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει την έμφυλη βία, εξακολουθούν να εντοπίζονται μεγάλα κενά ως προς την ουσιαστική εφαρμογή των σχετικών νομοθεσιών. Αυτό συμβαίνει κυρίως λόγω των περιορισμένων οικονομικών πόρων που διατίθενται στο πλαίσιο των νεοφιλελεύθερων πολιτικών που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις ΔΗΣΥ- Αναστασιάδη και Χριστοδουλίδη. Ως αποτέλεσμα, δεν υπάρχουν επαρκείς πόροι για εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης

της έμφυλης βίας, στήριξης και προστασίας των θυμάτων. Την ίδια στιγμή, οι αντιλήψεις που συναντώνται συχνά στους λειτουργούς πρώτης γραμμής, ανάμεσα τους η Αστυνομία και το Δικαστικό σύστημα, καθώς και οι γραφειοκρατικές και χρονοβόρες διαδικασίες, θέτουν επιπλέον εμπόδια στις κακοποιημένες γυναίκες και συχνά τις αποτρέπουν να καταφύγουν εναντίον των δραστών και να φύγουν από το βίαιο περιβάλλον.

Επιπλέον, η κυβέρνηση έχει μεταθέσει όλες τις ευθύνες διαχείρισης της έμφυλης βίας σε ΜΚΟ, στις οποίες το κράτος παρέχει περιορισμένους οικονομικούς πόρους. Κατά την άποψη μας, η αντιμετώπιση του σοβαρού προβλήματος της έμφυλης βίας είναι ζήτημα που αφορά το ίδιο το κράτος και μπορεί να αντιμετωπισθεί ουσιαστικά μόνο αν λάβει μέτρα και ενισχύσει τις δομές που προνοούν την πρόληψη της βίας, την στήριξη των κακοποιημένων και την κοινωνική τους επανένταξη καθώς και την θεραπεία των θυτών έτσι ώστε να αποτρέπονται μελλοντικά τέτοιου είδους εγκλήματα.

Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ θα εντείνουμε τις προσπάθειες για καταπολέμηση της έμφυλης βίας τόσο μέσω της καθημερινής διαπροσωπικής επαφής και κινητοποίησης γυναικών και αντρών όσο και μέσω της συνεχούς διεκδίκησης διαβούλευσης με αρμόδιους φορείς με στόχο την πλήρη εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

Σε αυτό το πλαίσιο απαιτούμε:

- Άρση της επιφύλαξης που διατηρεί η Κυπριακή Δημοκρατία στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αναφορικά με την κρατική αποζημίωση προς τις κακοποιημένες γυναίκες.

- Αναβάθμιση και επαρκής στελέχωση όλων των υπηρεσιών που ασχολούνται με θέματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.
- Συστηματική εκπαίδευση των λειτουργών πρώτης γραμμής για εξάλειψη των πατριαρχικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων καθώς και για την ορθή εφαρμογή των πρωτοκόλλων, ταυτόχρονη αξιολόγηση της επίδρασης των εκπαιδεύσεων και βελτίωση των διαδικασιών στη βάση των αποτελεσμάτων τους.
- Αύξηση της παρουσίας γυναικών στην αστυνομία και το νομικό σύστημα, στοιχείο που τεκμηριωμένα συνδέεται με το ποσοστό καταγγελίας των περιστατικών βίας από τις κακοποιημένες καθώς επίσης και με την καταδίκη των δραστών.
- Δημιουργία ειδικών χώρων, φιλικών προς τις καταγγέλλουσες, για λήψη καταθέσεων και εγκληματολογικών δεδομένων όπου θα διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα της υπόθεσης καθώς και η διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων. Στους χώρους αυτούς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν ιδιαιτερότητες των καταγγελλουσών όπως μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρίες κ.α.
- Πρόσληψη Αστυνομικών με εξειδίκευση στον τομέα της Ψυχολογίας και της Κοινωνικής Εργασίας.
- Καταγραφή εγκληματολογικών δεδομένων ακόμα και αν οι κακοποιημένες δεν είναι έτοιμες να προχωρήσουν σε καταγγελία
- Κατάρτιση γιατρών με τρόπο που να μπορούν να προβούν σε γνωμάτευση για περιστατικά έμφυλης βίας και διορισμός τους στις σχετικές υπηρεσίες. Να ληφθεί υπόψη η ενισχυμένη παρουσία γυναικών γιατρών καθώς οι κακοποιημένες τείνουν να νιώθουν πιο

ασφαλείς με άτομα του ίδιου φύλου.

- Παροχή ιατροδικαστικής εξέτασης σε όλες τις επαρχίες.
- Ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας με τη δημιουργία εξειδικευμένων δικαστηρίων.
- Δημιουργία βάσης δεδομένων από όλο το πλέγμα των εμπλεκόμενων φορέων (ΥΚΕ, ΜΚΟ, Υπηρεσίες Υγείας, Αστυνομία, Δικαστικό Σύστημα) τα οποία να περιλαμβάνουν δεδομένα για τα θύματα και τους δράστες περιλαμβανομένης της ηλικίας, του φύλου, του είδους της βίας, της σχέσης θύτη και θύματος, τη γεωγραφική θέση, ώστε να αξιοποιούνται στις πρακτικές για αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.
- Επέκταση της λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας σε όλες τις Επαρχίες και διασφάλιση της λειτουργίας του στη βάση όσων προνοεί η νομοθεσία.
- Διενέργεια εκστρατειών διαφώτισης του κοινού γύρω από τις επιπτώσεις της βίας στα θύματα.
- Δημιουργία κρατικών δομών στήριξης των θυμάτων έμφυλης βίας και αύξηση της στήριξης των ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στο πεδίο.
- Δημιουργία δομών ενδιάμεσης στήριξης κακοποιημένων γυναικών, οι οποίες να επικεντρώνονται στην ψυχολογική τους ενδυνάμωση, την επαγγελματική και κοινωνική τους επανένταξη.
- Εναρμονισμός της νομοθεσίας για τον βιασμό με βάση όσα προνοεί η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, εστιάζοντας στη συναίνεση.
- Εφαρμογή της νομοθεσίας για καταπολέμηση της εμπορίας γυναικών με στόχο τη σεξουαλική και εργασιακή τους εκμετάλλευση και αποτελεσματική προστασία των θυμάτων.

Υγεία για όλες

Η πρόσβαση των γυναικών, είτε είναι εργαζόμενες, άνεργες, μετανάστριες ή χαμηλού εισοδήματος, σε ποιοτική και ασφαλή υγειονομική φροντίδα, καθώς και η ελεύθερη επιλογή της γυναίκας να αποφασίζει η ίδια για το σώμα της, αποτελεί πάγια θέση της ΠΟΓΟ. Η διαχρονική στήριξη και η πάλη μας για την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ) είναι ξεκάθαρο πως ήταν προς όφελος του μεγαλύτερου μέρους της κοινωνίας. Ιδιαίτερα για τις γυναίκες και τα κορίτσια που έχουν συμπληρώσει το 15 έτος της ηλικίας τους, η διεκδίκηση από την ΠΟΓΟ για απευθείας πρόσβαση σε γυναικολόγους χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε συνεισφοράς έχει ενθαρρύνει πολλές από αυτές να χρησιμοποιήσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες φροντίδας και πρόληψης. Ένα ιδανικό σύστημα όμως υποστηρίζει όχι μόνο τη σωματική υγεία, αλλά και την ψυχική και κοινωνική ευεξία της γυναίκας.

Η κάθε γυναίκα έχει δικαίωμα να αποφασίζει η ίδια πότε και αν θα τεκνοποιήσει. Η ενθάρρυνση της γονεϊκότητας ως επιλογή και η διασφάλιση όλων των αναγκαίων μέσων, ιατρικών αλλά και κοινωνικών, για την πραγμάτωση της είναι ανεξάρτητη με τρόπους αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος. Το κράτος, αναγνωρίζοντας τα αναπαραγωγικά και σεξουαλικά δικαιώματα των γυναικών, θα πρέπει να διασφαλίζει τόσο την πρόσβαση κάθε γυναίκας στις μεθόδους αντισύλληψης και στην ασφαλή διακοπή κύησης, όσο και σε υψηλού επιπέδου φροντίδα υγείας που αφορά την εγκυμοσύνη, τον τοκετό, τη λοχεία, αλλά και την ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Είναι σημαντικό

κάθε γυναίκα να γνωρίζει τα δικαιώματά της σε σχέση με μελλοντική εγκυμοσύνη ή ενδεχόμενη άμβλωση. Επιπλέον επιβάλλεται η στήριξη της γυναίκας και της οικογένειάς για την ευημερία των παιδιών σε υγιείς και ασφαλές περιβάλλον.

Εξίσου σημαντικό είναι το δικαίωμα επιλογής της γυναίκας για το πώς θα φέρει στον κόσμο το παιδί της και ποιος επαγγελματίας υγείας θα είναι δίπλα της κατά τη διαδικασία. Η παρουσία της μαίας κατά την κύηση, τον τοκετό και τη λοχεία προωθεί το δικαίωμα της γυναίκας στην ενημερωμένη λήψη αποφάσεων βάση πληροφοριών σχετικά με τη φυσιολογική διαδικασία της γέννησης. Η απευθείας πρόσβαση της γυναίκας στη μαία και η αποζημίωση της εντός ΓεΣΥ κατά την κύηση, τον τοκετό και τη λοχεία, θεωρείται μεγάλη κατάκτηση για τη γυναίκα.

Η πρόληψη του καρκίνου του μαστού μέσω της ελεύθερης πρόσβασης στον αναγκαίο δωρεάν έλεγχο (υπέρηχο, μαστογραφία) είναι ένα από τα θετικά που έχει προσφέρει το ΓεΣΥ στο γυναικείο πληθυσμό. Επιπρόσθετα είναι σημαντικό ότι ο εμβολιασμός για τον ιό HPV παρέχεται πλέον δωρεάν σε αγόρια και κορίτσια ηλικίας 11-12 ετών, από παιδίατρους συμβεβλημένους με το ΓεΣΥ.

Στα αρνητικά ωστόσο καταγράφεται το γεγονός ότι η δωρεάν παροχή του τεστ Παπανικολάου είναι κάθε δύο χρόνια. Πιστεύουμε ακόμη ότι ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας θα πρέπει να επανεξετάσει την ανησυχία πολλών γυναικών συνεπικουρούμενες από τους/τις γυναικολόγους για την εμφάνιση πολλών περιστατικών καρκίνου του μαστού σε νεαρότερες ηλικίες.

Την ίδια ώρα θα πρέπει να αναφέρουμε ότι δεν δίνεται η αναγκαία σημασία στην ψυχική υγεία και ευεξία μιας γυναίκας κάτι που παίζει καθοριστικό ρόλο σε σημαντικές περιόδους και αποφάσεις της ζωής της. Αποτελεί αναγκαιότητα η δημιουργία εξειδικευμένων θεραπευτικών προγραμμάτων από εξαρτήσεις για γυναίκες, καθώς και η ενίσχυση των προγραμμάτων με κοινωνικούς λειτουργούς. Σημασία χρειάζεται να δοθεί και στις γυναίκες που αντιπαλεύουν με τις εξαρτήσεις και διαμένουν σε περιοχές απομακρυσμένες από τα κέντρα των πόλεων και/ ή μπορεί να επιδέχονται διπλού ή πολλαπλού στιγματισμού. Πρόσθετα, το ζήτημα των εξαρτήσεων χρήζει άμεσης διαχείρισης και εντός των φυλακών όπου δεν υπάρχει ολοκληρωμένο Πρόγραμμα που να δέχεται γυναικείο πληθυσμό.

Η ενίσχυση της υγείας των γυναικών στην Κύπρο παραμένει βασική προτεραιότητα. Θα συνεχίσουμε με την παρουσία μας να διεκδικούμε μέσω του ΓεΣΥ και άλλων εθνικών πρωτοβουλιών, τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών υγείας που έχουν πρόσβαση οι γυναίκες και τη διασφάλιση των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών τους δικαιωμάτων, την προώθηση της έγκαιρης διάγνωσης, πρόληψης και φροντίδας, εξασφαλίζοντας τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των γυναικών.

Σε αυτό το πλαίσιο διεκδικούμε:

- Ουσιαστική στήριξη των νοσηλευτηρίων και του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού. Είναι σημαντική η στήριξη του ΓεΣΥ μέσω οικονομικών πόρων, τεχνολογικού εξοπλισμού και ανθρώπινου δυναμικού έτσι ώστε να μην παρατηρείται καθυστέρηση, περιορισμένη πρόληψη και ελλιπής θεραπεία τόσο σε

ασθένειες που αφορούν τις γυναίκες, όσο και σε ασθένειες που αφορούν τον γενικό πληθυσμό.

- Εκστρατείες ενημέρωσης σε σχέση με τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα των γυναικών, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων ενόψει κύησης και άμβλωσης, καθώς και για τις παρεχόμενες υπηρεσίες που προσφέρονται σε κάθε περίπτωση.
- Κάλυψη των αμβλώσεων από το ΓεΣΥ στη βάση της νομοθεσίας, χωρίς περιορισμούς.
- Δημιουργία συμβουλευτικών κέντρων για παροχή στήριξης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ψυχική υγεία και ευεξία στις γυναίκες που προχωρούν σε διακοπή κύησης ή διακόπτεται ακούσια η κύηση, σε εγκύους, λεχώνες, καρκινοπαθείς, καθώς και σε γυναίκες που προσπαθούν να τεκνοποιήσουν.
- Δημιουργία προγραμμάτων αποκατάστασης της φυσικής υγείας της μητέρας μετά τον τοκετό, όπου θα παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες και φυσιοθεραπεία.
- Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την προώθηση του Φυσιολογικού Τοκετού και τη μείωση της προωρότητας, καθώς και της Εθνικής Στρατηγικής για την Προστασία, Προαγωγή και Υποστήριξη του Μητρικού Θηλασμού που υιοθετήθηκαν το 2024.
- Δωρεάν παροχή του τεστ Παπανικολάου μέσω του ΓεΣΥ κάθε χρόνο και δωρεάν παροχή σε περιπτώσεις που κρίνεται ιατρικά αναγκαίος ο επανέλεγχος
- Εθνικό σχέδιο δράσης για τον καρκίνο του μαστού το οποίο να περιλαμβάνει δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και στήριξης των ασθενών, με καταγραφή χρήσιμων ιατρικών δεδομένων σε εξειδικευμένο αρχείο.

- Βελτίωση των υπηρεσιών για τον καρκίνο μαστού σε όλες τις επαρχίες, λαμβάνοντας υπόψη και περιοχές απομακρυσμένες από το κέντρο.
- Θεσμοθέτηση παρουσίας ειδικών ψυχικής υγείας σε κάθε μαιευτήριο.
- Καθολική πρόσβαση σε μαστογραφία μέσω του ΓεΣΥ βάση αποδεκτών διεθνών πρωτοκόλλων. Η πρόσβαση να βασίζεται σε επιστημονικά κριτήρια και όχι και σε οικονομικά μοντέλα.
- Βελτίωση των αιθουσών τοκετού σε όλα νοσηλευτήρια που παρέχονται σχετικές υπηρεσίες, συμβεβλημένα ή μη με το ΓεΣΥ, φιλικές προς τη μητέρα και τον Τοκετό Χαμηλής Παρέμβασης, παρέχοντας ασφάλεια, υποστήριξη και πολλαπλές επιλογές.
- Ενθάρρυνση των νοσηλευτηρίων έτσι ώστε να κατατάσσονται στην κατηγορία Νοσοκομεία Φιλικά προς τα Βρέφη. Μια πρωτοβουλία που καθιερώθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και τη UNICEF, με στόχο την καλύτερη δυνατή φροντίδα για τα βρέφη και τις μητέρες.
- Ενσωμάτωση στο Πρωτόκολλο διαχείρισης και αντιμετώπισης περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης η αυτόματη παραπομπή στη Γρηγόριο Κλινική για άτομα που δηλώνουν σεξουαλική κακοποίηση, βία, εκμετάλλευση, νοούμενου ότι εμπίπτει στο σχετικό χρονικό πλαίσιο από την πιθανή έκθεση. Εάν το άτομο δεν επιθυμεί ή αδυνατεί να επισκεφθεί τη Γρηγόριο Κλινική, οι σχετικές διαδικασίες και η πιθανή παροχή της αντιετρεοϊκής αγωγής να δύναται να χορηγείται απευθείας από τα νοσηλευτήρια.
- Επίσημη Διάθεση της Προληπτικής Αγωγής PrEP στην Κύπρο.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή ολοκληρωμένου

προγράμματος θεραπείας απεξάρτησης εντός των φυλακών, το οποίο θα είναι προσβάσιμο σε όλα τα άτομα χωρίς διακρίσεις σε φύλο ή γλώσσα ομιλίας, ανεξαρτήτως από τα χρόνια της ποινής και τα χρόνια φυλάκισης που έχουν εκτιθεί.

- Εξασφάλιση δωρεάν πρόσβασης σε είδη ατομικής υγιεινής, όπως σερβιέτες και ταμπόν, σε δημόσιους χώρους, σχολεία, πανεπιστήμια, φυλακές, δομές φιλοξενίας, κ.ά.

Γυναίκα και Αναπηρία: ισότιμη πρόσβαση στη ζωή

Η έννοια της γυναίκας με αναπηρία περιλαμβάνει κάθε γυναίκα ή κορίτσι που παρουσιάζει μία ή περισσότερες μακροχρόνιες σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές, ψυχοκοινωνικές ή άλλες βλάβες, οι οποίες, σε αλληλεπίδραση με εμπόδια του φυσικού, θεσμικού ή κοινωνικού περιβάλλοντος, περιορίζουν ή ενδέχεται να περιορίσουν την πλήρη, αποτελεσματική και ισότιμη συμμετοχή της στην κοινωνική, επαγγελματική, εκπαιδευτική και πολιτιστική ζωή. Η προσέγγιση αυτή, που υιοθετείται και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, αναγνωρίζει ότι η αναπηρία δεν αποτελεί μόνο ατομικό χαρακτηριστικό, αλλά προκύπτει από κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς φραγμούς που οδηγούν στον αποκλεισμό.

Οι μορφές αναπηρίας μπορεί να είναι ορατές, όπως στις περιπτώσεις σωματικών περιορισμών που απαιτούν τη χρήση βοηθητικών τεχνολογιών, ή αόρατες, όπως οι χρόνιες παθήσεις, οι ψυχοκοινωνικές και οι νευροαναπτυξιακές διαταραχές. Η διάκριση αυτή είναι κρίσιμη, καθώς οι γυναίκες με αόρατες αναπηρίες συχνά βιώνουν αμφισβήτηση της

εμπειρίας τους και καθυστερήσεις στην παροχή υποστήριξης, ενώ οι γυναίκες με ορατές αναπηρίες έρχονται αντιμέτωπες με στερεότυπα που περιορίζουν τις ευκαιρίες συμμετοχής τους. Σε κάθε περίπτωση, η συνύπαρξη φυσικών και κοινωνικών εμποδίων ενισχύει τις ανισότητες και καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση πολιτικών που διασφαλίζουν πλήρη προσβασιμότητα, ισότιμη συμμετοχή και σεβασμό της αξιοπρέπειας.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι γυναίκες με αναπηρία βιώνουν συχνά πολλαπλές διακρίσεις, τόσο λόγω φύλου όσο και λόγω αναπηρίας, γεγονός που εκδηλώνεται σε κρίσιμους τομείς όπως η εκπαίδευση, η εργασία, η υγειονομική περίθαλψη, η κοινωνική ένταξη και η πολιτική συμμετοχή. Παράλληλα, η αυξημένη ευαλωτότητα τους στην έμφυλη βία αποτελεί ένα από τα πλέον ανησυχητικά φαινόμενα. Οι μορφές της, σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική και οικονομική, συχνά συνδυάζονται με μισαναπηρικές πρακτικές, όπως η στέρηση βοηθητικών τεχνολογιών, η άρνηση πρόσβασης σε φαρμακευτική αγωγή ή η παρακράτηση οικονομικών επιδομάτων. Σύμφωνα με διεθνείς μελέτες, περίπου το 90% των κακοποιητών είναι άνδρες που η γυναίκα ήδη γνωρίζει, σύντροφοι, σύζυγοι, συγγενείς ή ακόμη και επαγγελματίες φροντιστές, γεγονός που εντείνει την εξάρτηση και δυσχεραίνει την απομάκρυνση από κακοποιητικά περιβάλλοντα. Επιπλέον, η κακοποίηση μπορεί να λαμβάνει χώρα και σε ιδρυματικές δομές ή ιατρικές μονάδες, όπου η ανάγκη για συνεχή περίθαλψη δημιουργεί πρόσθετες συνθήκες ευαλωτότητας.

Η προσπάθεια απομάκρυνσης από κακοποιητικές συνθήκες συναντά συχνά ανυπέρβλητα εμπόδια. Οι γυναίκες με αναπηρία έχουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και φτώχειας σε σύγκριση τόσο με τις

γυναίκες χωρίς αναπηρία όσο και με τους άνδρες με αναπηρία, γεγονός που εντείνει την οικονομική τους εξάρτηση από τον θύτη. Παράλληλα, η πρόσβαση σε δομές υποστήριξης παραμένει περιορισμένη λόγω έλλειψης προσβάσιμων χώρων, απουσίας διερμηνέων νοηματικής γλώσσας και ανεπάρκειας κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού. Η κοινωνική κατασκευή των γυναικών με αναπηρία ως παθητικών, αβοήθητων ή ασεξουαλικών ενισχύει τη δυσπιστία απέναντι στις καταγγελίες τους και οδηγεί στην υποβάθμιση της σοβαρότητας των περιστατικών, ενώ η αντιμετώπιση των φροντιστών-κακοποιητών ως “ηρώων” συμβάλλει στην ατιμωρησία. Ως αποτέλεσμα, πολλές γυναίκες βιώνουν αισθήματα ενοχής και χαμηλής αυτοεκτίμησης, αποδεχόμενες τη βία ως αναπόφευκτη.

Παρά την κύρωση από την Κυπριακή Δημοκρατία της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (2011) και της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (2017), η εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων παραμένει ανεπαρκής. Η συμμετοχή των γυναικών με αναπηρία στην ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας, στην πολιτική και στη δημόσια ζωή είναι ιδιαίτερα περιορισμένη, ενώ η έλλειψη πολιτικών συμφιλώσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, η ανυπαρξία προσβάσιμων υπηρεσιών μεταφοράς και φροντίδας παιδιών οδηγούν σε περαιτέρω απομόνωση, ιδίως για όσες ζουν μόνες ή μεγαλώνουν παιδιά με αναπηρία.

Σοβαρά προβλήματα εντοπίζονται και στην οικογενειακή ζωή, καθώς εξακολουθούν να παρατηρούνται διακρίσεις στα δικαιώματα γάμου, γονεϊκότητας και αναδοχής, ενώ η έλλειψη ολοκληρωμένων προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης αφήνει πολλές γυναίκες και

κορίτσια εκτεθειμένες σε αυξημένο κίνδυνο σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. Επιπλέον, αναφέρονται περιστατικά παρενόχλησης και βιασμού, συχνά με δράστες από το στενό οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον, καθώς και καταγγελίες για απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης νεαρών γυναικών με αναπηρία σε ιδρυματικές δομές.

Η αναγνώριση αυτών των προβλημάτων καθιστά επιτακτική την ανάγκη για ουσιαστικές θεσμικές αλλαγές που θα ενσωματώνουν τη διάσταση της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές για τις γυναίκες και τα κορίτσια, μέσα από συνεργασία με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες. Η διασφάλιση της ισότητας ενώπιον του νόμου, της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, της προστασίας και της ασφάλειας δεν είναι απλώς υποχρέωση που επιβάλλουν οι διεθνείς συμβάσεις αποτελεί θεμελιώδη αξία μιας κοινωνίας που επιδιώκει δικαιοσύνη και ισότητα για όλους.

Ως ΠΟΓΟ διεκδικούμε και απαιτούμε:

- Άμεση αναθεώρηση όλων των εθνικών νομοθεσιών και πολιτικών για τις γυναίκες, με υποχρεωτική ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας και με συμμετοχή των ίδιων των γυναικών με αναπηρία στη διαμόρφωσή τους.
- Πλήρη εφαρμογή των προβλέψεων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, με μηχανισμούς παρακολούθησης και λογοδοσίας.
- Εξάλειψη όλων των εμποδίων που περιορίζουν την πρόσβαση των γυναικών με αναπηρία στην εκπαίδευση, την εργασία, την πολιτική και την κοινωνική ζωή, με ταυτόχρονη ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής τους ανεξαρτησίας μέσω στοχευμένων μέτρων, επαγγελματικής

κατάρτισης, υποστηρικτικών υπηρεσιών, χρηματοδοτικών εργαλείων, προγραμμάτων ενδυνάμωσης και κινήτρων απασχόλησης.

- Δημιουργία προσβάσιμων δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης και μισαναπηρικής βίας, με εξειδικευμένο προσωπικό, διερμηνείς νοηματικής γλώσσας και υποστηρικτικές τεχνολογίες.
- Θεσμοθέτηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και ενημέρωσης για τα δικαιώματα, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των κοριτσιών και γυναικών με αναπηρία.
- Κατάργηση διακρίσεων στα ζητήματα γάμου, γονεϊκότητας, οικογενειακής ζωής και υιοθεσίας, με σεβασμό στην αυτονομία και την αξιοπρέπεια των γυναικών με αναπηρία.
- Άμεση αποϊδρυματοποίηση και δημιουργία εναλλακτικών, κοινοτικών δομών στήριξης που εγγυώνται την ασφάλεια, την ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Ενεργή εκπροσώπηση των γυναικών με αναπηρία στα όργανα λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των οργανώσεων ατόμων με αναπηρίες.

Μετανάστριες: ισότητα, δικαιώματα, κοινωνική ένταξη

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των ανθρώπων που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους είναι ιδιαίτερα αυξημένος. Μέχρι τα μέσα του 2024 ο αριθμός των αναγκαστικά εκτοπισμένων έφτασε παγκοσμίως τα 120 εκατομμύρια.

Ο μεγαλύτερος αριθμός των αναγκαστικά εκτοπισθέντων, μετά τη Συρία, προέρχεται από το Σουδάν. Όπως υπέδειξε ο Διεθνής

Οργανισμός Μετανάστευσης είναι η μεγαλύτερη κρίση εκτοπισμού στον κόσμο. Στο φόντο των ανταγωνισμών για έλεγχο των μεγάλων κοιτασμάτων χρυσού, υπάρχουν συνεχιζόμενες εντάσεις και συγκρούσεις που οδήγησαν στο ξεριζωμό πάνω από 10 εκατομμύρια ανθρώπους. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη σύγκρουση στο Σουδάν η έμφυλη βία, οι βιασμοί και η σεξουαλική σκλαβιά χρησιμοποιούνται ως εργαλεία πολέμου, μέσω ταπείνωσης και επικυριαρχίας επί κοινοτήτων ή εθνοτικών ομάδων. Εκατομμύρια άνθρωποι εκτοπίζονται από το Κονγκό και τη Μιανμάρ εξαιτίας εσωτερικών συγκρούσεων, ενώ εξαιτίας της γενοκτονίας που διαπράττει το Ισραήλ στην Παλαιστίνη μέχρι και 1,7 εκατομμύρια άνθρωποι εκτοπίστηκαν στη Λωρίδα της Γάζας.

Σχεδόν το 50% των εκτοπισθέντων είναι γυναίκες και κορίτσια. Όλο και περισσότερες γυναίκες μεταναστεύουν μόνες τους ή ως επικεφαλής των νοικοκυριών τους.

Το προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα περιλαμβάνει το μεγάλο κεφάλαιο της έμφυλης διάστασης για πολλούς και σοβαρούς λόγους. Πρώτον γιατί οι γυναίκες υφίστανται διπλή εκμετάλλευση ως γυναίκες εργαζόμενες και μάλιστα μεγάλο κομμάτι του φτηνού εργατικού δυναμικού και ως μετανάστριες/προσφύγιες. Δεύτερον γιατί αντιμετωπίζουν ιδιαίτερους κινδύνους με σοβαρότερο την σεξουαλική εκμετάλλευση και βία αλλά και την εμπορία, τόσο κατά τη διάρκεια του ταξιδιού όσο και στη χώρα άφιξης τους. Τρίτον γιατί είναι στατιστικά πιθανότερο για τις γυναίκες ν' αντιμετωπίσουν προβλήματα υγείας είτε κατά τη μετακίνηση, είτε κατά τους προορισμούς τους ενώ αντιμετωπίζουν ιδιαίτερη δυσκολία στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας. Τέλος, συχνά το φύλο τους είναι μια από τις αιτίες του εκτοπισμού τους

εξαιτίας των συνθηκών που επικρατούν στις χώρες καταγωγής τους, όπως είναι πέραν από την φτώχεια και την εξαθλίωση, οι καταναγκαστικοί γάμοι, η περιθωριοποίηση, ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων και τα εγκλήματα τιμής.

Σήμερα όσο ποτέ άλλοτε οι αντιθέσεις του καπιταλιστικού συστήματος καθιστούν το προσφυγικό και το μεταναστευτικό, πολυσύνθετο ζήτημα τόσο για τις χώρες προέλευσης μεταναστών όσο και για τις χώρες υποδοχής.

Στην Κύπρο το 26% των αφίξεων προσφύγων στα τέλη του 2024 ήταν γυναίκες. Το 55% των οικονομικών μεταναστών είναι γυναίκες.

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην Κύπρο αφορούν περισσότερο την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, την αδήλωτη εργασία ή την εργασία με περιορισμένη κοινωνική και οικονομική προστασία, την σχεδόν μηδαμινή πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κοινωνική ζωή. Ταυτόχρονα, οι μετανάστριες αντιμετωπίζουν σοβαρές διακρίσεις ως άτομα εξαρτημένα από το νομικό καθεστώς του συζύγου τους. Ανάμεσα σε άλλα, η περιορισμένη πρόσβαση στην εργασία και το αμφίβολο καθεστώς διαμονής σε περιπτώσεις χηρείας και διαζυγίου. Οι πολιτισμικές διαφορές αποτελούν μεγάλο πρόβλημα στη διαδικασία κοινωνικής ένταξης.

Δυστυχώς ούτε η Κυβέρνηση Αναστασιάδη, ούτε η Κυβέρνηση Χριστοδουλίδη κατάφεραν να σχηματίσουν μια ολοκληρωμένη πολιτική για το Άσυλο, τη Μετανάστευση και την Ένταξη με αποτέλεσμα οι προσφύγισες και οι μετανάστριες να βρίσκονται στο περιθώριο, με περιορισμένη πρόσβαση σε δικαιώματα και ευκαιρίες και κρίσιμες

και σοβαρές δυσκολίες στην καθημερινότητα τους.

Η ΠΟΓΟ από θέση αρχής αντιμετωπίζει το θέμα της μετανάστευσης ταξικά και απαιτεί τη λήψη πολιτικών και μέτρων που να αντιμετωπίζουν τα πολλαπλά προβλήματα των μεταναστριών και των μεταναστών, έτσι που να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο αλλά και μέσα από τις πανανθρώπινες αξίες.

Ταυτόχρονα αγωνίζεται ενάντια σε κάθε μορφή διάκρισης αποδεικνύοντας στην πράξη ότι όλοι/όλες ανεξάρτητα από την γλώσσα που μιλούν, το χρώμα που έχουν και την χώρα που προέρχονται έχουν θέση στις γραμμές της και θα συνεχίσει την συνεργασία με τις Οργανώσεις μεταναστριών και άλλων ΜΚΟ που αγωνίζονται για τα δικαιώματα των μεταναστών/τριών.

Η ΠΟΓΟ συγκεκριμένα απαιτεί:

- Ολοκληρωμένη κρατική μεταναστευτική πολιτική με προσήλωση στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.
- Υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων και δράσεων για ένταξη των μεταναστών/τριών στην κυπριακή κοινωνία αξιοποιώντας πλήρως τα ευρωπαϊκά κονδύλια.
- Δημιουργία επαρκών και αξιοπρεπών υποδομών υποδοχής και προστασίας αιτητών ασύλου και προσφύγων με χώρους που να προστατεύουν τις γυναίκες από φαινόμενα όπως η σεξουαλική κακοποίηση και η έμφυλη βία.
- Εφαρμογή Σχεδίου Δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην κυπριακή κοινωνία,

εστιάζοντας στην εκπαίδευση και στην εργασία.

- Καταπολέμηση της εμπορίας προσώπων για εργασιακή και σεξουαλική εκμετάλλευση
- Επικύρωση από την Κυπριακή Δημοκρατία της σύμβασης Αρ. 189 του 2011, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του ΟΗΕ για αξιοπρεπή εργασία των οικιακών εργαζομένων και βελτίωση των όρων εργασίας και συνθηκών διαβίωσης τους.
- Αποτελεσματική εφαρμογή των νομοθεσιών και άλλων εργαλείων, όπως οι συλλογικές συμβάσεις, που προνοούν ίση μεταχείριση ανεξαρτήτως θρησκείας, γλώσσας, εθνικότητας.
- Καταπολέμηση της ρητορικής μίσους μέσα από επαρκή και αποτελεσματική λειτουργία μηχανισμών και θεσμών του κράτους.
- Αποτροπή του θεσμικού ρατσισμού, διασφάλιση και διευκόλυνση της πρόσβασης τους στις δημόσιες υπηρεσίες.
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές που αφορούν την μετανάστευση.
- Ενσωμάτωση της μετανάστευσης σε όλες τις πολιτικές που αφορούν το φύλο.
- Σχεδιασμό δράσεων για πρόσβαση όλων των μεταναστριών σε πληροφορίες για θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, για πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, ιδιαίτερα για θύματα σεξουαλικής ή άλλης μορφής βίας καθώς και για πρόσβαση σε υπηρεσίες προγεννητικές και μεταγεννητικής περίθαλψης.

Γυναίκα και περιβαλλοντικές προκλήσεις

Διανύουμε μια περίοδο όπου οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής απειλούν την επιβίωση του πλανήτη και απασχολούν σοβαρά την ανθρωπότητα.

Η περιβαλλοντική και οικολογική κρίση αποτελούν άμεσες επιπτώσεις του παγκοσμίως κυρίαρχου μοντέλου ανάπτυξης, του καπιταλιστικού συστήματος που υποτάσσει στο κέρδος τη βιώσιμη ανάπτυξη και την επιβίωση του πλανήτη. Η αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων, η ρύπανση των θαλασσών από λύματα, απορρίμματα και απόβλητα, έχουν ήδη πλήξει καίρια το οικοσύστημα. Ταυτόχρονα, επιφέρουν αλυσιδωτές επιπτώσεις στην ποιότητα της ζωής των ανθρώπων, υπονομεύουν την αναπτυξιακή προοπτική των χωρών, λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές των αναγκαστικών εκτοπισμών και εμβαθύνουν τις υφιστάμενες ανισότητες και διακρίσεις, ανάμεσα σε άλλα και στη βάση του φύλου.

Ανεπηρέαστη από τις συνέπειες της παγκόσμιας περιβαλλοντικής και κλιματικής κρίσης δεν θα μπορούσε να είναι η Κύπρος, πολύ περισσότερο που οι πολιτικές της κυβέρνησης Νίκου Χριστοδουλίδη δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν όλες αυτές τις προκλήσεις στο βαθμό που απαιτείται.

Ειδικά στην περιοχή μας, την περιοχή της Μεσογείου που αποτελεί μία από εκείνες τις περιοχές στον πλανήτη μας, οι οποίες αντιμετωπίζουν έντονες περιβαλλοντικές προκλήσεις και απειλούνται περισσότερο από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Η αυξημένη λειψυδρία και οι έντονες ξηρασίες, οι έντονες πυρκαγιές, και οι υψηλές θερμοκρασίες, αποτελούν κάποια από τα σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα που θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε τα επόμενα χρόνια.

Η κλιματική κρίση δεν επηρεάζει όλους εξίσου. Οι γυναίκες και τα κορίτσια αντιμετωπίζουν δυσανάλογες επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή

— κυρίως επειδή αποτελούν την πλειοψηφία των φτωχών του κόσμου.

Παρότι η συνειδητοποίηση της σχέσης μεταξύ του φύλου και της αλλαγής του κλίματος είναι σχετικά πρόσφατη, αυτό δεν εξηγεί ούτε δικαιολογεί τους πολύ αργούς ρυθμούς ένταξης της διάστασης του φύλου στις πολιτικές για το κλίμα. Βασικοί πυλώνες ενσωμάτωσής της είναι η δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών για αξιολόγηση του αντίκτυπου των αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών πολιτικών στις γυναίκες, η υιοθέτηση πολιτικών που να λαμβάνουν υπόψη αυτά τα ευρήματα και προφανώς η ενίσχυση της συμμετοχής των ίδιων των γυναικών στη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον.

Τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής έχουν δυσανάλογο αντίκτυπο στις γυναίκες και αυτό γιατί οι διακρίσεις που υφίστανται οι γυναίκες σε όλους τους τομείς και σε όλες τις κοινωνίες τις καθιστούν πιο ευάλωτες έναντι στις κλιματικές αλλαγές καθώς έχουν λιγότερες δυνατότητες προσαρμογής και αντίδρασης.

Οι δραματικές κλιματικές αλλαγές και η αυξανόμενη συχνότητα και ένταση των ακραίων καιρικών φαινομένων, η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η ξηρασία και η λειψυδρία αποτελούν καθημερινά φαινόμενα τα οποία συμβάλλουν στην αύξηση της φτώχειας για τον μισό τουλάχιστο πληθυσμό της γης και την υπονόμευση της προοπτικής ανάπτυξης. Σε αυτές τις συνθήκες πρώτα θύματα είναι εκείνες οι ομάδες του πληθυσμού που ήδη βρίσκονται σε δυσχερή θέση ένεκα κοινωνικοοικονομικών, εργασιακών, θεσμικών και πολιτικών παραγόντων, όπως είναι οι γυναίκες.

Ιδιαίτερο αντίκτυπο στις γυναίκες έχει και η ενεργειακή φτώχεια. Σύμφωνα με στατιστική έκθεση της ΕΕ, η Κύπρος είναι η χώρα με τα ψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ, με εξαίρεση τη Βουλγαρία, σε σχέση με την ενεργειακή φτώχεια, η οποία ανέρχεται στο 20% για την χώρα μας, ενώ ο μέσος όρος στην Ευρώπη είναι 10%. Δηλαδή, ένας στους πέντε συμπολίτες μας δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του σε ενέργεια, για κίνηση, θέρμανση, κλιματισμό κ.ο.κ. με τα νοικοκυριά να δυσκολεύονται ολοένα και περισσότερο να ανταπεξέλθουν στο αυξανόμενο ενεργειακό κόστος. Οι «πράσινες φορολογίες» που επιβαρύνουν τους πολίτες κάνουν την κατάσταση ακόμη χειρότερη.

Η ενεργειακή φτώχεια πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες λόγω της χαμηλότερης αμοιβής τους, των επισφαλών θέσεων εργασίας και του αυξημένου φορτίου φροντίδας, επηρεάζοντας την υγεία, την κοινωνική τους ένταξη και τα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Με δεδομένο ότι η αύξηση των τιμών της ενέργειας επηρεάζει περισσότερο τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, οι γυναίκες που αποδεδειγμένα λαμβάνουν χαμηλότερα εισοδήματα και δη οι γυναίκες μονογονιοί και οι συνταξιούχες διατρέχουν το μεγαλύτερο κίνδυνο. Ταυτόχρονα, η εμβάθυνση των έμφυλων ανισοτήτων ως αποτέλεσμα της κλιματικής και περιβαλλοντικής κρίσης οδηγεί επίσης στην αύξηση των κρουσμάτων ενδοοικογενειακής βίας, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κάθε μορφής κακοποίησης λόγω φύλου.

Σημαντική διεκδίκηση στην εποχή μας αποτελεί η περιβαλλοντική δικαιοσύνη που αφορά την δίκαιη κατανομή των περιβαλλοντικών βαρών και οφελών, την ίση πρόσβαση στην ενημέρωση και συμμετοχή

σε αποφάσεις για το περιβάλλον και την προστασία των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων των κοινοτήτων.

Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ πιστεύουμε ότι για να αναχαιτίσουμε την ταχύτητα με την οποία συντελείται η κλιματική και περιβαλλοντική κρίση και να επιτύχουμε αειφόρο ανάπτυξη και περιβαλλοντική δικαιοσύνη, πρέπει να εντάξουμε την έμφυλη διάσταση σε όλες τις συναφείς πολιτικές.

Η συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων, με την αξιοποίηση από τους αρμόδιους της τοπικής γνώσης που διαθέτουν, είναι αναγκαία για την εξασφάλιση κλιματικής δικαιοσύνης στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ώστε να αποτραπεί η διόγκωση ανισοτήτων ανάμεσα στα δύο φύλα. Αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να αντιμετωπίσουμε τις βασικές αιτίες της φτώχειας και της ανισότητας.

Η ΠΟΓΟ αξιολογεί τον αγώνα για την αντιμετώπιση της οικολογικής και περιβαλλοντικής καταστροφής, ως ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που απασχολούν το γυναικείο κίνημα.

Σε αυτό το πλαίσιο απαιτούμε:

- Συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις ευθύνης για θέματα κλιματικής αλλαγής και όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις περιβαλλοντικές πολιτικές.
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε ό,τι αφορά την πολεοδομία, τη στέγαση, στις συγκοινωνίες και στις λειτουργίες της πόλης.
- Εμπλοκή των γυναικών στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής.

- Προώθηση όλων εκείνων των μέτρων που θα αναβαθμίζουν τη συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Εφαρμογή αυστηρών νομοθεσιών σε σχέση με την ποιότητα του περιβάλλοντος και του αέρα οικιστικές περιοχές έτσι ώστε να προστατευτεί η υγεία των ανθρώπων.
- Άρση των παράνομων αναπτύξεων παντός είδους, και δημιουργία ενός σωστού χωροταξικού πλάνου για τον τόπο μας.
- Διασφάλιση της πρόσβασης σε καθαρή και φθηνή ενέργεια.
- Προστασία των οικοτόπων και των δικτύων προστασίας της Φύσης.
- Σχεδιασμό μιας ολοκληρωμένης πολιτικής διαχείρισης απορριμμάτων, έτσι ώστε να μην επιβαρύνονται περισσότερο τα νοικοκυριά.
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην κλιματική πολιτική, συνοδευόμενη από επαρκή, έμφυλο προϋπολογισμό.

Ψηφιακή εποχή: μια σύγχρονη πρόκληση με έμφυλη διάσταση

Η ψηφιακή μετάβαση μετασηματίζει ριζικά τον τρόπο που εργαζόμαστε, επικοινωνούμε, εκπαιδευόμαστε και συμμετέχουμε στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Η τεχνολογία προσφέρει νέες δυνατότητες, αλλά καινούργιες μορφές αποκλεισμού και ανισότητας. Για τις γυναίκες, η ψηφιακή κοινωνία είναι ταυτόχρονα ευκαιρία και πρόκληση.

Στην Κύπρο, όπως και διεθνώς, οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στους τομείς STEM και στις ψηφιακές δεξιότητες,

με αποτέλεσμα να έχουν μειωμένη πρόσβαση στις καλύτερες αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Παράλληλα, πολλές γυναίκες σε αγροτικές ή ευάλωτες κοινωνικοοικονομικά ομάδες αντιμετωπίζουν έλλειψη ψηφιακής πρόσβασης και εκπαίδευσης, κάτι που οδηγεί σε νέα μορφή κοινωνικού αποκλεισμού.

Η ψηφιακή κοινωνία δημιουργεί επίσης σοβαρούς κινδύνους:

- η έμφυλη βία παίρνει νέες μορφές με τη διαδικτυακή παρενόχληση, την απειλή διαρροής προσωπικών δεδομένων και τον εκφοβισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης·
- τα στερεότυπα αναπαράγονται στους αλγόριθμους και στις πλατφόρμες, αποκλείοντας ή υποβαθμίζοντας τη γυναικεία φωνή·
- η εξάρτηση από την τεχνολογία χωρίς επαρκείς ρυθμίσεις ενισχύει την επισφαλή εργασία, ιδιαίτερα για γυναίκες σε χαμηλόμισθες θέσεις.

Η ψηφιακή κοινωνία πρέπει να χτιστεί πάνω σε αξίες ισότητας, ασφάλειας και συμμετοχής. Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, αγωνιζόμαστε ώστε η τεχνολογία να μην αναπαράγει ανισότητες, αλλά να ανοίγει δρόμους για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, με φωνή και δικαιώματα για όλες τις γυναίκες για αυτό και διεκδικούμε:

Διεκδικούμε:

- Καθολική πρόσβαση όλων των γυναικών στην ψηφιακή εκπαίδευση και στις νέες τεχνολογίες, με προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για κορίτσια, νέες, εργαζόμενες, άνεργες, μετανάστριες.
- Ενίσχυση συμμετοχής των γυναικών στους τομείς STEM και στις θέσεις λήψης αποφάσεων σε εταιρείες τεχνολογίας, πανεπιστήμια και

ερευνητικά κέντρα.

- Νομοθετική και θεσμική προστασία από κάθε μορφή έμφυλης βίας και παρενόχλησης στο διαδίκτυο, με μηχανισμούς καταγγελίας και ποινές για τους δράστες.
- Διαφάνεια και ισότητα στους αλγόριθμους: έλεγχος για έμφυλες προκαταλήψεις στις ψηφιακές πλατφόρμες και τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης.
- Προώθηση της ψηφιακής ισότητας στην εργασία: μέτρα για ίση αμοιβή, αξιοπρεπείς συνθήκες τηλεργασίας και κοινωνική προστασία για όλες τις εργαζόμενες.
- Συμμετοχή των γυναικών στη διαμόρφωση πολιτικών για την ψηφιακή μετάβαση, ώστε η τεχνολογία να υπηρετεί την κοινωνική δικαιοσύνη και την ισότητα.

Η γυναίκα στο πεδίο του Πολιτισμού

Ο Πολιτισμός, σε όλες του τις μορφές και εκφάνσεις, αντιπροσωπεύει το σύνολο των πνευματικών και υλικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν μία κοινωνία. Κοινωνία χωρίς Πολιτισμό, είναι μετέωρη κοινωνία, μέσα σε απόλυτο σκοτάδι. Ο πολιτισμός και η πολιτιστική δημιουργία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε κοινωνία που σέβεται τον εαυτό της επιδιώκοντας πνευματική ανάπτυξη και πραγματική πρόοδο.

Για το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ ο πολιτισμός είναι φαινόμενο ιστορικό και ταυτόχρονα ταξικό, αφού αντικατοπτρίζει την ιστορική εξέλιξη της κοινωνίας, με την οποία βρίσκεται σε διαλεκτική σχέση, ενώ αποτελεί την έκφραση της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση και την κοινωνία, στα πλαίσια της οποίας αναπτύσσεται. Κατά τη δική μας αντίληψη, αποστολή

του πολιτισμού πρέπει να είναι η δημιουργία κριτικά σκεπτόμενων ανθρώπων και η διαπαιδαγώγηση τους, ούτως ώστε να συμβάλλουν στην κοινωνική πρόοδο και ευημερία. Ωστόσο, συχνά παρατηρείται στο χώρο του πολιτισμού η καλλιέργεια του σεξισμού και η αναπαραγωγή έμφυλων στερεοτύπων, η εργαλειοποίηση της γυναίκας και του γυναικείου σώματος. Αυτές οι στάσεις και αντιλήψεις εντός του πλαισίου του θεάτρου, του κινηματογράφου, της μουσικής κ.α. δεν πρέπει να γίνονται αποδεκτές καθώς αλλοιώνουν την αποστολή των ίδιων των τεχνών που δεν είναι άλλη από την προώθηση εννοιών όπως η ισότητα και η δικαιοσύνη.

Ο πολιτισμός ανά το παγκόσμιο συνεχίζει να δέχεται ολομέτωπη επίθεση στο πλαίσιο ενός καπιταλιστικού συστήματος που προτιμά τον ατομικισμό και την αποχαύνωση παρά την πνευματική και πολιτιστική καλλιέργεια. Παρατηρούμε να προβάλλονται συνεχώς από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα, ευτελή πρότυπα υποκουλτούρας, με χαμηλό πνευματικό επίπεδο και αισθητική ασχήμια, με στόχο το εύκολο και γρήγορο κέρδος. Σε αυτό το πλαίσιο, διαμορφώνονται αντιλήψεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από ατομικισμό και υποτιμούν έννοιες όπως η αλληλεγγύη, η ειρήνη, η ισότητα και η κοινωνική μόρφωση και δικαιοσύνη.

Οι γυναίκες έχουν ιδιαίτερη προσφορά στον χώρο του Πολιτισμού, το γεγονός όμως αυτό δεν αποτρέπει την ύπαρξη των έμφυλων ανισοτήτων που εμφανίζονται σε όλους τους τομείς της ζωής. Οι γυναίκες που εργάζονται στον τομέα του πολιτισμού αντιμετωπίζουν συχνά σεξουαλική παρενόχληση και βιασμούς. Οι επισφαλείς θέσεις εργασίας εκμηδενίζουν τα δικαιώματα που έχουν οι γυναίκες αναφορικά με την μητρότητα καθώς η κύηση ενδέχεται να τις κρατήσει

εκτός δουλειάς. Σε αρκετές περιπτώσεις αποκλείονται από το επίδομα μητρότητας λόγω του ότι δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις καθώς ενδέχεται να εργάζονται ακόμη και ανασφάλιστες ενώ δεν έχουν συχνά την ευκαιρία για ολόχρονη και σταθερή εργασία.

Η ισότητα και η ισοτιμία των φύλων, πρέπει να καταστεί προτεραιότητα, στον χώρο της δημιουργίας, της Τέχνης, και του Πολιτισμού βάζοντας φράγμα στον συντηρητισμό, τον σεξισμό και την καταπάτηση των ελευθεριών και δικαιωμάτων της γυναίκας - δημιουργού.

Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ διεκδικούμε:

- Ρύθμιση σχετικά με το επίδομα μητρότητας για τις γυναίκες που εργάζονται στον τομέα του πολιτισμού σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς.
- Εφαρμογή σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση του σεξισμού και της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο του πολιτισμού.
- Προώθηση της εμπλοκής γυναικών στον τομέα λήψεως αποφάσεων στο χώρο του πολιτισμού.
- Αντιμετώπιση θεμάτων όπως οι συλλογικές συμβάσεις, οι κοινωνικές ασφαλίσεις και τα πνευματικά δικαιώματα των καλλιτεχνών.
- Σημαντική αύξηση των κονδυλίων για τον πολιτισμό και σχεδιασμός αποτελεσματικής κρατικής πολιτικής στο πεδίο.

Αθλητισμός: αγώνας για ίσες ευκαιρίες

Οι έμφυλες διακρίσεις στον αθλητισμό είναι έντονες, τόσο στο πλαίσιο της δραστηριότητας αναψυχής όσο και στο επαγγελματικό επίπεδο. Τα κοινωνικά στερεότυπα φύλου και οι κοινωνικές

αντιλήψεις περί θηλυκότητας και αρρενωπότητας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των γυναικών στον χώρο του αθλητισμού. Η θεωρία του «ασθενούς» φύλου, έχει συμβάλει στην περιθωριοποίηση των γυναικών ειδικότερα όταν οι γυναίκες εισέρχονται σε ανδροκρατούμενους τομείς, όπως ο αθλητισμός.

Ο γυναικείος αθλητισμός είναι εν πολλοίς «αόρατος». Τα ΜΜΕ δεν προβάλλουν γυναικείες αθλητικές διοργανώσεις και κατ' επέκταση επιτεύγματα αθλητριών σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο με αποτέλεσμα να μην ταρακουνούνται οι κοινωνικές αντιλήψεις και να μην προβάλλονται γυναικεία πρότυπα στον τομέα. Η «μοντελοποίηση» των αθλητριών σε συνάρτηση με την εμπορευματοποίηση του σώματος με τρόπο που δίνεται έμφαση στην σεξουαλικότητα τους αναπαράγει σεξιστικές συμπεριφορές που συχνά καταλήγουν σε επεισόδια λεκτικής, σωματικής και σεξουαλικής βίας. Το γεγονός αυτό έχει άμεσο αντίκτυπο στην αφαίρεση της αθλητικής ταυτότητας των γυναικών, της αθλητικής τους ιδιότητας αλλά και των επιτευγμάτων τους στο χώρο.

Η ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων τόσο στην εκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις διοικητικής ευθύνης, στους αθλητικούς θεσμούς, σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, στην προπονητική καθοδήγηση όσο και στην αθλητική δημοσιογραφία κρίνεται απαραίτητη. Έμφυλα στερεότυπα, κοινωνικές προσδοκίες και κοινωνικές διακρίσεις, παγιώθηκαν μέσα στον χωροχρόνο και παρατηρούνται φαινόμενα όπως ανισότητα στις αμοιβές/παροχές επιδομάτων και ανισορροπία στις αθλητικές υποδομές και εγκαταστάσεις, ανεπαρκής και ακατάλληλος

εξοπλισμός. Στη χώρα μας, παρά την ύπαρξη επαρκούς νομοθετικού πλαισίου που διασφαλίζει την ισότητα ανδρών και γυναικών στον αθλητισμό, παρατηρούνται έντονα φαινόμενα διακρίσεων, τα οποία έχουν τη ρίζα του στις αναχρονιστικές αντιλήψεις των αθλητικών ομοσπονδιών, στους περιορισμένους προϋπολογισμούς που δαπανώνται σε γυναικείες ομάδες καθώς και στην ελλιπή πολιτική βούληση.

Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ πιστεύουμε ότι η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών πρέπει να αποτελεί θεμελιώδη αρχή στον χώρο του αθλητισμού.

Η αναγκαιότητα ανάπτυξης και εφαρμογής δράσεων οι οποίες θα υποστηρίζονται αποτελεσματικά και συγκεκριμένα μέτρα καταπολέμησης των έμφυλων στερεοτύπων και διακρίσεων στον χώρο του αθλητισμού αποτελεί μονόδρομο.

Πιο συγκεκριμένα διεκδικούμε:

- Εφαρμογή της διάστασης του φύλου στους τομείς πολιτικής που αφορούν τον αθλητισμό
- Λήψη μέτρων για την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων στον αθλητισμό από τα ΜΜΕ.
- Κίνητρα για επαγγελματική κατάρτιση των γυναικών στο χώρο της αθλητικής δημοσιογραφίας, της προπονητικής και ευρέως στα επαγγέλματα στο αθλητικό στερέωμα.
- Προώθηση της συμμετοχής των γυναικών σε διοικητικές θέσεις στο πεδίο του αθλητισμού.
- Εκστρατείες προώθησης της γυναικείας συμμετοχής στον αθλητισμό και ανάδειξη γυναικείων προτύπων.
- Μεικτές ομάδες προπονήσεων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και στις αθλητικές δραστηριότητες.
- Ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής Ισότητας

των Φύλων του ΚΟΑ και του έργου της για ισότιμη αντιμετώπιση γυναικών και αντρών στο χώρο του αθλητισμού.

- Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων στον τομέα του αθλητισμού αναφορικά με τη διάσταση του φύλου στον αθλητισμό και στην κοινωνία.
- Εξάλειψη των διακρίσεων παροχών μεταξύ αθλητών και αθλητριών.
- Λειτουργία ειδικής επιτροπής για την εξέταση παραπόνων που εμπίπτουν στο φάσμα της έμφυλης βίας κάθε μορφής.
- Προστασία των θυμάτων και μαρτύρων έμφυλης βίας.
- Προσβάσιμες και φιλικές αθλητικές υποδομές και εγκαταστάσεις προς τις γυναίκες.
- Επαγγελματική κατοχύρωση των γυναικών αθλητριών.
- Ειδική ρύθμιση σχετικά με το επίδομα μητρότητας για τις γυναίκες που εργάζονται στον αθλητισμό.

ΛΟΑΤΚΙ+: αγώνας για ίσα δικαιώματα

Η σύνδεση του καπιταλισμού με την καταπίεση των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, καθώς και των γυναικών, είναι βαθιά ριζωμένη στις κοινωνικές και οικονομικές δομές της σύγχρονης κοινωνίας. Η ταυτότητα φύλου και η σεξουαλικότητα δεν αποτελούν δευτερεύοντα στοιχεία ενός κοινωνικού σχηματισμού, αλλά διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην καπιταλιστική συσσώρευση. Ο καπιταλισμός εκμεταλλεύεται τις έμφυλες και σεξουαλικές διακρίσεις για να ενισχύσει την παραγωγή και την κατανάλωση, ενώ η πυρηνική οικογένεια, ως θεσμός, λειτουργεί ως μέσο ενίσχυσης των στερεοτύπων φύλου και της κοινωνικής αναπαραγωγής, μειώνοντας το κόστος για το κράτος.

Η καταπίεση των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων συνδέεται στενά με την πατριαρχία και την κυριαρχία του καπιταλιστικού συστήματος, καθώς η ανάγκη για χαμηλό κόστος εργασίας και η ανάγκη για μια κοινωνία που αναπαράγει τις κυρίαρχες αξίες καθιστούν τα άτομα που αποκλίνουν από τα κοινωνικά στερεότυπα, όπως ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα και γυναίκες, περιθωριοποιημένα και κοινωνικά αποκλεισμένα. Αυτή η περιθωριοποίηση, που ενισχύεται από την πατριαρχική δομή της κοινωνίας, δημιουργεί πολλαπλά εμπόδια στα άτομα αυτά σε όλα τα επίπεδα της καθημερινής ζωής, επιτείνοντας τις ταξικές και κοινωνικές διακρίσεις.

Ο όρος ΛΟΑΤΚΙ+, αναφέρεται σε Λεσβίες, Ομοφυλόφιλους, Αμφιφυλόφιλους, Τράνς, Κουίρ και Ιντερσέξ ανθρώπους ενώ με την προσθήκη «+», ως ένας συμπεριληπτικός συμβολισμός, περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα σεξουαλικών προσανατολισμών, ταυτοτήτων φύλου και χαρακτηριστικών φύλου. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγονται οι περιορισμοί και δίνεται χώρος σε άτομα που παραμένουν αόρατα στον κυρίαρχο λόγο.

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα προόδου για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, κυρίως μέσω νομοθεσιών που περιλαμβάνουν τη συμπερίληψη της ταυτότητας φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού στη νομοθεσία για τη ρητορική μίσους, καθώς και τον νόμο για την πολιτική συμβίωση ΛΟΑΤΚΙ+ ζευγαριών. Ωστόσο, παρά τις νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις, φαίνεται πως οι κοινωνικές αντιλήψεις και η στάση των θεσμών απέναντι στα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα παραμένουν αμετάβλητες, καθώς κράτος και Εκκλησία συνεχίζουν να διατηρούν μια στάση προκατάληψης και περιθωριοποίησης αυτών των ατόμων.

Επίσης, παρά το γεγονός ότι έγιναν προσπάθειες διεύρυνσης της Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο δημόσιο σχολείο, φαίνεται να μην έγιναν με ουσιαστικό τρόπο, καθώς δεν προστατεύθηκαν επαρκώς από την κυβέρνηση. Αντίθετα, κυριάρχησε η παραφιλολογία και η παραπληροφόρηση γύρω από τα ζητήματα αυτά, ενώ το θέμα έλαβε συνωμοσιολογικά χαρακτηριστικά που μετατόπισαν τη συζήτηση εις βάρος της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να στιγματιστούν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα χωρίς καμία ουσιαστική παρέμβαση από το κράτος για την προστασία τους, εντείνοντας την κοινωνική περιθωριοποίηση και την αναπαραγωγή διακρίσεων.

Σε αυτές τις συνθήκες τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα αντιμετωπίζουν διακρίσεις, στιγματισμό, παρενόχληση και βία στο χώρο εργασίας, στα σχολεία, στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Παρά το γεγονός ότι το φαινόμενο αυτό είναι διαταξικό, εντούτοις τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα που προέρχονται από μεσαία και χαμηλά οικονομικά στρώματα αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες εξαιτίας των περιορισμένων πόρων που διαθέτουν για να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια που τίθενται μπροστά τους στην εργασία, στην υγεία, στην κοινωνικοποίηση.

Ως Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ είναι πεποίθησή μας πως οι γυναίκες και τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα πρέπει να δώσουν από κοινού τον αγώνα ενάντια στην πατριαρχία με στόχο την απελευθέρωση από τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις που διαιωνίζουν τις διακρίσεις και αυξάνουν τις ανισότητες.

Σε αυτό το πλαίσιο διεκδικούμε:

- Ανάπτυξη της κουλτούρας αποδοχής και σεβασμού του σεξουαλικού προσανατολισμού

και της ταυτότητας φύλου μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος.

- Μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ΛΟΑΤΚΙ+ στην εργασία και την κοινωνική ζωή.
- Ενίσχυση και εφαρμογή της νομοθεσίας για την ομοφοβική και τρανσφοβική ρητορική μίσους.
- Καλλιέργεια κουλτούρας σεβασμού και αποδοχής στα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα ανάμεσα στους δημόσιους λειτουργούς, την αστυνομία, τους επαγγελματίες υγείας κ.α.
- Προστασία των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ+ γονέων και διασφάλιση ίσων ευκαιριών στην τεκνοθεσία.
- Δημιουργία Εθνικού Σχεδίου Δράσης για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα.

Έμφυλος Προϋπολογισμός

Ο κρατικός προϋπολογισμός δεν είναι ένα ουδέτερο τεχνοκρατικό εργαλείο· είναι πολιτική επιλογή που αποτυπώνει τις προτεραιότητες και τις αξίες μιας κοινωνίας. Όταν οι αποφάσεις για τη διανομή πόρων δεν λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες και εμπειρίες γυναικών και αντρών, τότε οι ανισότητες διαιωνίζονται.

Η εφαρμογή έμφυλου προϋπολογισμού (gender budgeting) αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για την κοινωνική δικαιοσύνη. Σημαίνει ότι κάθε δαπάνη, κάθε μέτρο φορολογικής πολιτικής, κάθε δημόσια επένδυση αξιολογείται με κριτήριο πώς επηρεάζει γυναίκες και άνδρες. Αυτό εξασφαλίζει δίκαιη κατανομή των πόρων, πρόσβαση σε υπηρεσίες για όλους και σπάσιμο των έμφυλων στερεοτύπων που διατρέχουν τις δημόσιες πολιτικές.

Στην Κύπρο, η ανάγκη για έμφυλο προϋπολογισμό

είναι εμφανής. Οι γυναίκες εξακολουθούν να φέρουν δυσανάλογο βάρος στην απλήρωτη φροντίδα, να βρίσκονται συχνότερα σε θέσεις χαμηλής αμοιβής και επισφάλειας, να έχουν μικρότερη σύνταξη και να βιώνουν πιο έντονα τη φτώχεια. Παράλληλα, οι δημόσιες δαπάνες για κοινωνικές υποδομές (παιδικοί σταθμοί, δομές φροντίδας ηλικιωμένων, προγράμματα στήριξης μονογονεϊκών οικογενειών) παραμένουν ανεπαρκείς, ενισχύοντας τον κύκλο ανισότητας.

Διεκδικούμε:

- Θεσμοθέτηση έμφυλου προϋπολογισμού σε όλα τα Υπουργεία και τους Οργανισμούς του Δημοσίου, με δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα.
- Έμφυλη ανάλυση όλων των δαπανών και εσόδων: αξιολόγηση των μέτρων με βάση τον αντίκτυπο σε γυναίκες και άνδρες.
- Εκπαίδευση και κατάρτιση των δημόσιων λειτουργών στη μεθοδολογία του έμφυλου προϋπολογισμού.
- Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης με δείκτες ισότητας και ετήσιες εκθέσεις.
- Αύξηση επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές φροντίδας ώστε να απελευθερώνεται χρόνος και δυνατότητες για τις γυναίκες.
- Διαφάνεια και συμμετοχή: διαβούλευση με οργανώσεις γυναικών και κοινωνικούς εταίρους κατά τον σχεδιασμό του προϋπολογισμού.
- Ενσωμάτωση του έμφυλου προϋπολογισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ώστε κάθε Δήμος και Κοινότητα να σχεδιάζει πολιτικές με κριτήριο την ισότητα.

Μηχανισμοί και Φορείς Προώθησης της Ισότητας

Κρατικοί Φορείς Προώθησης της Ισότητας των Φύλων

Οι κρατικοί φορείς προώθησης της ισότητας των φύλων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των νομοθεσιών, των πολιτικών και των αντιλήψεων που αφορούν το φύλο. Την ίδια ώρα αποτελούν σαφή αντανάκλαση των κυβερνητικών προτεραιοτήτων για την ισότητα και την ισοτιμία γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς, καθώς χωρίς την πολιτική βούληση και την ταυτόχρονη παροχή επαρκών οικονομικών πόρων, οι νομοθεσίες και τα σχέδια δράσης δεν εφαρμόζονται ουσιαστικά για να αποτελέσουν μοχλούς προώθησης της έμφυλης ισότητας και ενίσχυσης των δικαιωμάτων των γυναικών στην πράξη.

Η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη, έχει προβεί κατά καιρούς σε εξαγγελίες που αφορούν την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών, ωστόσο στο πλαίσιο της συρρίκνωσης των κοινωνικών πολιτικών οι πολιτικές που αφορούν το φύλο μένουν σε μεγάλο βαθμό στα χαρτιά. Πολλές από τις εξαγγελίες χαρακτηρίζονται από προχειρότητα και ελλιπή διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τις σχετικές ΜΚΟ. Ακόμη κι εκεί που λαμβάνονται μέτρα, δεν είναι στοχευμένα έτσι ώστε να στηρίζονται εκείνες που έχουν περισσότερη ανάγκη: οι γυναίκες των λαϊκών στρωμάτων, οι άνεργες, οι χαμηλοσυνταξιούχες, οι μετανάστριες, οι μονογονιοί, οι γυναίκες με αναπηρίες.

Επίτροπος Ισότητας των Φύλων

Η θεσμοθέτηση Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων αποτελεί θετική εξέλιξη καθώς το σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε το 2024 αποσκοπεί στην αναβάθμιση του θεσμού και στον καθορισμό του

ως ο αρμόδιος φορέας για τη διαμόρφωση και τον συντονισμό της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων. Εκτιμούμε επίσης θετικά την πρόσφατη νομοθέτηση των Λειτουργιών Ισότητας σε Υπουργεία και Υφυπουργεία και τον καθορισμό του ρόλου τους για την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές. Θετική εξέλιξη είναι και η ανάθεση της Νομοθεσίας για καταπολέμηση του σεξισμού στο Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας. Η ενίσχυση του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας με ανθρώπινο δυναμικό, είναι επίσης βήμα προς την σωστή κατεύθυνση.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω έχει δοθεί περισσότερη έμφαση τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην μέχρι στιγμής εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων 2024-2026.

Ωστόσο, δεν μπορούμε παρά να υπογραμμίσουμε το γεγονός ότι παρά τη θεσμοθέτηση Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, οι αρμοδιότητες είναι περιορισμένες καθώς έχει μόνο συμβουλευτικό ρόλο. Την ίδια στιγμή κρίνουμε ότι θα έπρεπε να δοθεί περισσότερη έμφαση και να αναπτυχθούν περισσότερες δράσεις σε λιγότερο προνομιούχες ομάδες γυναικών όπως οι μετανάστριες, οι άνεργες, οι μονογονιοί, οι γυναίκες που βρίσκονται στο όριο της φτώχειας. Τέλος, εκτιμούμε ότι για την ουσιαστική και επαρκή εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων, θα έπρεπε να προϋπολογιστούν πολύ μεγαλύτεροι οικονομικοί πόροι.

Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

Ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ) έχει θεσμοθετηθεί το 2024 ταυτόχρονα και σε συνάρτηση με το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας. Εκτιμούμε όμως ότι ως θεσμός στερείται σημαντικά ανθρώπινων και οικονομικών πόρων έτσι ώστε

να εκτελεί αποτελεσματικά την εντολή του. Ως εκ τούτου, περιορίζεται σε αποσπασματικές δράσεις, δεν έχει αρκετή προβολή και κοινωνική επίδραση. Στον ΕΜΔΓ συμμετέχουν ως μέλη γυναικείες και συνδικαλιστικές οργανώσεις οι οποίες λόγω οικονομικών προβλημάτων, επιβιώνουν δύσκολα και έτσι δεν έχουν την απαιτούμενη επίδραση στο ζήτημα της ισότητας και ισοτιμίας των φύλων στον τόπο μας.

Φορέας Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων

Ο Φορέας Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων ως μέρος του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Κύπρο, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προαγωγή της ίσης μεταχείρισης και στην καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών. Οι αρμοδιότητες του, του επιτρέπουν να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις ανισότητας λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας και άλλων παραγόντων. Ο Επίτροπος έχει τη δυνατότητα να ελέγχει καταγγελίες και να παρεμβαίνει τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, σε τομείς όπως εργασία, η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη και η κοινωνική προστασία. Παράλληλα, ενημερώνει το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέσω εκθέσεων, συμβάλλοντας στη βελτίωση πολιτικών και πρακτικών για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι πολίτες μπορούν να υποβάλουν παράπονα ή να ζητήσουν ενημέρωση απευθυνόμενοι στο Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως. Οι παρεμβάσεις του Γραφείου, ιδιαίτερα στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στη Βουλή είναι καίριας σημασίας. Κρίνεται ωστόσο σημαντική η αναβάθμιση της επίδρασης του στην κοινωνική σφαίρα με παρεμβάσεις που θα προωθούν την έμφυλη ισότητα στο δημόσιο διάλογο.

Επιτροπή Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση

Η Επιτροπή διορίζεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σύμφωνα με τον Νόμο Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και έχει στις αρμοδιότητες της να παρακολουθεί την εφαρμογή του Νόμου, να συμβουλεύει και να υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης του σχετικού νόμου και της εθνικής πολιτικής προς τον Υπουργό, να προωθεί μελέτες και έρευνες, να ενημερώνει και να εκπαιδεύει, να δέχεται και να διαβιβάζει παράπονα προς διερεύνηση στον Αρχιεπιθεωρητή του Υπουργείου αναφορικά με διακρίσεις στον τομέα της εργασίας, να παρέχει ανεξάρτητη συνδρομή σε θύματα διακρίσεων, να υποβοηθάει στην διαδικασία εκπόνησης και υιοθέτησης κώδικα για την ισότητα των φύλων στην Εργασία κ.α.

Παρά το σημαντικό έργο που έχει παράξει από την ημέρα της σύστασης της μέχρι και σήμερα, ο συμβουλευτικός της ρόλος, ο ελλιπής μηχανισμός και ο χαμηλός προϋπολογισμός περιορίζουν την ουσιαστική καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου στον τομέα της εργασίας.

Εθνικός Συντονιστικός Φορέας για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών

Ο Εθνικός Συντονιστικός Φορέας για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών, συστάθηκε και ξεκίνησε να λειτουργεί το 2022. Έχει την ευθύνη για τον συντονισμό, τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών σε εθνικό επίπεδο.

Παρά το κρίσιμο ζήτημα με το οποίο έχει λάβει εντολή να ασχοληθεί, ο Φορέας βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο λειτουργίας, και περιορίζεται ως επί το πλείστο σε συμβουλευτικές δράσεις. Αυτό οφείλεται τόσο στον ανεπαρκή προϋπολογισμό όσο και στους ελάχιστους ανθρώπινους πόρους που καλούνται να εκτελέσουν τις όποιες δράσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και παρακολουθώντας επιστάμενα τις νομοθεσίες και τις πολιτικές που εφαρμόζονται στη χώρα μας στο πεδίο της ισότητας των φύλων μπορούμε με βεβαιότητα να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι είναι απαραίτητη η δημιουργία μίας Ενιαίας Αρχής Ισότητας, η οποία θα έχει εκτελεστική εξουσία, οριζόντιες αρμοδιότητες και θα συνενώνει όλους τους κρατικούς φορείς που εμπλέκονται στο πεδίο. Μια τέτοια αρχή, με εξασφαλισμένους και επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, θα μπορέσει να έχει αποτελεσματική επίδραση στις νομοθεσίες, τις πολιτικές και τις αντιλήψεις που αφορούν την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών.

Σε αυτό το πλαίσιο διεκδικούμε:

- Δημιουργία Ενιαίας Αρχής Ισότητας με εκτελεστική εξουσία, οριζόντιες αρμοδιότητες, επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους
- Ενίσχυση του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και αναβάθμιση του ρόλου του
- Αύξηση των προϋπολογισμών για όλους τους κρατικούς φορείς προώθησης της ισότητας των φύλων
- Αύξηση της κρατικής οικονομικής στήριξης προς τις Γυναικείες Οργανώσεις μέλη του ΕΜΔΓ, ώστε να αναπτύσσουν περισσότερες δράσεις και να ενισχύουν τις κρατικές πολιτικές για την έμφυλη ισότητα.

Κεφάλαιο 5

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ στις σύγχρονες συνθήκες

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, συνεχίζει, με τη δύναμη της 75χρονης πορείας του, να αποτελεί έναν δυναμικό φορέα αγώνα για την ισότητα και την ισοτιμία των φύλων, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ειρήνη. Με αφοσίωση στις αρχές του, παραμένει προσηλωμένο στη διεκδίκηση ενός κόσμου όπου οι γυναίκες απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς.

Η οργάνωσή μας, δραστηριοποιείται σήμερα σε ένα κοινωνικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και συνεχείς αλλαγές. Οι προκλήσεις είναι πολλές: η διατήρηση των πατριαρχικών δομών, το εκμεταλλευτικό σύστημα που θέτει τη γυναίκα σε δυσμενή θέση, η διάδοση ατομικιστικών αντιλήψεων που υπονομεύουν τη συλλογική δράση και την οργανωμένη διεκδίκηση, η άνοδος της ακροδεξιάς, η οποία αμφισβητεί κεκτημένα δικαιώματα και προωθεί αναχρονιστικές αντιλήψεις.

Σε ένα κοινωνικό τοπίο γεμάτο προκλήσεις, η ΠΟΓΟ καλείται να ενδυναμώσει τον ρόλο της ως φορέας αντίστασης και διεκδίκησης, αναδεικνύοντας τις σύγχρονες ανισότητες και αγωνιζόμενη για την πλήρη κατοχύρωση των δικαιωμάτων όλων των γυναικών, ιδιαίτερα των γυναικών των λαϊκών στρωμάτων.

Η εποχή μας απαιτεί τολμηρά και αποφασιστικά βήματα, σύγχρονο και ουσιαστικό λόγο, καθώς και δράσεις που φτάνουν σε ευρύτερα κοινωνικά

στρώματα, ιδιαίτερα στις νέες γυναίκες. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, είναι απαραίτητος ένας ισχυρός και ευέλικτος οργανωτικός μηχανισμός, ικανός να διασφαλίζει την υλοποίηση των αποφάσεων και να επιτρέπει τη συνεχή και ουσιαστική πολιτική παρέμβαση σε όλους τους τομείς της κοινωνίας.

Στο 14ο Παγκύπριο Συνέδριο του Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ, τον Νοέμβριο του 2021, τέθηκαν ξεκάθαροι στόχοι: οργανωτική ανασυγκρότηση, εκσυγχρονισμός της δράσης και αύξηση της συμμετοχής των γυναικών, με έμφαση στη νέα γενιά. Τέσσερα χρόνια μετά, έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, ωστόσο, η προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί και να ενταθεί, καθώς υπάρχουν ακόμη περιθώρια εξέλιξης για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αλλαγών.

Με αυτά τα δεδομένα οι στόχοι που τίθενται σήμερα είναι:

- Αύξηση της συμμετοχής γυναικών στις γραμμές της οργάνωσης μας, με ιδιαίτερη έμφαση στη νέα γενιά και λήψη μέτρων για την διευκόλυνση της συμμετοχής τους στις δράσεις της οργάνωσης.
- Ανάπτυξη της μορφωτικής δουλειάς της οργάνωσης.
- Ενίσχυση της παρέμβασης και της αποτελεσματικότητας μας στην προώθηση των γυναικείων διεκδικήσεων σε όλα τα επίπεδα και θεσμούς.

- Ενδυνάμωση της προβολής των θέσεων και της δράσης μας στα πλατιά κοινωνικά στρώματα.
- Περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου των φορέων και οργανισμών που έχουμε συνεργασία.

Περιεχόμενο Δράσης

Η οργάνωσή μας παραμένει ηγετική δύναμη στο γυναικείο κίνημα, διατηρώντας τον πρωταγωνιστικό της ρόλο στην ανάδειξη των γυναικείων ζητημάτων και στη διαμόρφωση πολιτικών που προωθούν την ισότητα των φύλων. Αναγνωρίζοντας τη δύναμη της επικοινωνίας, έχουμε ενισχύσει την προβολή των διεκδικήσεών μας, αξιοποιώντας σύγχρονα μέσα για να φτάσουμε σε ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας και να ενισχύσουμε τον δημόσιο διάλογο γύρω από κρίσιμα ζητήματα. Σε αυτή τη διαδικασία υπάρχουν πάντα περιθώρια βελτίωσης. Ταυτόχρονα, η ΠΟΓΟ, κατάφερε τα τελευταία χρόνια να κερδίσει χώρο στα ΜΜΕ, με παρεμβάσεις που γίνονται από στελέχη της για θέματα που απασχολούν την επικαιρότητα.

Παράλληλα, εξελίσσουμε τις παραδοσιακές μας δράσεις και διοργανώνουμε νέες μορφές εκδηλώσεων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εποχής, προσεγγίζοντας περισσότερες γυναίκες και ενισχύοντας τη συμμετοχή τους. Τα θέματα που αναδεικνύουμε προκύπτουν τόσο από τις κοινωνικές εξελίξεις όσο και από τις εμπειρίες, τις ανησυχίες

και τους προβληματισμούς των γυναικών που αποτελούν τον πυρήνα του κινήματος. Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζουμε ότι η δράση μας παραμένει επίκαιρη, ουσιαστική και προσανατολισμένη στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας.

Τα τελευταία χρόνια, η πορεία του κινήματός μας χαρακτηρίζεται από συνεχή αναβάθμιση και διεύρυνση του περιεχομένου των δράσεών μας. Παρά τις οργανωτικές προκλήσεις, έχουμε διοργανώσει και συμμετάσχει σε πλήθος κινητοποιήσεων, διαμαρτυριών, εκστρατειών, φεστιβάλ και εκδηλώσεων, εστιάζοντας σε καίρια ζητήματα όπως η έμφυλη βία, τα εργασιακά δικαιώματα, η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, η προώθηση των γυναικών στην πολιτική και κοινωνική ζωή, η υγεία, το περιβάλλον, ο σεξισμός και η καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων.

Στο πλαίσιο της δράσης μας, δημιουργήσαμε και παρουσιάσαμε σε πολλές εκδηλώσεις λεύκωμα και μίνι-ντοκιμαντέρ για την 70χρονη ιστορία της οργάνωσής μας, ενισχύοντας τη συλλογική μνήμη και την προβολή του έργου μας.

Την τετραετία που πέρασε διοργανώσαμε και καθιερώσαμε το Femme Fest Cyprus. Πρόκειται για το πρώτο και μοναδικό φεστιβάλ στην Κύπρο που έχει αποκλειστικό θέμα την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών. Το φεστιβάλ αγκαλιάστηκε θερμά από το κοινό, αποτελεί εργαλείο εμπλοκής περισσότερων γυναικών στη δουλειά της ΠΟΓΟ και μέσο για τη διεύρυνση του δικτύου της οργάνωσης μας, προβολής των θέσεων και της δράσης μας.

Παράλληλα, παραμένουμε σταθερά προσηλωμένες στην επίλυση του Κυπριακού,

διατηρώντας τη συνεργασία μας με τις Τουρκοκύπριες συναγωνίστριές μας, ακόμα και σε δύσκολες συγκυρίες, μέσα από κοινές δράσεις επαναπροσέγγισης. Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ στάθηκε και συνεχίζει να στέκεται αλληλέγγυο στους λαούς και τις γυναίκες που δέχτηκαν και δέχονται επιθέσεις και αποκλεισμούς από ΗΠΑ, NATO, και κάθε ιμπεριαλιστικό μηχανισμό, τασσόμενο ενάντια σε όσους σπέρνουν πολέμους, φτώχεια, προσφυγιά. Η δράση της ΠΟΓΟ στην Παγκόσμια Δημοκρατική Ομοσπονδία Γυναικών (ΠΔΟΓ), και ως Αντιπρόεδρος Ευρώπης, εντάσσεται προς αυτή την κατεύθυνση.

Ανασκοπώντας την περίοδο, από το προηγούμενο συνέδριο μέχρι και σήμερα, μπορούμε να πούμε ότι έγιναν σημαντικά βήματα, τα οποία ωστόσο περιορίστηκαν σε κεντρικό και επαρχιακό επίπεδο.

Χρειάζεται συγκεκριμένη δουλειά για αύξηση της εμπλοκής στελεχών στη διοργάνωση των εκδηλώσεων, αύξηση του αριθμού των συμμετεχόντων, διοργάνωση περισσότερων εκδηλώσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Σημείο κλειδί σε αυτή τη διαδικασία είναι η οργανωτική ανάκαμψη της ΠΟΓΟ.

Ενίσχυση της Οργανωτικής Κατάστασης

Από το προηγούμενο συνέδριο μέχρι σήμερα, έχουμε σημειώσει πρόοδο στη δουλειά, στοχεύοντας στην ανάπτυξη της οργανωτικής μας συγκρότησης σε επαρχιακό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η προσπάθεια αυτή έχει αποδώσει καρπούς, σε διαφορετικό βαθμό ανά επαρχία, με ορισμένες περιοχές να παρουσιάζουν μεγαλύτερη δυναμική και άλλες να χρειάζονται περαιτέρω

ενίσχυση. Μπορούμε όμως να πούμε ότι μέχρι σήμερα έχουμε απλά χαράξει την πορεία που πρέπει να ακολουθήσουμε για την οργανωτική ανασυγκρότηση. Τα επόμενα χρόνια πρέπει να συνεχίσουμε με ακόμη περισσότερο πείσμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, το 2023 ξεκινήσαμε την Εκστρατεία Σύνδεσης με το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ, με σκοπό να προσεγγίσουμε περισσότερες γυναίκες από ευρύτερα κοινωνικά στρώματα, ενισχύοντας τη συμμετοχή και τη δράση μας σε τοπικό επίπεδο. Η εκστρατεία περιλάμβανε ειδικές δράσεις γνωριμίας με την ΠΟΓΟ, αξιοποίηση εκδηλώσεων της οργάνωσης αλλά και του ευρύτερου κινήματος, καθώς και στοχευμένη τηλεφωνική επικοινωνία. Παρόλο που η ανταπόκριση ήταν γενικά θετική, δεν καταφέραμε να επιτύχουμε τους αριθμητικούς στόχους που θέσαμε, καθώς οι οργανωτικές μας αδυναμίες δεν επέτρεψαν μια πιο στοχευμένη και συντονισμένη προσέγγιση. Η εμπειρία αυτή, μας δίνει πολύτιμα διδάγματα για τη βελτίωση των μεθόδων μας, ώστε να ενισχύσουμε περαιτέρω τη δικτύωση, την κινητοποίηση και την οργανωτική μας αποτελεσματικότητα.

Η δομή και η συγκρότηση του Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ

Η υλοποίηση των συνεδριακών αποφάσεων και η επίτευξη νέων στόχων του κινήματος εξαρτώνται από τη δυναμική και αποτελεσματική λειτουργία όλων των δομών και των καθοδηγητικών του σωμάτων. Το Γενικό και Εκτελεστικό Συμβούλιο, τα Επαρχιακά Συμβούλια, καθώς και τα Περιφερειακά και Τοπικά Κινήματα, οφείλουν να ενισχύσουν τις προσπάθειες

τους για βελτίωση της λειτουργίας τους, με τρόπο που να συνεισφέρουν στην πρόοδο της οργάνωσης.

Τα στελέχη του κινήματος οφείλουν να βρίσκονται σε εγρήγορση και συνεχή επαφή με γυναίκες από ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας με στόχο αφενός να λαμβάνουν τον παλμό της κοινωνίας και αφετέρου να μεταφέρουν τις θέσεις και τις απόψεις της οργάνωσης μας. Την ίδια στιγμή τα καθοδηγητικά στελέχη οφείλουν να μεταφέρουν τις αποφάσεις του κινήματος στη βάση, να εμπνέουν και να καθοδηγούν.

Τοπικά Κινήματα και Περιφερειακά Κινήματα

Το Γυναικείο Κίνημα ΠΟΓΟ έχει τα θεμέλια του στα τοπικά κινήματα. Στόχος της οργάνωσης μας δεν είναι απλώς να καταθέτουμε εισηγήσεις και θέσεις στους αρμόδιους φορείς που βρίσκονται στην πυραμίδα της πολιτικής ζωής. Αντίθετα, η ΠΟΓΟ οφείλει να φτάνει στη βάση της κοινωνίας, σε πλατιά στρώματα γυναικών, στις πόλεις, στις συνοικίες, στα χωριά. Οφείλει να αφουγκράζεται τα ζητήματα της γυναικείας ανισοτιμίας και στη βάση αυτών να διαμορφώνει τις θέσεις και τις διεκδικήσεις της. Την ίδια στιγμή για την εκπλήρωση των πολιτικών στόχων της οργάνωσης μας, είναι απαραίτητη η συλλογική και οργανωμένη διεκδίκηση και πάλη. Για αυτό το λόγο, τα Τοπικά και Περιφερειακά Κινήματα είναι ζωτικής σημασίας.

Ένα τοπικό κίνημα δραστήριο και μαζικό, μπορεί να αναπτύξει πολυεπίπεδη δράση στην κοινότητα ή στη συνοικία. Μπορεί να σταθεί αλληλέγγυο δίπλα στις γυναίκες, να αγκαλιαστεί, να αξιοποιήσει τις δυνάμεις του και να τις κάνει σύμμαχους στους

πολιτικούς μας στόχους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους. Για αυτό και δεν μπορούμε παρά να κινηθούμε με αποφασιστικό τρόπο για την επαναλειτουργία, αναδιοργάνωση και ενίσχυση των τοπικών κινήματων.

Τα προηγούμενα χρόνια, εξαιτίας των οργανωτικών αδυναμιών τα τοπικά κινήματα της ΠΟΓΟ περιορίστηκαν αριθμητικά. Στην πλειοψηφία τους, εκεί και όπου λειτουργούσαν περιορίζονταν σε συγκεκριμένες δράσεις, με λιγιστές οργανωτικές δυνάμεις. Δεν αγνοούμε βέβαια την ύπαρξη Τοπικών Κινήματων που συνεχίζουν να εργάζονται με ζήλο και μαχητικότητα.

Μέσω της διαδικασίας οργανωτικής ανασυγκρότησης ξεκίνησε να παρατηρείται πρόοδος στην ανασύσταση και στη λειτουργία των Τοπικών Κινήματων. Είναι σημαντικό να ενισχύσουμε τη λειτουργία των τοπικών κινήματων με τρόπο που να καταστούν μαζικά, να λειτουργούν με συστηματικό τρόπο, να υλοποιούν ετήσιο πλάνο δράσης και να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο τόσο στην τοπική κοινωνία όσο και στην ευρύτερη δράση της ΠΟΓΟ και του γυναικείου κινήματος.

Χρειάζεται να αναπτύξουμε μια σταθερά αποκεντρωμένη επαφή με τα Τοπικά Κινήματα με τρόπο που στελέχη του κινήματος μας να αναλάβουν ευθύνες και σε συντονισμό με την καθοδήγηση να δώσουμε τακτικό και ουσιαστικό περιεχόμενο δράσης.

Ως απόρροια των οργανωτικών αδυναμιών της προηγούμενης δεκαετίας εισάχθηκε στη δομή της ΠΟΓΟ ο όρος του Περιφερειακού Κινήματος. Πρόκειται για τη συνένωση Τοπικών Κινήματων σε γεωγραφική βάση. Αυτή η δομή είχε σκοπό στην

ομαδική ενεργοποίηση τοπικών κινήματων και την εποπτεία τους από εθελοντικές δυνάμεις.

Δυστυχώς, οι δομικές οργανωτικές αδυναμίες δεν μας επέτρεψαν να ελέγξουμε την λειτουργία αυτής της νέας δομής, η οποία δεν μπήκε ουσιαστικά σε λειτουργία. Στο πλαίσιο της οργανωτικής ανασυγκρότησης, μπορούμε, εκεί και όπου χρειάζεται να ενεργοποιήσουμε Περιφερειακά κινήματα, έτσι ώστε να ενεργοποιήσουμε συλλογικά κάποιες περιφέρειες και να μπορέσουμε σε κατοπινό στάδιο να έχουμε επίδραση στην τοπική κοινωνία.

Προς αυτή την κατεύθυνση μπορούμε να αξιοποιήσουμε την εμπειρία που ξεκίνησε να δημιουργείται σε ολόκληρο το Λαϊκό Κίνημα, έπειτα από τις αλλαγές στην τοπική αυτοδιοίκηση και τη συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων σε περιφέρειες.

Επαρχιακά Κινήματα

Τα Επαρχιακά Κινήματα της ΠΟΓΟ οφείλουν να καθοδηγούν όλα τα τοπικά και περιφερειακά κινήματα της Επαρχίας τους τόσο σε επίπεδο πολιτικό όσο και σε επίπεδο οργανωτικό. Ταυτόχρονα, καλούνται να διαπαιδαγωγούν τα στελέχη, να αναδεικνύουν ζητήματα σε Επαρχιακό και Τοπικό επίπεδο και να αποτελούν το σημείο συνεργασίας ανάμεσα στις γυναίκες της Επαρχίας τους και το Λαϊκό Κίνημα.

Στις σημερινές συνθήκες τα Επαρχιακά Κινήματα καλούνται να αναδιοργανωθούν. Σε συνεργασία με το Εκτελεστικό και το Γενικό Συμβούλιο, να αναδιοργανώσουν την δουλειά έτσι που να συσταθούν/ επαναλειτουργήσουν/ αναπτύξουν τη δράση τους τα τοπικά κινήματα της Επαρχίας.

Καλούνται με επισταμένη δουλειά να θέσουν συγκεκριμένους ποσοτικούς και αριθμητικούς στόχους για την οργανωτική ανασυγκρότηση και με συνεχή έλεγχο να τους πετύχουν.

Καλούνται επίσης, να αναπτύξουν δράση με περιεχόμενο που να ανταποκρίνεται στα δεδομένα της εποχής, με εμπλοκή μεγαλύτερου αριθμού στελεχών και επίδραση σε ευρύτερες κοινωνικές ομάδες. Απόρροια της διαπίστωσης ότι χρειάζεται εμπλουτισμός των γραμμών της ΠΟΓΟ με γυναίκες, ιδιαίτερα νέες, τα Επαρχιακά Κινήματα καλούνται να έρθουν σε επαφή με νέες γυναίκες σε τοπικό και επαρχιακό επίπεδο και να αναπτύξουν δράσεις οι οποίες θα τις ενδιαφέρουν, ενώ ταυτόχρονα τις ενδυναμώνουν και τις διαπαιδαγωγούν σε σχέση με την ΠΟΓΟ τους στόχους της και τον τρόπο δουλειάς της.

Εμπλοκή Νέων Γυναικών

Το ζήτημα της εμπλοκής Νέων Γυναικών στην ΠΟΓΟ έχει απασχολήσει σοβαρά τα καθοδηγητικά σώματα της οργάνωσης. Αυτή η αναγκαιότητα προκύπτει από το γεγονός ότι το Κίνημα μας πρέπει να παραμείνει δυνατό και τα επόμενα χρόνια. Ο στόχος της εμπλοκής νέων γυναικών στην ΠΟΓΟ δεν επιφέρει τον αποκλεισμό των υφιστάμενων στελεχών. Αντίθετα, στόχος είναι νέες γυναίκες να ενταχθούν στις γραμμές μας και αντλώντας από την εμπειρία των παλαιότερων στελεχών να δώσουν ώθηση στην ΠΟΓΟ, στις συνθήκες που προστάζει η εποχή που ζούμε.

Παρά τη βελτίωση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, εμπλοκή νέων γυναικών στην οργάνωση μας παραμένει περιορισμένη. Ωστόσο, δεν πρόκειται για ένα ζήτημα που περιορίζεται μόνο

σε δικές μας αδυναμίες. Γνωρίζουμε καλά ότι αγωνιζόμαστε στα πλαίσια ενός συστήματος που οξύνει τις αντιθέσεις, προωθεί τον ατομικισμό και αμφισβητεί τη συλλογική πάλη και διεκδίκηση. Στο πλαίσιο αυτού του συστήματος οι γυναίκες, ιδιαίτερα οι νεότερες, βρίσκονται ολοένα και περισσότερο εγκλωβισμένες στους πολλαπλούς τους ρόλους και στην οξεία εκμετάλλευση. Η απουσία κοινωνικού κράτους, η εργασιακή εκμετάλλευση, ο ρόλος της μητρότητας σε ένα εχθρικό περιβάλλον, η δυσκολία στην εξεύρεση στέγης είναι μόνο μερικά από τα προβλήματα των γυναικών στις μέρες μας. Όλα αυτά οδηγούν σε μια σκληρή καθημερινότητα όπου πρωταρχικό ρόλο έχει η επιβίωση.

Αυτά, σε συνάρτηση με τις μακροχρόνιες οργανωτικές μας αδυναμίες και την περιορισμένη ανανέωση του περιεχομένου της δράσης μας, έχουν οδηγήσει την οργάνωση μας σε γήρανση, κυρίως σε τοπικό επίπεδο καθώς η εμπλοκή νέων γυναικών περιορίστηκε σημαντικά σε κεντρικές και επαρχιακές δράσεις. Η ανατροπή αυτής της κατάστασης πρέπει να αποτελέσει κεντρικό κομμάτι της δράσης μας τα επόμενα χρόνια.

Προς αυτή την κατεύθυνση χρειάζεται:

- Να κάνουμε συγκεκριμένη οργανωτική δουλειά για εξεύρεση και εμπλοκή νέων γυναικών στην ΠΟΓΟ τόσο σε τοπικό όσο και σε επαρχιακό επίπεδο.
- Να λειτουργήσουμε εκεί και όπου υπάρχει ανάγκη τοπικά ή επαρχιακά κινήματα νέων γυναικών τα οποία θα έχουν στόχο να γεφυρώσουν το ηλικιακό χάσμα της οργάνωσης μας. Στόχος αυτών των κινήματων πρέπει να είναι αφενός η ανάπτυξη δράσεων και μεθόδων

φιλικών προς τις νέες γυναίκες, αφετέρου η ενδυνάμωση τους και η προετοιμασία τους για την εμπλοκή τους στα τοπικά κινήματα.

- Να ανανεώνουμε συνεχώς το περιεχόμενο της δράσης μας με τρόπο που να είναι φιλικό προς τις νέες γυναίκες.
- Να δημιουργήσουμε τις συνθήκες με τρόπους που να φτάνουμε στις νέες γενιές.

Τα πιο πάνω μπορούν να γίνουν μόνο μέσα από την αξιοποίηση της πολύχρονης εμπειρίας της οργάνωσης μας και των στελεχών της. Μέσα από μεθοδευμένη δουλειά, συνέπεια και επιμονή.







Με τη στήριξη



Εθνικός Μηχανισμός για τα
Δικαιώματα της Γυναίκας